

Bruselj, **XXX**
[...] (2021) **XXX** draft

SENSITIVE*
UNTIL ADOPTION

SPOROČILO KOMISIJE

Smernice o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo iz leta 2022

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

SPOROČILO KOMISIJE

Smernice o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo iz leta 2022

1.	UVOD	6
2.	PODROČJE UPORABE IN OPREDELITVE POJMOV	7
2.1	Področje uporabe	7
2.2	Ukrepi pomoči, ki jih zajemajo te smernice	9
2.3	Struktura smernic	9
2.4	Opredelitve pojmov	10
3.	OCENA ZDRUŽLJIVOSTI NA PODLAGI TOČKE (C) ČLENA 107(3) POGODBE.....	24
3.1	Pozitivni pogoj: pomoč mora pospeševati razvoj gospodarske dejavnosti.....	25
3.1.1	Opredelitev gospodarske dejavnosti, ki se pospešuje z ukrepom, pozitivnih učinkov ukrepa za širšo družbo, po potrebi pa tudi njegova ustreznost za specifične politike Unije.....	25
3.1.2	Spodbujevalni učinek	25
3.1.3	Neobstoj kršitve ustreznih določb prava Unije	26
3.2	Negativni pogoj: pomoč ne sme neupravičeno spreminjati trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.....	27
3.2.1	Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine	27
3.2.1.1	Nujnost pomoči	27
3.2.1.2	Ustreznost.....	28
3.2.1.2.1	Ustreznost v primerjavi z drugimi instrumenti politike ..	28
3.2.1.2.2	Ustreznost v primerjavi z drugimi instrumenti pomoči ..	29
3.2.1.3	Sorazmernost.....	30
3.2.1.3.1	Kumulacija	31
3.2.1.4	Preglednost	32
3.2.2	Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino	33
3.3	Primerjava pozitivnih učinkov pomoči z negativnimi učinki na konkurenco in trgovino	34
4.	VRSTE POMOČI.....	35
4.1	Pomoč za zmanjšanje in odvzem emisij toplogrednih plinov, med drugim s podporo za energijo iz obnovljivih virov	35
4.1.1	Utemeljitev	35
4.1.2	Področje uporabe in podprte dejavnosti	36
4.1.3	Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine	36
4.1.3.1	Nujnost pomoči	36
4.1.3.2	Ustreznost.....	37
4.1.3.3	Upravičenost.....	37

4.1.3.4	Javno posvetovanje	38
4.1.3.5	Sorazmernost	40
4.1.4	Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino ter test tehtanja	41
4.2	Pomoč za izboljšanje energijske in okoljske učinkovitosti stavb	45
4.2.1	Utemeljitev pomoči	45
4.2.2	Področje uporabe in podprte dejavnosti	45
4.2.3	Spodbujevalni učinek	46
4.2.4	Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine	46
4.2.4.1	Ustreznost	46
4.2.4.2	Sorazmernost	46
4.2.5	Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino ter test tehtanja	47
4.3	Pomoč za čisto mobilnost	48
4.3.1	Pomoč za nakup in najem čistih vozil in čiste opreme za spremljajoče storitve ter za naknadno opremljanje vozil	48
4.3.1.1	Utemeljitev pomoči	48
4.3.1.2	Področje uporabe in podprte dejavnosti	49
4.3.1.3	Spodbujevalni učinek	49
4.3.1.4	Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine	50
4.3.1.4.1	Ustreznost	50
4.3.1.4.2	Sorazmernost	50
4.3.1.5	Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino ter test tehtanja	51
4.3.2	Pomoč za vzpostavitev infrastrukture za polnjenje ali oskrbo z gorivom.....	53
4.3.2.1	Utemeljitev pomoči	53
4.3.2.2	Področje uporabe in podprte dejavnosti	53
4.3.2.3	Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine	53
4.3.2.3.1	Nujnost pomoči	53
4.3.2.3.2	Ustreznost	54
4.3.2.3.3	Sorazmernost	54
4.3.2.4	Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino ter test tehtanja	56
4.4	Pomoč za učinkovito rabo virov in podporo prehodu na krožno gospodarstvo ..	57
4.4.1	Utemeljitev pomoči	57
4.4.2	Področje uporabe in podprte dejavnosti	57
4.4.3	Spodbujevalni učinek	58
4.4.4	Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine	59
4.4.4.1	Nujnost pomoči	59
4.4.4.2	Ustreznost	60
4.4.4.3	Sorazmernost	60

4.4.5	Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino	62
4.5	Pomoč za preprečevanje ali zmanjšanje onesnaževanja, ki ni onesnaževanje s toplogrednimi plini.....	62
4.5.1	Utemeljitev pomoči	62
4.5.2	Področje uporabe in podprte dejavnosti	63
4.5.3	Spodbujevalni učinek	63
4.5.4	Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine	64
4.5.4.1	Nujnost pomoči	64
4.5.4.2	Sorazmernost.....	64
4.5.5	Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino	65
4.6	Pomoč za sanacijo onesnaženih območij, rehabilitacijo naravnih habitatov in ekosistemov ter za biotsko raznovrstnost in sonaravne rešitve	66
4.6.1	Utemeljitev pomoči	66
4.6.2	Področje uporabe in podprte dejavnosti	66
4.6.3	Spodbujevalni učinek	67
4.6.4	Sorazmernost.....	68
4.7	Pomoč v obliki znižanj davkov ali davkom podobnih dajatev	68
4.7.1	Pomoč v obliki znižanj okoljskih davkov ali davkom podobnih dajatev.....	68
4.7.1.1	Utemeljitev pomoči	68
4.7.1.2	Področje uporabe in podprta dejavnost	69
4.7.1.3	Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine	69
4.7.1.3.1	Nujnost	69
4.7.1.3.2	Ustreznost.....	70
4.7.1.3.3	Sorazmernost.....	70
4.7.2	Pomoč za varstvo okolja v obliki znižanj davkov ali davkom podobnih dajatev	71
4.7.2.1	Utemeljitev pomoči	71
4.7.2.2	Področje uporabe in podprta dejavnost	71
4.7.2.3	Spodbujevalni učinek	71
4.7.2.4	Sorazmernost.....	71
4.7.2.5	Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino	72
4.8	Pomoč za zanesljivo oskrbo z električno energijo	72
4.8.1	Utemeljitev pomoči	72
4.8.2	Področje uporabe in podprta dejavnost	72
4.8.3	Pomoč mora pospeševati razvoj gospodarske dejavnosti	73
4.8.3.1	Pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti	73
4.8.3.2	Spodbujevalni učinek	73
4.8.4	Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine	73
4.8.4.1	Nujnost	73

4.8.4.2	Ustreznost.....	75
4.8.4.3	Upravičenost.....	75
4.8.4.4	Javno posvetovanje	75
4.8.4.5	Sorazmernost.....	77
4.8.5	Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino ter test tehtanja	77
4.9	Pomoč za energetska infrastrukturo.....	79
4.9.1	Utemeljitev pomoči	79
4.9.2	Področje uporabe.....	80
4.9.3	Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine	81
4.9.3.1	Nujnost in ustreznost.....	81
4.9.3.2	Sorazmernost pomoči	82
4.9.4	Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino ter test tehtanja	82
4.10	Pomoč za daljinsko ogrevanje ali hlajenje.....	82
4.10.1	Utemeljitev pomoči	82
4.10.2	Področje uporabe in podprta dejavnost	83
4.10.3	Nujnost in ustreznost.....	83
4.10.4	Sorazmernost ukrepa pomoči	83
4.10.5	Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino ter test tehtanja	83
4.11	Pomoč v obliki znižanj dajatev za električno energijo za energetska intenzivne uporabnike.....	84
4.11.1	Utemeljitev pomoči	84
4.11.2	Področje uporabe: dajatve, v zvezi s katerimi se lahko odobrijo znižanja.....	85
4.11.3	Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine	86
4.11.3.1	Upravičenost.....	86
4.11.3.2	Sorazmernost ukrepa pomoči	86
4.11.3.3	Oblika državne pomoči	87
4.11.3.4	Energetski pregledi in sistemi upravljanja	87
4.11.3.5	Prehodna pravila.....	87
4.12	Pomoč za zaprtje dejavnosti premoga, šote in naftnega skrilavca.....	88
4.12.1	Pomoč za predčasno zaprtje	88
4.12.1.1	Utemeljitev pomoči	88
4.12.1.2	Področje uporabe in podprte dejavnosti	88
4.12.1.3	Spodbujevalni učinek	88
4.12.1.4	Nujnost in ustreznost.....	89
4.12.1.5	Sorazmernost.....	89
4.12.1.6	Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino	90
4.12.2	Pomoč za izredne stroške	90

4.12.2.1	Utemeljitev pomoči	90
4.12.2.2	Področje uporabe in podprte dejavnosti	90
4.12.2.3	Nujnost in ustreznost	90
4.12.2.4	Spodbujevalni učinek in sorazmernost	90
4.12.2.5	Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino	91
4.13	Pomoč za študije ali svetovalne storitve v zvezi z vprašanji varstva okolja in energije	92
4.13.1	Področje uporabe in podprta dejavnost	92
4.13.2	Spodbujevalni učinek	92
4.13.3	Sorazmernost	92
5.	OCENJEVANJE	92
6.	POROČANJE IN SPREMLJANJE	94
7.	UPORABA	94
8.	REVIZIJA	94

1. UVOD

1. Komisija je evropski zeleni dogovor določila za najpomembnejšo politično prednostno nalogo, katere cilj je preobraziti Unijo v pravično in uspešno družbo s sodobnim, z viri gospodarnim in konkurenčnim gospodarstvom, pri čemer nihče ne bo prezrt. Podnebne ambicije Komisije so bile okrepljene leta 2019 s sporočilom o zelenem dogovoru¹, v katerem je določen cilj, da EU v letu 2050 ne bo ustvarjala nobenih neto emisij toplogrednih plinov. Da bi Komisija Unijo usmerila na uravnoteženo, realistično in preudarno pot naproti podnebni nevtralnosti do leta 2050, je predlagala tudi zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 1990². Ta ambiciozna cilja sta bila določena v evropskih podnebnih pravilih³.
2. Po tem, ko je Evropski svet decembra 2020 potrdil cilj 55-odstotnega zmanjšanja za leto 2030⁴, je Komisija [julija] 2021 sprejela še sveženj zakonodajnih predlogov, imenovan „pripravljeni na 55“, da bi podprla doseganje navedenega cilja⁵ in usmerila EU na pot naproti podnebni nevtralnosti do leta 2050.
3. Za izpolnjevanje ciljev podnebne nevtralnosti, prilagajanja podnebnim spremembam, učinkovite rabe virov in zlasti energijske učinkovitosti, krožnosti, ničelnega onesnaževanja in obnove biotske raznovrstnosti ter dopolnitev tega z zelenim prehodom bodo potrebna precejšnja prizadevanja in ustrezna podpora. Za izpolnitev ambicij, določenih v sporočilu o zelenem dogovoru, bodo potrebne precejšnje naložbe, med drugim v obnovljive vire energije. Komisija je ocenila, da bodo za doseganje pred kratkim povečanih podnebnih in energetskih ciljev ter ciljev za promet za leto 2030 potrebne dodatne letne naložbe v višini 350 milijard EUR v primerjavi z ravnmi iz obdobja 2011–2020, poleg tega pa bo potrebnih še 130 milijard EUR letno za druge, predhodno določene okoljske cilje⁶. Zaradi velikosti tega naložbenega izziva je treba stroškovno učinkovito mobilizirati sredstva zasebnega sektorja in javna sredstva. To bo vplivalo na vse sektorje in celotno gospodarstvo Unije.
4. Politika konkurence in zlasti pravila o državni pomoči imajo pomembno vlogo pri omogočanju Uniji, da izpolni svoje cilje politike iz zelenega dogovora, ter pri podpiranju Unije pri tem. V sporočilu o zelenem dogovoru je izrecno navedeno, da bodo pravila o državni pomoči revidirana, da bodo odražala navedene cilje politike, podpirala stroškovno učinkovit in pravičen prehod na podnebno nevtralnost ter olajšala postopno opuščanje fosilnih goriv, zlasti najbolj onesnažujočih, hkrati pa zagotavljala enake konkurenčne pogoje na notranjem trgu. Te smernice so bile pripravljene na podlagi navedene revizije.

¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Evropski zeleni dogovor (COM(2019) 640 final).

² Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 – Vlaganje v podnebno nevtralno prihodnost v korist naših državljanov (COM(2020) 562 final).

³ [vstaviti sklic po sprejetju s strani sozakonodajalcev]

⁴ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-22-2020-INIT/sl/pdf>.

⁵ [vstaviti sklic, ko bo kolegij sprejel sveženj]

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0098&from=EN>.

5. Da bi preprečili, da bi državna pomoč izkrivljala ali bi lahko izkrivljala konkurenco na notranjem trgu in vplivala na trgovino med državami članicami, člen 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije določa načelo, da je državna pomoč prepovedana. Vendar je v določenih primerih lahko taka pomoč združljiva z notranjim trgovom na podlagi člena 107(2) in (3) Pogodbe.
6. Države članice morajo priglasiti državno pomoč v skladu s členom 108(3) Pogodbe, razen ukrepov, ki izpolnjujejo pogoje iz uredbe o skupinskih izjemah, ki jo je Komisija sprejela v skladu s členom 1 Uredbe Sveta (EU) 2015/1588⁷.
7. V tem dokumentu so določene smernice, na podlagi katerih bo Komisija ocenila združljivost ukrepov pomoči za varstvo okolja, vključno z varstvom podnebja, in energijo, za katere velja obveznost priglasitve, na podlagi člena 107(3)(c) Pogodbe. V teh smernicah je treba sklice na „varstvo okolja“ razumeti kot sklice na varstvo okolja, vključno z varstvom podnebja.
8. V skladu s členom 107(3)(c) Pogodbe se lahko ukrep pomoči razglasi za združljivega z notranjim trgovom, če sta izpolnjena dva pogoja, in sicer en pozitiven in en negativen. Pozitiven pogoj je, da mora pomoč pospeševati razvoj gospodarske dejavnosti. Negativen pogoj je, da pomoč ne sme spreminjati trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.
9. Čeprav na splošno velja, da konkurenčni trgi po navadi zagotavljajo učinkovite rezultate v smislu cen, proizvodnje in rabe virov, je lahko potrebno posredovanje države, da se pospeši razvoj določenih gospodarskih dejavnosti, ki se brez pomoči sploh ne bi razvijale ali se ne bi razvijale enako hitro ali pod enakimi pogoji. Posredovanje tako prispeva k pametni, trajnostni in vključujoči rasti.
10. V okviru varstva okolja okoljske posledice, nepopolne informacije in pomanjkljivosti pri usklajevanju pomenijo, da udeleženci na trgu pri sprejemanju odločitev o porabi, naložbah in proizvodnji kljub regulativnim posredovanjem morda ne upoštevajo v celoti stroškov in koristi gospodarske dejavnosti. Taka nedelovanja trga, tj. okoliščine, v katerih trgi, če so prepuščeni sami sebi, verjetno ne bodo zagotovili učinkovitih rezultatov, ne prinašajo nujno največjih koristi za potrošnike in širšo družbo, zaradi česar brez državne podpore povzročajo nezadostne ravni varstva okolja v zvezi z gospodarskimi dejavnostmi, ki se izvajajo.

2. PODROČJE UPORABE IN OPREDELITVE POJMOV

2.1 Področje uporabe

11. Te smernice se uporabljajo za državno pomoč, dodeljeno za pospeševanje razvoja gospodarskih dejavnosti na način, s katerim se izboljša varstvo narave, ter dejavnosti v energetskega sektorja, ki jih ureja Pogodba, kolikor so navedeni ukrepi pomoči zajeti v oddelku 2.2 teh smernic. Te smernice se torej uporabljajo tudi za sektorje, za katere veljajo posebna pravila Unije o državni pomoči, razen če ni v teh posebnih pravilih Unije določeno drugače ali če taka posebna pravila ne vsebujejo določb o pomoči za

⁷ Uredba Sveta (EU) 2015/1588 z dne 13. julija 2015 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije za določene vrste horizontalne državne pomoči (UL L 248, 24.9.2015, str. 1).

varstvo okolja ali pomoči v energetske sektorju, ki se uporabljajo za isti ukrep, saj v takem primeru prevladajo posebna pravila za posamezne sektorje. Te smernice prevladajo nad točko 17(b) smernic o letalstvu⁸ v zvezi z ukrepi okoljske pomoči v korist velikih letališč s številom potnikov več kot 5 milijonov na leto, in to brez poseganja v prihodnje spremembe navedenih smernic.

12. Te smernice se ne uporabljajo za:

- (a) zasnovno in proizvodnjo okolju prijaznih izdelkov, strojev ali prevoznih sredstev, katerih cilj je delovati z manjšo količino naravnih virov, ter ukrepe, ki so bili sprejeti v obratih ali drugih proizvodnih enotah za izboljšanje varnosti ali higiene⁹;
- (b) državno pomoč za raziskave, razvoj in inovacije, za katero veljajo pravila iz sporočila Komisije o okviru za državno pomoč za raziskave in razvoj ter inovacije¹⁰;
- (c) državno pomoč za povečanje biotske raznovrstnosti, ki je zajeta v drugih pravilih o državni pomoči (in sicer pravilih o opravljanju storitev splošnega gospodarskega pomena¹¹, državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju¹² ali v sektorjih primarne proizvodnje v ribištvu in akvakulturi¹³);
- (d) državno pomoč za jedrsko energijo.

13. Pomoč za varstvo okolja in energijo se ne sme dodeliti podjetjem v težavah, kot so opredeljena v smernicah Komisije o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah¹⁴.

14. Komisija bo pri oceni pomoči za podjetje, ki je naslovnik neporavnane naloge za vračilo na podlagi predhodnega sklepa Komisije, s katerim je bila pomoč razglašena za nezakonito in nezdružljivo z notranjim trgov, upoštevala znesek pomoči, ki ga je še treba vrniti¹⁵.

⁸ Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom (UL C 99, 4.4.2014, str. 3).

⁹ Okoljska pomoč je na splošno manj izkrivljajoča in učinkovitejša, če se dodeli potrošniku/uporabniku okolju prijaznih izdelkov, in ne proizvajalcu okolju prijaznega izdelka. To ne posega v možnost držav članic, da dodelijo pomoč podjetjem za povišanje ravni varstva okolja njihovih proizvodnih dejavnosti.

¹⁰ Sporočilo Komisije – Okvir za državno pomoč za raziskave in razvoj ter inovacije (UL C 198, 27.6.2014, str. 1).

¹¹ Sporočilo Komisije – Okvir Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve (UL C 8, 11.1.2012, str. 15).

¹² Smernice Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 (UL C 204, 1.7.2014, str. 1).

¹³ Sporočilo Komisije – Smernice za preučitev državne pomoči sektorju ribištva in akvakulture (UL C 217, 2.7.2015, str. 1).

¹⁴ Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah (UL C 249, 31.7.2014, str. 1).

¹⁵ Glej sodbo Splošnega sodišča z dne 13. septembra 1995, TWD/Komisija, združeni zadevi T-244/93 in T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, točka 56. Glej tudi Sporočilo Komisije – Obvestilo Komisije o vračilu nezakonite in nezdružljive državne pomoči, C/2019/5396 (UL C 247, 23.7.2019, str. 1).

2.2 Ukrepi pomoči, ki jih zajemajo te smernice

15. Komisija je opredelila več kategorij ukrepov za varstvo okolja in energijo, za katere je lahko državna pomoč pod določenimi pogoji združljiva z notranjim trgov na podlagi točke (c) člena 107(3)(c) Pogodbe, in sicer:
- (a) pomoč za zmanjšanje in odvzem emisij toplogrednih plinov, tudi na podlagi podpore za energijo iz obnovljivih virov;
 - (b) pomoč za izboljšanje energijske in okoljske učinkovitosti stavb;
 - (c) pomoč za nakup in najem čistih vozil (za prevoz potnikov in tovora po zraku, cesti, železnici, celinskih plovni poteh, morju in ob obali), pomoč za naknadno opremljanje vozil, da se lahko ta štejejo za čista vozila, ter pomoč za čisto opremo za spremljajoče storitve;
 - (d) pomoč za vzpostavitev infrastrukture za polnjenje ali oskrbo z gorivom za brezemisijška in čista vozila;
 - (e) pomoč za učinkovito rabo virov in podporo prehodu na krožno gospodarstvo;
 - (f) pomoč za preprečevanje ali zmanjšanje onesnaževanja, ki ni onesnaževanje s toplogrednimi plini;
 - (g) pomoč za sanacijo onesnaženih območij ter naravnih habitatov in ekosistemov, varovanje ali obnovo biotske raznovrstnosti in rešitve za prilagajanje podnebnim spremembam, ki temeljijo na naravi;
 - (h) pomoč v obliki znižanj davkov ali davkom podobnih dajatev;
 - (i) pomoč za zanesljivost oskrbe z električno energijo;
 - (j) pomoč za energetska infrastrukturo;
 - (k) pomoč za daljinsko ogrevanje in hlajenje;
 - (l) pomoč v obliki znižanj dajatev za električno energijo za energetska intenzivne uporabnike;
 - (m) pomoč za zaprtje dejavnosti v zvezi s premogom, šoto in naftnim skrilavcem;
 - (n) pomoč za študije ali svetovalne storitve v zvezi z vprašanji varstva okolja in energije.

2.3 Struktura smernic

16. V poglavju 3 so določena merila združljivosti, ki se na splošno uporabljajo za različne vrste pomoči, zajete v teh smernicah. Oddelek 3.2.1.3.1 o kumulaciji se uporablja za vse vrste pomoči, zajete v teh smernicah. V poglavju 4 so določena specifična merila združljivosti, ki se uporabljajo za ukrepe pomoči, zajete v posameznih oddelkih

navedenega poglavja. Merila združljivosti iz poglavja 3 se uporabljajo, če posamezni namenski oddelki poglavja 4 ne vsebujejo bolj specifičnih določb.

17. Če ni določeno drugače, se pogoji iz teh smernic uporabljajo za sheme pomoči in individualno pomoč, ki temelji na shemi pomoči ali je dodeljena *ad hoc*.

2.4 Opredelitve pojmov

18. V teh smernicah se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „*ad hoc* pomoč“ pomeni pomoč, ki ni dodeljena na podlagi sheme pomoči;
- (2) „intenzivnost pomoči“ pomeni bruto znesek pomoči, izražen kot odstotek upravičenih stroškov. Vse zneske je treba upoštevati pred odbitkom davkov ali drugih dajatev. Kadar se pomoč ne dodeli v obliki nepovratnih sredstev, mora biti znesek pomoči enak bruto ekvivalentu nepovratnih sredstev. Pomoč, plačljivo v več obrokih, je treba izračunati v vrednosti ob dodelitvi. Obrestna mera, ki jo je treba uporabiti za diskontiranje in izračun zneska pomoči pri ugodnem posojilu, mora biti referenčna obrestna mera, ki se uporablja ob dodelitvi. Intenzivnost pomoči se izračuna na upravičenca;
- (3) „območja, ki prejemajo pomoč“ pomenijo območja, ki so ob dodelitvi pomoči določena v odobreni karti regionalne pomoči v skladu s členom 107(3)(a) in (c) Pogodbe;
- (4) „izravnava“ za električno energijo pomeni izravnavo, kot je opredeljena v točki 10 člena 2 Uredbe (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶;
- (5) „bilančno odgovorni akter“ pomeni bilančno odgovornega akterja, kot je opredeljen v točki 14 člena 2 Uredbe (EU) 2019/943;
- (6) „biotska raznovrstnost“ pomeni biotsko raznovrstnost, kot je opredeljena v točki 15 člena 2 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷;
- (7) „pogonska biogoriva“ pomenijo pogonska biogoriva, kot so opredeljena v točki 33 člena 2 Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸;
- (8) „bioplin“ pomeni bioplin, kot je opredeljen v točki 28 člena 2 Direktive (EU) 2018/2001;
- (9) „druga tekoča biogoriva“ pomenijo druga tekoča biogoriva, kot so opredeljena v točki 32 člena 2 Direktive (EU) 2018/2001;

¹⁶ Uredba (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije (UL L 158, 14.6.2019, str. 54).

¹⁷ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

¹⁸ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

- (10) „biomasa“ pomeni biološko razgradljive dele izdelkov, odpadkov in ostankov biološkega izvora, kot so opredeljeni v točki 24 člena 2 Direktive (EU) 2018/2001;
- (11) „biomasna goriva“ pomenijo biomasna goriva, kot so opredeljena v točki 27 člena 2 Direktive (EU) 2018/2001;
- (12) „mehanizem za zmogljivost“ pomeni ukrep za zanesljivost oskrbe z električno energijo, kot je opredeljen v Uredbi (EU) 2019/943;
- (13) „zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida“ pomeni sklop tehnologij za zajemanje ogljikovega dioksida (CO₂), ki ga spuščajo industrijski obrati na fosilna goriva ali biomaso, vključno z elektrarnami in obrati za pridobivanje energije iz odpadkov, [ali njegovo zajemanje neposredno iz zunanjega zraka], njegov prevoz na območje shranjevanja in vbrizgavanje CO₂ v primerne podzemne geološke formacije za trajno shranjevanje CO₂;
- (14) „zajemanje in uporaba ogljika“ pomeni sklop tehnologij za zajemanje CO₂, ki ga spuščajo industrijski obrati na fosilna goriva ali biomaso, vključno z elektrarnami in obrati za pridobivanje energije iz odpadkov, [ali njegovo zajemanje neposredno iz zunanjega zraka] in njegov prevoz na kraj porabe ali uporabe CO₂;
- (15) „ekvivalent CO₂“ je merska enota, ki se uporablja za primerjavo emisij različnih toplogrednih plinov na podlagi njihovega potenciala globalnega segrevanja¹⁹, s pretvorbo količin drugih plinov v ekvivalentno količino ogljikovega dioksida z enakim potencialom globalnega segrevanja;
- (16) „odvzem CO₂“ pomeni antropogene dejavnosti za odstranjevanje CO₂ iz ozračja in njegovo trajno shranjevanje v geoloških, kopenskih ali oceanskih zbiralnikih ali izdelkih. Vključuje obstoječo in morebitno antropogeno izboljševanje bioloških ali geokemičnih ponorov ter neposredno zajemanje in shranjevanje, ne pa tudi naravne uporabe CO₂, ki je ne povzročajo neposredno človekove dejavnosti;
- (17) „shema certifikatov“ ali shema obveznosti dobavitelja pomeni shemo, v okviru katere se ustvarja vrednost za ponujanje blaga ali storitev s certificiranjem tega blaga ali storitev in naložitvijo obveznosti nakupa certifikatov na dobavitelje ali potrošnike;
- (18) „čista oprema za zemeljsko oskrbo“ pomeni opremo, ki se uporablja za spremljajoče storitve v zračnem prometu in ima ničelne neposredne (izpušne) emisije CO₂;
- (19) „čista terminalska oprema“ pomeni opremo za natovarjanje, raztovarjanje in pretovarjanje blaga in intermodalnih nakladalnih enot ter prevoz tovora na območju terminalov z ničelnimi neposrednimi (izpušnimi) emisijami CO₂;
- (20) „čisto vozilo“ pomeni:

¹⁹ Kot je opredeljen v zadnjem poročilu o oceni Mednarodnega odbora o podnebnih spremembah.

- (a) cestno vozilo kategorije M1, M2 ali N1, ki ustreza opredelitvi pojma „čisto vozilo“ iz točke 4(a) člena 4 Direktive (EU) 2019/1161 Evropskega parlamenta in Sveta²⁰;
- (b) cestno vozilo kategorije M3, N2 ali N3, ki ustreza naslednjim opredelitvam:
 - do 31. decembra 2025 za vozila, zajeta z Uredbo (EU) 2019/1242 Evropskega parlamenta in Sveta²¹: opredelitvi pojma „nizkoemisijsko težko vozilo“ iz točke (12) člena 3 navedene uredbe;
 - do 31. decembra 2025 za vozila, ki niso zajeta z Uredbo (EU) 2019/1242: opredelitvi pojma „čisto vozilo“ iz točke 4(b) člena 4 Direktive (EU) 2019/1161;
 - od 1. januarja 2026: opredelitvi pojma „brezemisijsko težko vozilo“ iz točke (5) člena 4 Direktive (EU) 2019/1161;
- (c) vozilo kategorije L (dvo- ali trikolesno vozilo ali štirikolesnik) z izpušnimi emisijami CO₂, enakimi 0 g CO₂e/km, ki se izračunajo v skladu s preskusom emisij iz člena 4 Uredbe (EU) št. 168/2013 Evropskega parlamenta in Sveta²²;
- (d) plovilo za celinsko plovbo za prevoz potnikov ali tovora z ničelnimi neposrednimi (izpušnimi) emisijami CO₂ ali – do 31. decembra 2025:
 - (i) plovilo za celinsko plovbo za prevoz tovora, katerega neposredne (izpušne) emisije CO₂ na tonski kilometer (g CO₂/tkm), izračunane (ali ocenjene v primeru novih plovil) z uporabo operativnega kazalnika energijske učinkovitosti²³, so za 50 % manjše od povprečne referenčne vrednosti za emisije CO₂, določene za težka vozila (podskupina vozil 5-LH) v skladu s členom 11 Uredbe (EU) 2019/1242;
 - (ii) plovilo za celinsko plovbo za prevoz potnikov s hibridnim motorjem ali motorjem na kombinirano gorivo, ki pridobi vsaj 50 % energije za običajno delovanje iz goriv z ničelnimi neposrednimi (izpušnimi) emisijami CO₂ ali električnega omrežja;

²⁰ Direktiva (EU) 2019/1161 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o spremembi Direktive 2009/33/ES o spodbujanju čistih in energetsko učinkovitih vozil za cestni prevoz (UL L 188, 12.7.2019, str. 116).

²¹ Uredba (EU) 2019/1242 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o določitvi standardov emisijskih vrednosti CO₂ za nova težka vozila in spremembi uredb (ES) št. 595/2009 in (EU) 2018/956 Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive Sveta 96/53/ES (UL L 198, 25.7.2019, str. 202).

²² Uredba (EU) št. 168/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2013 o odobritvi in tržnem nadzoru dvo- ali trikolesnih vozil in štirikolesnikov (UL L 60, 2.3.2013, str. 52).

²³ Operativni kazalnik energijske učinkovitosti je opredeljen kot razmerje mase CO₂, izpuščenega na enoto opravljene prevozne dejavnosti. Izraža reprezentativno vrednost energijske učinkovitosti delovanja ladje v ustaljenem obdobju, ki predstavlja splošni trgovinski vzorec plovila. Smernice za izračun tega kazalnika so na voljo v dokumentu MEPC.1/Circ. 684, ki ga je pripravila Mednarodna pomorska organizacija.

- (e) morsko in obalno plovilo za prevoz potnikov ali tovora, plovilo za pristaniške ali pomožne dejavnosti z ničelnimi neposrednimi (izpušnimi) emisijami CO₂ ali – do 31. decembra 2025:
 - (i) navedeno plovilo s hibridnim motorjem ali motorjem na kombinirano gorivo, ki pridobi vsaj 25 % energije za običajno delovanje na morju in v pristanišču iz goriv z ničelnimi neposrednimi (izpušnimi) emisijami CO₂ ali električnega omrežja;
 - (ii) navedeno plovilo, katerega dosežena vrednost projektnega indeksa energijske učinkovitosti (*Energy Efficiency Design Index* – EEDI) je za 10 % manjša od zahtev glede EEDI, ki se uporabljajo 1. aprila 2022²⁴, plovilo pa lahko za pogon uporablja goriva z ničelnimi neposrednimi (izpušnimi) emisijami CO₂ ali goriva iz obnovljivih virov;
- (f) morsko in obalno plovilo za prevoz tovora, ki se uporablja izključno za izvajanje storitev obalnega prevoza in pomorskega prevoza na kratke razdalje, ki so oblikovane tako, da omogočajo prehod tovora, ki se trenutno prevaža po kopnem, na pomorski prevoz, ter katerega neposredne (izpušne) emisije CO₂, izračunane z uporabo projektnega indeksa energijske učinkovitosti Mednarodne pomorske organizacije (IMO)²⁵, so 50 % manjše od povprečne referenčne vrednosti emisij CO₂, določene za težka vozila (podskupina vozil 5-LH) v skladu s členom 11 Uredbe (EU) 2019/1242;
- (g) tirno vozilo z ničelnimi neposrednimi (izpušnimi) emisijami CO₂ ali tirno vozilo z ničelnimi neposrednimi izpušnimi emisijami CO₂ pri vožnji po tirih s potrebno infrastrukturo, ki uporablja konvencionalen motor, če taka infrastruktura ni na voljo (bimodalna);
- (h) zrakoplov, katerega certificirana metrična vrednost CO₂ za vsaj 10 % presega najnovejše okoljevarstvene standarde Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO) iz Priloge 16 k Čikaški konvenciji²⁶, vključno z metričnimi vrednostmi CO₂ za zrakoplove „novega tipa“ iz točke 2 člena 9 Uredbe (EU) 2018/1139²⁷; v primeru nadomestitve zrakoplova, ki že presega najnovejše okoljevarstvene standarde ICAO za hrup in emisije za zrakoplove „novega tipa“ iz Priloge 16 k Čikaški konvenciji in točke 2

²⁴ Zahteve glede projektnega indeksa energijske učinkovitosti, o katerih se je na svoji 75. seji dogovoril Odbor za varstvo morskega okolja Mednarodne pomorske organizacije. Plovila, ki ustrezajo tipom ladij iz pravila 2 Priloge VI h konvenciji MARPOL, vendar se ne štejejo za novo ladjo v skladu s tem pravilom, lahko predložijo doseženo vrednost EEDI, izračunano prostovoljno v skladu s poglavjem 4 Priloge VI h konvenciji MARPOL, in se navedeni izračuni preverijo v skladu s poglavjem 2 Priloge VI h konvenciji MARPOL.

²⁵ Projektni indeks energijske učinkovitosti:
<http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx>.

²⁶ Konvencija o mednarodnem civilnem letalstvu, podpisana v Čikagu 7. decembra 1944.

²⁷ Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91.

člena 9 Uredbe (EU) 2018/1139, pa zrakoplov, s katerim se raven varstva okolja izboljša za vsaj 10 % v primerjavi z nadomeščenim zrakoplovom;

- (21) „čista oprema za spremljajoče storitve“ pomeni čisto terminalsko opremo in čisto opremo za zemeljsko oskrbo;
- (22) „soproizvodnja“ ali soproizvodnja toplote in električne energije pomeni soproizvodnjo, kot je opredeljena v točki 30 člena 2 Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta²⁸;
- (23) „onesnaženo območje“ pomeni območje, na katerem je potrjena prisotnost materialov ali snovi, ki jo je povzročila človekova dejavnost, do take stopnje, da predstavlja precejšnje tveganje za zdravje ljudi ali okolje, ob upoštevanju sedanje in odobrene prihodnje rabe zemljišča;
- (24) „predstavitveni projekt“ pomeni projekt, ki predstavlja tehnologijo kot prvo svoje vrste v Uniji in pri kateri gre za pomembno inovacijo, ki bistveno presega naj sodobnejšo komercialno tehnologijo;
- (25) „digitalizacija“ pomeni uvedbo tehnologij za elektronske naprave in/ali sisteme, ki omogočajo povečanje funkcionalnosti izdelkov, razvoj spletnih storitev, posodobitev procesov ali prehod na poslovne modele, ki temeljijo na opuščanju posrednikov pri proizvodnji blaga in zagotavljanju storitev, ter imajo v končnem smislu transformativni učinek;
- (26) „odstranjevanje“ pomeni odstranjevanje, kot je opredeljeno v točki 19 člena 3 Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁹;
- (27) „operater distribucijskega sistema“ pomeni operaterja distribucijskega sistema, kot je opredeljen v točki 29 člena 2 Direktive (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta;
- (28) „daljinsko ogrevanje“ ali „daljinsko hlajenje“ pomeni daljinsko ogrevanje ali daljinsko hlajenje, kot je opredeljeno v točki 19 člena 2 Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta;
- (29) „sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja“, sestavljeni iz objektov za proizvodnjo toplote (proizvodni obrati za ogrevanje/hlajenje), hranilnikov energije za ogrevanje/hlajenje in distribucijskega omrežja („primarnega“ omrežja za prenos in „sekundarnega“ omrežja cevovodov za oskrbo potrošnikov s toploto). Sklic na daljinsko ogrevanje je treba razlagati kot sklic na sisteme daljinskega ogrevanja in/ali hlajenja, odvisno od tega, ali omrežja zagotavljajo ogrevanje ali hlajenje skupaj ali ločeno;

²⁸ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1), kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2018/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018.

²⁹ Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).

- (30) „ekoinovacija“ pomeni vse oblike inovativnih dejavnosti, vključno z novimi proizvodnimi procesi, novimi izdelki ali storitvami ter novimi načini upravljanja in poslovanja, s katerimi se dosežeta precejšnje izboljšanje varstva okolja in precejšnje zmanjšanje vpliva onesnaževanja na okolje ali so namenjeni temu. Za namene te opredelitve se naslednje ne šteje za inovacije:
- (a) dejavnosti, s katerimi se dosežejo manjše spremembe ali izboljšave varstva okolja;
 - (b) povečanje v proizvodnih ali storitvenih zmogljivostih z dodajanjem proizvodnih ali logističnih sistemov, ki so zelo podobni sistemom, ki so že v uporabi;
 - (c) spremembe poslovnih praks, organizacije delovnega mesta ali zunanjih odnosov, ki temeljijo na organizacijskih metodah, ki se že uporabljajo v podjetju;
 - (d) spremembe strategije upravljanja;
 - (e) združitve in pripojitve;
 - (f) prenehanje uporabe postopka;
 - (g) preprosta kapitalska zamenjava ali razširitev;
 - (h) spremembe, ki izhajajo izključno iz sprememb cen faktorjev; prilagoditve, redne sezonske in druge ciklične spremembe;
 - (i) trgovanje z novimi ali močno izboljšanimi izdelki;
- (31) „ekosistem“ pomeni ekosistem, kot je opredeljen v točki 13 člena 2 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta;
- (32) „energijska učinkovitost“ pomeni razmerje med doseženim učinkom, storitvijo, blagom ali energijo ter vloženo energijo;
- (33) „energijsko učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje“ pomeni daljinsko ogrevanje in hlajenje, kot je opredeljeno v točki 41 člena 2 Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter navedeno v členu 2(20) Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta³⁰;
- (34) „energija iz obnovljivih virov“ pomeni energijo, ki jo proizvedejo obrati, ki uporabljajo samo obnovljive vire energije, kot so opredeljeni v točki 1 člena 2 Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta³¹, ter delež v smislu

³⁰ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1), kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2018/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018.

³¹ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

kurilne vrednosti energije, ki jo iz obnovljivih virov energije proizvedejo mešani obrati, ki uporabljajo tudi konvencionalne vire energije. Vključuje električno energijo iz obnovljivih virov, ki se uporablja za polnjenje sistemov za shranjevanje, priključenih pri odjemalcu (nameščenih skupaj z napravo za energijo iz obnovljivih virov ali kot njen dodatek), vendar ne vključuje električne energije, proizvedene kot rezultat sistemov za shranjevanje;

(35) „energetska infrastruktura“ pomeni vso fizično opremo ali objekt, ki je v Uniji ali povezuje Unijo z eno ali več tretjimi državami in ki spada v naslednje kategorije:

(a) za električno energijo:

- (i) prenosni in distribucijski sistemi, pri čemer „prenos“ pomeni transport električne energije na zelo visokonapetostnem in visokonapetostnem povezanem sistemu z namenom dostave električne energije končnim odjemalcem ali distributerjem, vendar ne vključuje dobave, „distribucija“ pa pomeni transport električne energije po visoko-, srednje- in nizkonapetostnem distribucijskem sistemu z namenom dostave odjemalcem, vendar ne vključuje dobave;
- (ii) kakršna koli oprema ali naprava, ki je bistvena za varno, zanesljivo in učinkovito delovanje sistemov iz točke (i), vključno s sistemi zaščite, spremljanja in nadzora na vseh ravneh napetosti in transformatorskimi postajami;
- (iii) „popolnoma integrirani omrežni elementi“ pomenijo popolnoma integrirane omrežne elemente, kot so opredeljeni v točki 51 člena 2 Direktive (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta³²;
- (iv) pametna električna omrežja, ki so sistemi in sestavni deli, ki povezujejo informacijske in komunikacijske tehnologije z operativnimi digitalnimi platformami, sistemi nadzora in tehnologijami tipal na prenosni in distribucijski ravni, katerih cilji so učinkovitejše in bolj inteligentno omrežje za prenos in distribucijo električne energije, večja zmogljivost za vključevanje novih oblik proizvodnje, shranjevanja in porabe ter omogočanje novih poslovnih modelov in tržnih struktur;
- (v) električna omrežja na morju, kar pomeni vsako opremo ali napravo infrastrukture za prenos ali distribucijo električne energije, kot je opredeljena v točki (i) zgoraj, z dvojno funkcijo: povezovanje in prenos ali distribucija električne energije iz obnovljivih virov na morju s krajev proizvodnje na morju v dve ali več držav. To vključuje vso bližnjo opremo ali naprave na morju, ki so bistvene za varno, zanesljivo in učinkovito delovanje, vključno s sistemi zaščite, spremljanja in nadzora ter potrebnimi transformatorskimi postajami, če zagotavljajo tudi

³²

Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L 158, 14.6.2019, str. 125).

tehnološko interoperabilnost, med drugim združljivost vmesnikov med različnimi tehnologijami;

(b) za plin:

- (i) prenosni in distribucijski plinovodi za prenos zemeljskega plina, bioplina in plinov iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki so del omrežja, razen visokotlačnih plinovodov, ki se uporabljajo za distribucijo zemeljskega plina po pridobivalnem cevovodnem omrežju;
- (ii) podzemna skladišča, povezana z visokotlačnimi plinovodi iz točke (i);
- (iii) naprave za sprejem, skladiščenje in ponovno uplinjanje ali dekomprimiranje za utekočinjeni zemeljski plin (UZP) ali stisnjeni zemeljski plin (SZP);
- (iv) kakršna koli oprema ali naprava, ki je bistvena za varno, zanesljivo in učinkovito delovanje sistema ali ki omogoča dvosmerno zmogljivost, vključno s kompresorskimi postajami;
- (v) pametna plinska omrežja, tj. katera koli od naslednje opreme ali naprav, katerih cilj je omogočiti in olajšati vključevanje plinov iz obnovljivih virov in nizkoogljivih plinov (vključno z biometanom ali vodikom) v omrežje: digitalni sistemi in komponente, ki povezujejo informacijske in komunikacijske tehnologije, sisteme nadzora in tehnologije tipa za omogočanje interaktivnega in inteligentnega spremljanja, merjenja, nadzora kakovosti in upravljanja proizvodnje, prenosa, distribucije in porabe plina v plinskem omrežju. Poleg tega lahko taka pametna omrežja vključujejo tudi opremo, ki omogoča povratni tok z distribucijske na prenosno raven, in s tem povezane potrebne nadgradnje obstoječega omrežja;

(c) za vodik:

- (i) prenosni cevovodi za visokotlačni prenos vodika in distribucijski cevovodi za lokalno distribucijo vodika, ki omogočajo dostop več uporabnikom omrežja na pregleden in nediskriminatoren način;
- (ii) podzemna skladišča, povezana z visokotlačnimi cevovodi za prenos ali distribucijo vodika iz točke (i);
- (iii) naprave za pošiljanje, sprejemanje, shranjevanje, ponovno uplinjanje ali dekomprimiranje vodika ali vodika, vsebovanega v drugih kemičnih snoveh, za dovajanje vodika v omrežje;
- (iv) kakršna koli oprema ali naprava, ki je bistvena za varno, zanesljivo in učinkovito delovanje sistema za vodik ali ki omogoča dvosmerno zmogljivost, vključno s kompresorskimi postajami.

Vsa sredstva iz točk (i), (ii), (iii) in (iv) so lahko novogradnje, sredstva, predhodno namenjena za zemeljski plin, ki so bila predelana za vodik (sprememba namembnosti), ali kombinacija obojega.

Sredstva iz točk (i), (ii), (iii) in (iv), do katerih imajo dostop tretje osebe, se štejejo za energetska infrastrukturo;

(d) za ogljikov dioksid:

- (i) cevovodi, razen pridobivalnega cevovodnega omrežja, za prenos ogljikovega dioksida iz več virov, tj. industrijskih obratov (vključno z elektrarnami), ki proizvajajo ogljikov dioksid pri sežiganju ali drugih kemičnih reakcijah s fosilnimi ali nefosilnimi spojinami, ki vsebujejo ogljik, za namene trajnega geološkega shranjevanja ogljikovega dioksida v skladu s členom 3 Direktive 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta³³ ali za uporabo ogljikovega dioksida kot surovine ali za izboljšanje donosa bioloških procesov;
- (ii) obrati za utekočinjanje in vmesno skladiščenje ogljikovega dioksida za nadaljnji prenos;
- (iii) infrastruktura v geološki formaciji, ki se uporablja za trajno geološko shranjevanje ogljikovega dioksida v skladu s členom 3 Direktive 2009/31/ES, ter s tem povezane površinske naprave in naprave za vbrizgavanje;
- (iv) kakršna koli oprema ali naprava, ki je bistvena za pravilno, zanesljivo in učinkovito delovanje zadevnega sistema, vključno s sistemi zaščite, spremljanja in nadzora.

Sredstva iz točk (i), (ii), (iii) in (iv), do katerih imajo dostop tretje osebe, se štejejo za energetska infrastrukturo;

- (e) infrastruktura za prenos ali distribucijo toplote/pare/energije za hlajenje od več proizvajalcev/uporabnikov na podlagi uporabe brezogljicne/nizkoogljicne toplote/pare ali odpadne toplote iz industrijskih postopkov;
- (f) projekti skupnega interesa, kot so opredeljeni v členu 2 Uredbe (EU) št. 347/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ter členu 170 PDEU³⁴.
- (g) druge kategorije infrastrukture v zvezi z infrastrukturo, ki omogoča fizično ali brezžično povezavo med proizvajalci in uporabniki za energijo iz

³³ Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L 140, 5.6.2009, str. 114).

³⁴ Uredba (EU) št. 347/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2013 o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo in razveljavitvi Odločbe št. 1364/2006/ES in spremembi uredb (ES) št. 713/2009, (ES) št. 714/2009 in (ES) št. 715/2009 (UL L 115, 25.4.2013, str. 39).

brezogljernih/nizkoogljernih virov iz različnih dostopovnih in izhodnih točk in do katere lahko dostopajo tretje osebe, ki niso del podjetij, ki imajo infrastrukturo v lasti ali jo upravljajo;

Sredstva iz točk (a) do (g), ki so zgrajena za enega predhodno opredeljenega uporabnika ali majhno skupino predhodno opredeljenih uporabnikov in prilagojena njihovim potrebam (namenska infrastruktura), se ne štejejo za energetska infrastrukturo;

- (36) „energijska učinkovitost“ pomeni energetska učinkovitost stavb, kot je opredeljena v točki 4 člena 2 Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta³⁵;
- (37) „prihranki energije“ pomenijo prihranke energije, kot so opredeljeni v točki 5 člena 2 Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta³⁶;
- (38) „varstvo okolja“ pomeni vse ukrepe, namenjene odpravi ali preprečevanju onesnaževanja ali druge škode, ki jo fizičnemu okolju, ekosistemom ali naravnim virom povzročajo človekove dejavnosti, vključno z blažitvijo podnebnih sprememb, zmanjšanjem tveganja take škode, varovanjem ali obnovo biotske raznovrstnosti ali zagotovitev učinkovitejše rabe naravnih virov, vključno z ukrepi za varčevanje z energijo in rabo obnovljivih virov energije ter drugimi tehnikami za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in drugih onesnaževal ter za prehod na modele krožnega gospodarstva za zmanjšanje uporabe primarnih materialov in povečanje učinkovitosti. Zajema tudi ukrepe za okrepitev prilagoditvene sposobnosti in čim večje zmanjšanje ranljivosti za podnebne vplive;
- (39) „okoljski davek“ pomeni davek, katerega posebna davčna osnova jasno negativno vpliva na okolje ali s katerim se poskušajo obdavčiti določene dejavnosti, blago ali storitve, da bi bili okoljski stroški lahko vključeni v njihovo ceno ali da bi se proizvajalci in potrošniki usmerili na dejavnosti, ki bolj spoštujejo okolje;
- (40) „zadostnost virov“ pomeni raven proizvedene zmogljivosti, ki se šteje kot zadostna za izpolnitev potreb v državi članici v katerem koli obdobju, na podlagi uporabe konvencionalnega statističnega kazalnika, kot ga uporabljajo organizacije, ki po presoji institucij Unije opravljajo bistveno vlogo pri vzpostavljanju enotnega trga z električno energijo, na primer Evropska mreža operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo (ENTSO-E);
- (41) „proizvajalec“ pomeni podjetje, ki proizvaja električno energijo za komercialne namene;
- (42) „soprodukcija z visokim izkoristkom“ pomeni soprodukcijo z visokim izkoristkom, kot je opredeljena v točki 34 člena 2 Direktive 2012/27/EU;

³⁵ Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetska učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).

³⁶ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetska učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1).

- (43) „odstopanja“ pomenijo odstopanja med proizvodnjo, porabo in trgovinskimi posli bilančno odgovornega akterja v zadevnem bilančnem obračunskem intervalu;
- (44) „bilančni obračun“ pomeni mehanizem finančne poravnave za izterjavo stroškov izravnave, ki se uporablja za odstopanja bilančno odgovornih akterjev;
- (45) „bilančni obračunski interval“ pomeni bilančni obračunski interval, kot je opredeljen v točki 15 člena 2 Uredbe (EU) 2019/943;
- (46) „individualna pomoč“ pomeni *ad hoc* pomoč in pomoč, ki je dodeljena na podlagi sheme pomoči in jo je treba priglasiti;
- (47) „prekinljiva shema“ pomeni ukrep za zanesljivost oskrbe z električno energijo, s katerim naj bi se zagotovila stabilna frekvenca v elektroenergetskem sistemu ali obravnavale kratkoročne težave z zanesljivostjo oskrbe, med drugim s prekinitvijo napajanja;
- (48) „rešitev, ki temelji na naravi“ pomeni ukrep za varstvo, trajnostno upravljanje in obnovo naravnih ali spremenjenih ekosistemov, s katerim se učinkovito in prilagodljivo obravnavajo družbeni izzivi ter ki hkrati zagotavlja dobrobit ljudi in koristi za biotsko raznovrstnost;
- (49) „omrežna rezerva“ pomeni ukrep za zanesljivost oskrbe z električno energijo, s katerim naj bi se nadomestila sistemska in dolgoročna nezadostnost omrežja za prenos ali distribucijo električne energije;
- (50) „onesnaževalo“ pomeni onesnaževalo, kot je opredeljeno v točki 10 člena 2 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta;
- (51) „onesnaževalec“ pomeni osebo, ki neposredno ali posredno škoduje okolju ali ki ustvarja pogoje za takšno škodo³⁷;
- (52) „onesnaževanje“ pomeni onesnaževanje, kot je opredeljeno v členu 3(2) Direktive 2010/75/EU³⁸;
- (53) „načelo ,onesnaževalec plača““ pomeni, da mora stroške ukrepov za boj proti onesnaževanju nositi onesnaževalec, ki povzroča onesnaževanje;
- (54) „priprava za ponovno uporabo“ pomeni pripravo za ponovno uporabo, kot je opredeljena v točki 16 člena 3 Direktive 2008/98/ES;
- (55) „infrastruktura za polnjenje“ pomeni stacionarno ali mobilno infrastrukturo za oskrbo vozil ali čiste opreme za spremljajoče storitve z električno energijo;
- (56) „predelava“ pomeni predelavo, kot je opredeljena v točki 15 člena 3 Direktive 2008/98/ES;

³⁷ Priporočilo Sveta z dne 3. marca 1975 o razporejanju stroškov in ukrepih organov oblasti za okoljske zadeve (UL L 194, 25.7.1975, str. 1).

³⁸ Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

- (57) „recikliranje“ pomeni recikliranje, kot je opredeljeno v točki 17 člena 3 Direktive 2008/98/ES;
- (58) „referenčni projekt“ pomeni projekt, ki se uporablja kot primer in je reprezentativen za povprečni projekt v kategoriji upravičencev do sheme pomoči;
- (59) „infrastruktura za oskrbo z gorivom“ pomeni stacionarno ali mobilno infrastrukturo, ki omogoča oskrbo čistih ali brezemisijjskih vozil ali čiste opreme za spremljajoče storitve z alternativnimi gorivi iz členov 5 in 6 Direktive 2014/94/EU;
- (60) „rehabilitacija“ pomeni ukrep upravljanja za ponovno vzpostavitev ravni delovanja ekosistema na degradiranih območjih, katerega namen sta obnovitev in nadaljnje zagotavljanje ekosistemskih storitev, ne biotske raznovrstnosti in celovitosti določenega naravnega ali polnaravnega referenčnega ekosistema;
- (61) „sanacija“ pomeni ukrep upravljanja, kot je odstranjevanje onesnaževal ali presežka hranil iz tal in vode, z namenom odstranitve virov degradacije;
- (62) „obnovljivi viri energije“ pomenijo energijo iz obnovljivih virov, kot je opredeljena v točki 1 člena 2 Direktive (EU) 2018/2001;
- (63) „plinasta goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, namenjena uporabi v prometu“ pomenijo plinasta goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, namenjena uporabi v prometu, kot so opredeljena v točki 36 člena 2 Direktive (EU) 2018/2001;
- (64) „učinkovita raba virov“ pomeni zmanjšanje količine surovin, potrebnih za enoto proizvodnje, ali nadomestitev primarnih surovin s sekundarnimi;
- (65) „obnova“ pomeni postopek za podporo okrevanju ekosistema kot način ohranjanja biotske raznovrstnosti in odpornosti ekosistema. Obnova ekosistemov vključuje ukrepe, sprejete za izboljšanje stanja ekosistema in ponovno oblikovanje ali ponovno vzpostavitev ekosistema, kadar se je stanje poslabšalo;
- (66) „ponovna uporaba“ pomeni ponovno uporabo, kot je opredeljena v točki 13 člena 3 Direktive 2008/98/ES;
- (67) „malo in srednje podjetje“ (MSP) pomeni podjetje, ki izpolnjuje pogoje iz priporočila Komisije o opredelitvi mikro-, malih in srednjih podjetij³⁹;
- (68) „malo podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo“ pomeni podjetje, ki ni MSP in ima največ 499 zaposlenih, izračunano v skladu s členi 3 do 6 Priloge I k Uredbi Komisije (EU) št. 651/2014⁴⁰, ter katerega letni promet ne presega 100 milijonov EUR ali katerega letna bilanca stanja ne presega

³⁹ Priporočilo Komisije z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro-, malih in srednjih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

⁴⁰ Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187 26.6.2014, str. 1).

86 milijonov EUR. Več subjektov se šteje za eno podjetje, če je izpolnjen kateri koli od pogojev iz člena 3(3) Priloge I k Uredbi (EU) št. 651/2014;

- (69) „pripravljenost na pametne sisteme“ pomeni zmogljivost stavb ali stavbnih enot, da svoje delovanje prilagodijo potrebam uporabnika, vključno z optimizacijo energijske in splošne učinkovitosti, ter da prilagodijo svoje delovanje v odziv na signale iz omrežja;
- (70) „standardne bilančne odgovornosti“ pomenijo nediskriminatorne bilančne odgovornosti ne glede na tehnologijo, v okviru katerih noben proizvajalec ni izvzet iz odgovornosti, kot je določeno v členu 5 Uredbe (EU) 2019/943;
- (71) „začetek del“ pomeni prvo odločno zavezo (na primer za naročilo opreme ali začetek gradnje), po kateri naložbe ni več mogoče preklicati. Nakup zemljišč in pripravljalna dela, kot je pridobivanje dovoljenj in opravljanje predhodnih študij izvedljivosti, se ne štejejo za začetek del. Pri prevzemih „začetek del“ pomeni trenutek, ko se pridobijo sredstva, ki so neposredno povezana s kupljeno poslovno enoto;
- (72) „strateška rezerva“ pomeni ukrep za zanesljivost oskrbe z električno energijo, pri katerem se zmogljivost v zvezi z električno energijo, kot je proizvodnja, shranjevanje ali prilagajanje odjema, hrani zunaj trga električne energije in dispečira le v posebnih okoliščinah;
- (73) „skupni stroški lastništva“ pomenijo skupne stroške pridobitve in lastništva vozila v njegovi življenjski dobi, vključno s stroški pridobitve in najema vozila, stroški goriva, stroški vzdrževanja in popravil, stroški zavarovanja, stroški financiranja in davki;
- (74) „operater prenosnega sistema“ pomeni operaterja prenosnega sistema, kot je opredeljen v točki 35 člena 2 Direktive (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta;
- (75) „vozilo“ pomeni kar koli od naslednjega:
 - (a) cestno vozilo kategorije M1, M2, N1, M3, N2, N3 ali L;
 - (b) plovilo za celinsko plovbo ali morsko in obalno plovilo za prevoz potnikov ali tovora;
 - (c) tirno vozilo ali
 - (d) zrakoplov;
- (76) „obdelava“ pomeni obdelavo, kot je opredeljena v točki 14 člena 3 Direktive 2008/98/ES;

- (77) „najnižja davčna stopnja Unije“ pomeni najnižjo raven obdavčitve, določeno v zakonodaji Unije. V zvezi z energenti in električno energijo to pomeni najnižjo raven obdavčitve iz Priloge I k Direktivi Sveta 2003/96/ES⁴¹;
- (78) „standard Unije“ pomeni:
- (a) obvezni standard Unije, ki določa stopnje, ki jih morajo posamezna podjetja doseči pri varstvu okolja, razen standardov ali ciljev, določenih na ravni Unije, ki so zavezujoči za države članice, ne pa tudi za posamezna podjetja;
 - (b) obveznost na podlagi Direktive 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁴² glede uporabe najboljših razpoložljivih tehnologij in zagotavljanja, da ravni onesnaževal niso višje, kot bi bile v primeru uporabe najboljše razpoložljive tehnologije; za primere, ko so ravni emisij, povezane z najboljšo razpoložljivo tehnologijo, opredeljene v izvedbenih aktih, sprejetih na podlagi Direktive 2010/75/EU, se bodo za namen teh smernic uporabljale te ravni; kadar so te ravni izražene kot razpon, se bo uporabljala mejna vrednost, pri kateri se prvič doseže najboljša razpoložljiva tehnologija;
- (79) „odpadek“ pomeni odpadki, kot je opredeljen v točki 1 člena 3 Direktive 2008/98/ES;
- (80) „brezemisijsko vozilo“ pomeni:
- (a) vozilo kategorije M1, M2 ali N1 z ničelnimi izpušnimi emisijami, določenimi v skladu z Uredbo (EU) 2017/1151⁴³;
 - (b) vozilo kategorije M3, N2 ali N3, ki ustreza opredelitvi brezemisijskega težkega vozila iz Uredbe (EU) 2019/1242 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁴;
 - (c) vozilo kategorije L, kot je opredeljeno v členu 4 Uredbe (EU) št. 168/2013, vključno z dvo- ali trikolesnimi vozili in štirikolesniki, katerega izpušne emisije CO₂, izračunane v skladu s preskusom emisij iz navedene uredbe, so enake 0 g CO₂e/km;

⁴¹ Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L 283, 31.10.2003, str. 51).

⁴² Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

⁴³ Uredba Komisije (EU) 2017/1151 z dne 1. junija 2017 o dopolnitvi Uredbe (ES) št. 715/2007 Evropskega parlamenta in Sveta o homologaciji motornih vozil glede na emisije iz lahkih potniških in gospodarskih vozil (Euro 5 in Euro 6) in o dostopu do informacij o popravilu in vzdrževanju vozil, o spremembah Direktive 2007/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta, Uredbe Komisije (ES) št. 692/2008 in Uredbe Komisije (EU) št. 1230/2012 ter o razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 692/2008 (UL L 175, 7.7.2017, str. 1).

⁴⁴ Uredba (EU) 2019/1242 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o določitvi standardov emisijskih vrednosti CO₂ za nova težka vozila in spremembi uredb (ES) št. 595/2009 in (EU) 2018/956 Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive Sveta 96/53/ES (UL L 198, 25.7.2019, str. 202).

- (d) plovilo za celinsko plovbo ali morsko in obalno plovilo za prevoz potnikov ali tovora z ničelnimi neposrednimi (izpušnimi) emisijami CO₂;
- (e) tirno vozilo z ničelnimi neposrednimi (izpušnimi) emisijami CO₂;
- (f) zrakoplov z ničelnimi neposrednimi (izpušnimi) emisijami CO₂.

3. OCENA ZDRUŽLJIVOSTI NA PODLAGI TOČKE (C) ČLENA 107(3) POGODBE

19. V teh smernicah so določena merila združljivosti za ukrepe pomoči za cilje glede varstva podnebja in okolja ter energetske cilje na podlagi točke (c) člena 107(3) Pogodbe, za katere velja obveznost priglasitve v skladu s členom 108(3) Pogodbe.
20. Komisija lahko na podlagi točke (c) člena 107(3) Pogodbe za združljivo z notranjim trgovom šteje državno pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti v Uniji (pozitivni pogoj), kadar taka pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi (negativni pogoj).
21. Komisija bo za pomoč iz točke 20 ocenila, ali se lahko šteje za združljivo z notranjim trgovom, na podlagi analize naslednjih vidikov:
 - (a) v zvezi s prvim (pozitivnim) pogojem – **pomoč za varstvo okolja in energijo pospešuje razvoj gospodarske dejavnosti:**
 - (i) opredelitve gospodarske dejavnosti, ki se pospešuje z ukrepom, pozitivnih učinkov ukrepa za širšo družbo, po potrebi pa tudi njegove ustreznosti za specifične politike Unije (glej oddelek 3.1.1);
 - (ii) spodbujevalnega učinka pomoči (glej oddelek 3.1.2) in
 - (iii) neobstoja kršitve ustreznih določb prava Unije (glej oddelek 3.1.3);
 - (b) v zvezi z drugim (negativnim) pogojem – **pomoč za varstvo okolja in energijo nima neutemeljenega vpliva na trgovinske pogoje v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi:**
 - (i) potrebe po posredovanju države (glej oddelek 3.2.1.1);
 - (ii) ustreznosti pomoči (glej oddelek 3.2.1.2);
 - (iii) sorazmernosti pomoči (pomoč, omejena na najmanjšo, ki je potrebna za doseganje cilja), vključno s kumulacijo (glej oddelek 3.2.1.3);
 - (iv) preglednosti pomoči (glej oddelek 3.2.1.4);
 - (v) preprečevanja neupravičenih negativnih učinkov pomoči na konkurenco in trgovino (glej oddelek 3.2.2) ter
 - (vi) primerjave pozitivnih in negativnih učinkov pomoči (glej oddelek 3.3).

3.1 Pozitivni pogoj: pomoč mora pospeševati razvoj gospodarske dejavnosti

3.1.1 *Opredelitev gospodarske dejavnosti, ki se pospešuje z ukrepom, pozitivnih učinkov ukrepa za širšo družbo, po potrebi pa tudi njegova ustreznost za specifične politike Unije*

22. Države članice morajo pri priglasitvi pomoči opredeliti gospodarske dejavnosti, ki se bodo pospeševale s pomočjo, in navesti, kako se bo podpiral razvoj navedenih dejavnosti.
23. Pomoč za preprečevanje ali zmanjševanje negativnih učinkov gospodarskih dejavnosti na podnebje ali okolje lahko pospešuje razvoj gospodarskih dejavnosti s povečanjem trajnostnosti zadevne gospodarske dejavnosti. Poleg tega se lahko s pomočjo zagotovi, da se lahko ta dejavnost v prihodnosti nadaljuje, ne da bi povzročala nesprejemljivo okoljsko škodo, ter s podpiranjem ustvarjanja novih gospodarskih dejavnosti in storitev (podpiranjem razvoja tako imenovanega „zelenega gospodarstva“).
24. Države članice morajo navesti tudi, ali bo pomoč prispevala k doseganju ciljev podnebne, okoljske in energetske politike Unije, ter opisati, kako, ter, natančneje, pričakovane koristi pomoči v smislu njenega konkretnega prispevka k varstvu okolja, vključno z blažitvijo podnebnih sprememb, ali učinkovitemu delovanju notranjega trga z energijo.

3.1.2 Spodbujevalni učinek

25. Za pomoč se lahko šteje, da pospešuje gospodarsko dejavnost, samo, če ima spodbujevalni učinek. Pomoč ima spodbujevalni učinek, če upravičenca spodbudi k spremembi ravnanja ali izvajanju dodatne gospodarske dejavnosti ali okolju prijaznejše gospodarske dejavnosti, ki je brez pomoči ne bi izvajal ali bi jo izvajal v omejenem obsegu ali na drugačen način.
26. Pomoč ne sme podpirati stroškov dejavnosti, ki bi jih upravičenec do pomoči imel v vsakem primeru, in ne sme biti nadomestilo za običajno poslovno tveganje gospodarske dejavnosti⁴⁵.
27. Dokazovanje spodbujevalnega učinka vključuje opredelitev dejanskega scenarija in verjetnega hipotetičnega scenarija brez pomoči. Komisija bo to proučila na podlagi količinske opredelitve iz oddelka 3.2.1.3.
28. Komisija meni, da pomoč nima spodbujevalnega učinka za upravičenca, če se je delo pri projektu ali dejavnosti začelo, preden je upravičenec nacionalnim organom predložil pisno vlogo za pomoč. Kadar upravičenec začne izvajati projekt, preden predloži vlogo za pomoč, se nobena pomoč, dodeljena za ta projekt, načeloma ne bo štela za združljivo z notranjim trgom.
29. Vloga za pomoč je lahko v različnih oblikah, na primer v obliki ponudbe v okviru konkurenčnega postopka zbiranja ponudb. Vsaka vloga mora vsebovati vsaj ime

⁴⁵ Glej sodbo Sodišča z dne 13. junija 2013, HGA in drugi/Komisija, C-630/11 P do C-633/11 P, EU:C:2013:387, točka 104.

prosilca, opis projekta ali dejavnosti, vključno z lokacijo projekta ali dejavnosti, in znesek pomoči, potreben za izvedbo.

30. V nekaterih izjemnih primerih ima lahko pomoč spodbujevalni učinek tudi pri projektih, ki so se začeli pred predložitvijo vloge za pomoč. Za pomoč se šteje, da ima spodbujevalni učinek, zlasti kadar:
- (a) se pomoč dodeli samodejno v skladu z objektivnimi in nediskriminatornimi merili ter brez nadaljnega uveljavljanja diskrecijske pravice države članice, ukrep pa je bil sprejet in je začel veljati, preden se je projekt ali dejavnost, za katero je bila dodeljena pomoč, začela izvajati, razen za sheme, ki so naslednice davčnih shem, kadar je dejavnost že bila zajeta v prejšnjih shemah v obliki davčnih ugodnosti;
 - (b) nacionalni organi pred začetkom del objavijo obvestilo o nameri za določitev predlaganega ukrepa pomoči, ki ga mora Komisija potrditi v skladu s členom 108(3) Pogodbe. To obvestilo je treba objaviti na javnem spletnem mestu ali v drugem javnem mediju s podobno širokim in enostavnim dostopom ter v njem jasno navesti vrsto projektov, ki so po predlogu države članice upravičeni, in datum, po katerem namerava država članica šteti take projekte za upravičene. Predlagana upravičenost ne sme biti neutemeljeno omejena. Upravičenec mora organ, ki dodeli pomoč, pred začetkom del obvestiti, da je predlagani ukrep pomoči obravnaval kot pogoj za sprejete odločitve o naložbi. Kadar se država članica pri dokazovanju spodbujevalnega učinka opira na tako obvestilo, mora pri priglasitvi državne pomoči predložiti izvod obvestila in povezavo na spletno mesto, na katerem je bilo objavljeno, ali ustrezno dokazilo, da je obvestilo na voljo javnosti;
 - (c) pomoč za tekoče poslovanje se dodeli obstoječim obratom za okolju prijazno proizvodnjo, pri čemer „začetka del“ ni, ker ni nobene pomembne nove naložbe. V teh primerih je mogoče spodbujevalni učinek dokazati na podlagi spremembe za okolju prijazno obratovanje obrata, namesto cenejšega in okolju manj prijaznega, alternativnega obratovanja.
31. Komisija meni, da pomoč, dodeljena le za kritje stroškov prilagoditve standardom Unije, načeloma nima spodbujevalnega učinka. Splošno pravilo je, da ima lahko spodbujevalni učinek samo pomoč za preseganje standardov Unije. Če pa je bil ustrezni standard Unije že sprejet, vendar še ni začel veljati, ima lahko pomoč spodbujevalni učinek, če spodbuja realizacijo naložbe pred začetkom veljavnosti standarda (glej oddelek 4.2.3 in 4.5.3).

3.1.3 Neobstoj kršitve ustreznih določb prava Unije

32. Če podprta dejavnost ali ukrep pomoči ali pogoji, ki veljajo zanj, vključno z načinom financiranja, če je sestavni del ukrepa, vključujejo kršitev ustreznega prava Unije, pomoči ni mogoče razglasiti za združljivo z notranjim trgov. To se lahko zgodi, na primer, kadar za pomoč veljajo določbe, v skladu s katerimi je pomoč neposredno ali posredno pogojena s poreklom izdelkov ali opreme, tj. kadar zanjo velja zahteva, da mora upravičenec kupiti domače izdelke.

3.2 Negativni pogoj: pomoč ne sme neupravičeno spreminjati trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi

3.2.1 Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine

3.2.1.1 Nujnost pomoči

33. Predlagani ukrep državne pomoči mora biti ciljno usmerjen v okoliščine, v katerih lahko zagotovi konkreten razvoj, ki ga trg sam ne more doseči, na primer z odpravljanjem nedelovanja trga v zvezi s projekti ali dejavnostmi, za katere se dodeli pomoč. Čeprav na splošno velja, da konkurenčni trgi po navadi zagotavljajo učinkovite rezultate v smislu razvoja gospodarskih dejavnosti, cen, proizvodnje in rabe virov, se lahko v primeru nedelovanja trga z javnim posredovanjem v obliki državne pomoči poveča učinkovitost delovanja trgov in s tem prispeva k razvoju gospodarske dejavnosti, kolikor trg sam ne doseže učinkovitega rezultata. Država članica bi morala opredeliti nedelovanja trga, ki ovirajo doseganje ustrezne ravni varstva okolja ali učinkovitega notranjega trga z energijo. Glavna nedelovanja trga, povezana z varstvom okolja in energijo, ki lahko preprečijo najboljše rezultate in povzročijo neučinkovitost, so:

- (a) Negativne eksternalije: pri ukrepih okoljske pomoči so te najpogostejše, nastanejo pa zaradi neustrezne cene onesnaževanja, kar pomeni, da zadevno podjetje ne nosi vseh stroškov onesnaževanja. V tem primeru podjetja, ki delujejo v lastnem interesu, nimajo zadostnih spodbud, da bi pri izbiri določene tehnologije ali odločanju o ravni proizvodnje upoštevala negativne eksternalije, ki so posledica njihove gospodarske dejavnosti. Povedano drugače, stroški, ki jih ima podjetje, ne odražajo v celoti stroškov, ki jih imajo potrošniki in širša družba. Zato podjetja običajno nimajo zadostnih spodbud za znižanje ravni onesnaževanja, ki ga povzročajo, ali za sprejetje posameznih ukrepov za varstvo okolja.
- (b) Pozitivne eksternalije: ker bodo imeli del koristi poleg vlagatelja tudi drugi udeleženci na trgu, bodo podjetja morda vlagala premalo. Pozitivne eksternalije se lahko na primer pojavijo pri naložbah v ekoinovacije, stabilnost sistema, nove in inovativne tehnologije za energijo iz obnovljivih virov ter inovativne ukrepe za prilagajanje odjema ali v primeru energetske infrastrukture ali ukrepov za zanesljivost oskrbe z električno energijo, ki koristijo številnim državam članicam ali večjemu številu potrošnikov.
- (c) Asimetrične informacije: običajno se pojavijo na trgih, na katerih so razlike med informacijami, ki so na voljo eni strani trga, in informacijami, ki so na voljo drugi strani trga. Tak položaj lahko na primer nastane, kadar zunanji finančni vlagatelj nimajo informacij glede verjetnih donosov projekta in tveganj v zvezi s projektom. Nastane lahko tudi pri sodelovanju na področju čezmejne infrastrukture, kadar ima ena stran manj informacij kot druga. Čeprav tveganje ali negotovost samo po sebi ne povzroča nedelovanja trga, je težava zaradi asimetričnih informacij povezana s stopnjo takega tveganja in negotovosti. Oboje je po navadi večje pri okoljskih naložbah, pri katerih je obdobje amortizacije običajno daljše, kar krepi poudarek na kratkoročnem obdobju, ki je lahko zaradi pogojev financiranja za take naložbe, zlasti za MSP, še večji.

- (d) Neuspešno usklajevanje: to lahko prepreči razvoj projekta ali njegovo učinkovito načrtovanje zaradi različnih interesov in spodbud vlagateljev (tako imenovanih ločenih spodbud), stroškov sklepanja pogodb ali sporazumov o zavarovanju odgovornosti, negotovosti glede skupnega rezultata in učinkov omrežja, na primer neprekinjene oskrbe z električno energijo. Tako neuspešno usklajevanje se lahko na primer pojavi v razmerju med lastnikom stavbe in najemnikom glede energijsko učinkovitih rešitev. Še dodatno ga lahko poslabšajo težave pri obveščanju, zlasti kadar so povezane z asimetričnimi informacijami. Nastane lahko tudi zaradi potrebe po doseganju določene kritične mase, preden je začetek projekta tržno privlačen, kar je lahko zlasti pomembno pri (čezmejnih) infrastrukturnih projektih.
34. Samo nedelovanje trga v določenih okoliščinah pa ni zadostna utemeljitev nujnosti državne pomoči. Za obravnavo nekaterih ugotovljenih nedelovanj trga so morda že vzpostavljene druge politike in ukrepi, na primer sektorski predpisi, obvezni standardi Unije glede onesnaževanja, obveznosti glede oskrbe, mehanizmi oblikovanja cen, kot je sistem Unije za trgovanje z emisijami (EU ETS), in davki na ogljikov dioksid. Dodatni ukrepi, vključno z državno pomočjo, so lahko usmerjeni samo na preostala nedelovanja trga, tj. tista, ki se ne obravnavajo z navedenimi drugimi politikami in ukrepi. Prav tako je treba dokazati, kako državna pomoč krepi druge vzpostavljene politike in ukrepe za odpravo istih nedelovanj trga. Zato je utemeljitev nujnosti državne pomoči šibkejša, če je v nasprotju z drugimi politikami, ki so ciljno usmerjene v ista nedelovanja trga. Zato bi morala država članica opredeliti tudi vse morebitne obstoječe politike in ukrepe, ki so že ciljno usmerjeni v opredeljene regulativne pomanjkljivosti ali nedelovanja trga.
35. Komisija bo štela pomoč za nujno, če država članica dokaže, da je dejansko ciljno usmerjena v preostala nedelovanja trga ob upoštevanju vseh morebitnih drugih politik in ukrepov, že vzpostavljenih za obravnavo nekaterih opredeljenih nedelovanj trga.
36. Kadar se državna pomoč dodeli za projekte ali dejavnosti, ki so po tehnološki vsebini, stopnji tveganja in obsegu podobni tistim, že izvedenim v Uniji pod tržnimi pogoji, bo Komisija načeloma predpostavljala, da nedelovanja trga ni, ter zahtevala dodatne dokaze za potrebo po državni pomoči in njeno utemeljitev.
37. Da bi država članica dokazala nujnost pomoči, mora dokazati, da projekt ali – v primeru shem – referenčni projekt brez pomoči ne bi bil izveden. Komisija bo to ocenila na podlagi količinske opredelitve iz oddelka 3.2.1.3 ali specifične analize na podlagi dokazov, ki jo predloži država članica in ki dokazuje nujnost pomoči.

3.2.1.2 Ustreznost

38. Predlagani ukrep pomoči mora biti ustrezen instrument politike za doseganje predvidenega cilja pomoči, kar pomeni, da ne sme obstajati manj izkrivljajoč instrument politike in pomoči, s katerim bi bilo mogoče doseči enake rezultate.

3.2.1.2.1 Ustreznost v primerjavi z drugimi instrumenti politike

39. Državna pomoč ni edini instrument politike, ki je na voljo državam članicam za spodbujanje višje ravni varstva okolja ali zagotavljanje učinkovitega notranjega trga z energijo. Na voljo so morda drugi, ustrežnejši instrumenti, kot so tržni instrumenti ali

instrumenti na strani povpraševanja, ki vključujejo predpise, javno naročanje ali standardizacijo, ter povečanje financiranja javne infrastrukture in splošni davčni ukrepi. Tudi mehki instrumenti, kot so prostovoljni znaki za okolje in razširjanje okolju prijaznih tehnologij, imajo lahko pomembno vlogo pri doseganju višje ravni varstva okolja⁴⁶.

40. Različni ukrepi za odpravo istega nedelovanja trga so si lahko v nasprotju. To velja v primerih, kadar je uveden učinkovit tržni mehanizem, ki je posebej namenjen reševanju težave eksternalij, kot je sistem Unije za trgovanje z emisijami. Dodaten podporni ukrep za odpravo istega nedelovanja trga bi lahko zmanjšal učinkovitost tržnega mehanizma. Zato je treba shemo pomoči, namenjeno obravnavanju preostalih nedelovanj trga, načrtovati tako, da ne ogroža učinkovitosti tržnega mehanizma.
41. S spoštovanjem načela „onesnaževalec plača“ na podlagi okoljske zakonodaje naj bi se zagotovila odprava nedelovanja trga, povezanega z negativnimi eksternalijami. Državna pomoč zato ni ustrezen instrument in je ni mogoče dodeliti, če je bilo upravičencu do pomoči na podlagi obstoječe zakonodaje Unije ali nacionalne zakonodaje mogoče pripisati odgovornost za onesnaževanje.

3.2.1.2.2 Ustreznost v primerjavi z drugimi instrumenti pomoči

42. Državna pomoč za varstvo okolja in energijo se lahko dodeli v različnih oblikah. Država članica pa bi morala zagotoviti, da se pomoč dodeli v obliki, ki bo verjetno povzročila najmanjše izkrivljanje trgovine in konkurence.
43. V zvezi s tem mora država članica utemeljiti, zakaj so druge, morebitno manj izkrivljajoče oblike pomoči, kot so vračljiva predplačila v primerjavi z neposrednimi nepovratnimi sredstvi ali davčni dobropisi v primerjavi z nižjo obdavčitvijo, ali oblike pomoči, ki temeljijo na finančnih instrumentih, kot so dolžniški instrumenti v primerjavi z lastniškimi, vključno na primer s posojili z nizko obrestno mero ali subvencijami obrestne mere, državnimi jamstvi ali drugačnim financiranjem pod ugodnimi pogoji, manj ustrezne.
44. Izbira instrumenta pomoči bi morala ustrezati nedelovanju trga, ki naj bi se odpravilo z ukrepom pomoči. Kadar so dejanski prihodki negotovi, kot je to v primeru ukrepov za prihranek energije, je lahko najustreznejši instrument vračljivo predplačilo.
45. Država članica mora dokazati, da sta pomoč in njena zasnova ustrezni za doseganje cilja ukrepa, v katerega je pomoč ciljno usmerjena.

⁴⁶ Drug način za omogočanje informiranih odločitev potrošnikov/uporabnikov pri nakupih in povečanje povpraševanja po okolju prijaznih izdelkih je lahko uporaba okoljskih oznak in trditev na izdelkih. Če so zanesljive okoljske oznake in verodostojne okoljske trditve dobro zasnovane ter jih ustrezni potrošniki priznavajo, razumejo, jim zaupajo in jih prepoznajo, so lahko uspešno orodje za usmerjanje in oblikovanje ravnanja (potrošnikov) tako, da sprejemajo okolju prijaznejše odločitve. Uporaba priznanega sistema označevanja/certificiranja z jasnimi merili in zunanjim preverjanjem (ki ga izvajajo tretje osebe) bo med najučinkovitejšimi načini, da podjetja potrošnikom in deležnikom pokažejo, da izpolnjujejo visoke okoljske standarde. Glede na navedeno Komisija na področje uporabe teh smernic ni vključila posebnih pravil v zvezi s pomočjo za zasnovo in proizvodnjo okolju prijaznih izdelkov.

3.2.1.3 Sorazmernost

46. Šteje se, da je pomoč sorazmerna, če je znesek pomoči na upravičenca omejen na najnižji znesek, potreben za izvedbo dejavnosti ali projekta, za katerega je bila dodeljena pomoč.
47. Splošno načelo je, da se pomoč šteje za omejeno na najmanjšo potrebno za izvedbo dejavnosti ali projekta, za katerega se dodeli pomoč, če ustreza neto dodatnim stroškom (vrzeli v financiranju), potrebnim za izpolnitev cilja ukrepa pomoči, v primerjavi s hipotetičnim scenarijem brez pomoči. Neto dodatni stroški se določijo na podlagi razlike med gospodarskimi prihodki in stroški (vključno z naložbami in poslovanjem) projekta, za katerega se dodeli pomoč, ter prihodki in stroški alternativnega projekta, ki bi ga upravičenec do pomoči verjetno izvedel brez pomoči.
48. Podrobna ocena neto dodatnih stroškov ne bo potrebna, če se zneski pomoči določijo na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, saj ta zagotavlja zanesljivo oceno najmanjše pomoči, ki jo potrebujejo potencialni upravičenci. Zato Komisija meni, da je sorazmernost pomoči zagotovljena, če so izpolnjena naslednja merila:
- (a) postopek zbiranja ponudb je konkurenčen, kar pomeni, da je odprt, jasen, pregleden in nediskriminatoren, temelji na objektivnih merilih, ki so predhodno določena v skladu s ciljem ukrepa ter zagotavljajo čim manjše tveganje strateških ponudb;
 - (b) merila se objavijo dovolj časa pred rokom za predložitev ponudb, da se omogoči učinkovita konkurenca⁴⁷;
 - (c) proračun ali obseg, povezan s postopkom zbiranja ponudb, pomeni zavezujočo omejitev, pri čemer je mogoče pričakovati, da pomoči ne bodo prejeli vsi ponudniki;
 - (d) predvideno število ponudnikov zadostuje za zagotovitev učinkovite konkurence; med izvajanjem sheme se zasnova postopkov zbiranja ponudb, pri katerih ponudbo odda premajhno število ponudnikov, popravi, da se ponovno zagotovi učinkovita konkurenca pri naslednjih postopkih zbiranja ponudb ali takoj, ko je mogoče;
 - (e) naknadne prilagoditve rezultata postopka zbiranja ponudb (kot so poznejša pogajanja o rezultatih ponudb ali racioniranje) se preprečijo, saj lahko ogrozijo učinkovitost rezultata postopka.
49. Splošno pravilo je, da morajo pogoji za sodelovanje pri konkurenčnem postopku za zbiranje ponudb temeljiti na znesku pomoči, ki ga zahteva prosilec in je v neposrednem ali posrednem razmerju s prispevkom k cilju ukrepa (na primer v smislu enote varstva okolja ali enote energije). V nekaj izjemnih primerih je morda primerno vključiti druge pogoje za sodelovanje, ki niso povezani s ceno (na primer dodatne okoljske, tehnološke

⁴⁷ Šest tednov je običajno dovolj. Pri posebno zapletenih ali novih postopkih bo morda potrebno daljše obdobje. V utemeljenih primerih je lahko primerno krajše obdobje, na primer pri preprostih ali rednih/ponavljajočih se postopkih.

ali družbene pogoje). V teh primerih taki pogoji ne smejo predstavljati več kot 25 % ponderjev vseh pogojev za sodelovanje. Država članica mora predložiti razloge za predlagani pristop in zagotoviti, da ustreza zastavljenemu cilju.

50. Kadar se pomoč ne dodeli na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, je treba neto dodatne stroške določiti na podlagi primerjave dobičkonosnosti po dejanskem in hipotetičnem scenariju. Za določitev vrzeli v financiranju v takih primerih mora država članica za dejanski in verodostojni hipotetični scenarij predložiti količinsko opredelitev vseh glavnih stroškov in prihodkov, oceno tehtanega povprečja stroškov kapitala (WACC) upravičencev za diskontiranje prihodnjih denarnih tokov ter neto sedanjo vrednost v življenjski dobi projekta za dejanski in hipotetični scenarij. Država članica mora predložiti razloge za predpostavke, uporabljene za vsak vidik količinske opredelitve, ter pojasniti in utemeljiti vse uporabljene metodologije. Običajne neto dodatne stroške je mogoče oceniti na podlagi razlike med neto sedanjo vrednostjo po dejanskem scenariju in neto sedanjo vrednostjo po hipotetičnem scenariju v življenjski dobi referenčnega projekta. V primeru individualne pomoči je treba te izračune predstaviti na ravni podrobnega poslovnega načrta projekta, v primeru shem pomoči pa na podlagi enega ali več referenčnih projektov.
51. V nekaterih primerih upravičenec po hipotetičnem scenariju ne izvede dejavnosti ali naložbe ali nadaljuje poslovno dejavnost brez sprememb. Kadar dokazi kažejo, da je tak hipotetični scenarij najverjetnejši, se lahko približek neto dodatnih stroškov izračuna na podlagi negativne neto sedanje vrednosti projekta po dejanskem scenariju brez pomoči v življenjski dobi projekta (pri čemer se implicitno predpostavlja, da je neto sedanja vrednost hipotetičnega scenarija enaka nič). To lahko zlasti velja za infrastrukturne projekte.
52. V nekaterih okoliščinah je morda težko v celoti opredeliti koristi in stroške upravičenca ter tako količinsko opredeliti neto sedanjo vrednost po dejanskem in hipotetičnem scenariju. V takih primerih se lahko uporabijo alternativni pristopi za specifične vrste pomoči iz poglavja 4, na primer pristop, pri katerem je dovoljena samo pomoč oziroma intenzivnost pomoči za omejeni znesek upravičenih stroškov.
53. Kadar se konkurenčni postopek zbiranja ponudb ne uporabi ter so zneski prihodnjih stroškov in prihodkov zelo negotovi, informacije pa zelo asimetrične, bo država članica morda morala uvesti take modele nadomestila, ki nadomestila ne določajo v celoti vnaprej, ampak se to deloma določi vnaprej in deloma naknadno, ali naknadno uvesti mehanizme za vračanje sredstev ali spremljanje stroškov ob ohranjanju spodbud za upravičence za čim večje zmanjšanje njihovih stroškov in učinkovit postopni razvoj njihove poslovne dejavnosti.

3.2.1.3.1 Kumulacija

54. Pomoč se lahko dodeli sočasno na podlagi več shem pomoči ali skupaj z *ad hoc* pomočjo ali pomočjo *de minimis* v zvezi z istimi upravičenimi stroški, če skupni znesek pomoči za dejavnost ali projekt ne privede do prekomernega nadomestila ali ne presega najvišjega dovoljenega zneska pomoči na podlagi teh smernic. Če država članica dovoli kumulacijo pomoči na podlagi enega ukrepa in pomoči na podlagi drugih ukrepov, mora

za vsak ukrep navesti metodo, uporabljeno za zagotovitev izpolnjevanja pogojev iz te točke.

55. Sredstva Unije, ki se upravljajo centralno in niso neposredno ali posredno pod nadzorom države članice, ne pomenijo državne pomoči. Kadar se taka sredstva Unije združijo z državno pomočjo, je treba zagotoviti, da skupni znesek javnega financiranja, dodeljen v zvezi z istimi upravičenimi stroški, ne privede do prekomernega nadomestila.

3.2.1.4 Preglednost

56. Za zmanjšanje negativnih učinkov z zagotovitvijo, da imajo konkurenti dostop do ustreznih informacij o dejavnostih, ki se podpirajo, mora zadevna država članica zagotoviti, da se na spletišču Komisije za preglednost pri dodeljevanju pomoči⁴⁸ ali na celovitem spletišču o državni pomoči na nacionalni ali regionalni ravni objavijo:
- (a) celotno besedilo odobrene sheme pomoči ali sklepa o dodelitvi individualne pomoči in njegovih izvedbenih določb ali povezava nanj;
 - (b) informacije o vsaki individualni pomoči, ki je bila dodeljena *ad hoc* ali v okviru sheme pomoči, odobrene na podlagi teh smernic, in ki presega 100 000 EUR.
57. Države članice morajo svoja celovita spletišča o državni pomoči, na katerih se objavijo informacije, ki se zahtevajo v skladu s tem oddelkom, organizirati tako, da omogočijo preprost dostop do informacij. Informacije morajo biti objavljene v obliki nelastniških preglednic, ki omogočajo učinkovito iskanje, izpis in prenos ter enostavno objavo na spletu, na primer v formatu CSV ali XML. Širša javnost mora imeti neomejen dostop do spletišča. Za dostop do spletišča se ne sme zahtevati predhodna registracija uporabnika.
58. Za sheme v obliki davčnih ugodnosti ali ugodnosti v zvezi z davkom podobnimi dajatvami se šteje, da so pogoji iz točke 56(b) izpolnjeni, če države članice objavijo zahtevane informacije o zneskih individualne pomoči v naslednjih razponih (v milijonih EUR):
- 0,1–0,5;
 - 0,5–1;
 - 1–2;
 - 2–5;
 - 5–10;
 - 10–30;
 - 30–60;
 - 60–100;
 - 100–250;

⁴⁸ Javni iskalnik po podatkovni zbirki državne pomoči, na voljo na spletnem naslovu: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=sl>

250 in več.

59. Informacije iz točke 56(b) je treba objaviti v šestih mesecih od datuma dodelitve pomoči, v primeru pomoči v obliki davčnih ugodnosti pa v enem letu od roka za oddajo davčne napovedi⁴⁹. Če gre za nezakonito, vendar združljivo pomoč, morajo države članice zagotoviti, da se te informacije objavijo naknadno v šestih mesecih od datuma sklepa Komisije, s katerim je bila pomoč razglašena za združljivo. Da se omogoči izvrševanje pravil o državni pomoči v skladu s Pogodbo, morajo biti informacije na voljo najmanj deset let od datuma dodelitve pomoči.
60. Komisija bo na svojem spletišču objavila povezave do spletišč o državni pomoči iz točke 57.

3.2.2 *Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino*

61. V skladu s točko (c) člena 107(3) Pogodbe lahko Komisija razglasi pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij za združljivo, ampak samo, če „takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi“.
62. Za uporabo tega negativnega pogoja je treba najprej oceniti izkrivljajoči učinek zadevne pomoči na trgovinske pogoje. Vsak ukrep pomoči po svoji naravi povzroča izkrivljanja konkurence in vpliva na trgovino med državami članicami, saj se z njim okrepi konkurenčni položaj upravičencev, in to tudi, če je ukrep pomoči nujen, ustrezen, sorazmeren in pregleden.
63. Pomoč za okoljske namene po svoji naravi praviloma daje prednost okolju prijaznim izdelkom in tehnologijam na račun drugih, bolj onesnažujočih, pri čemer se ta učinek pomoči načeloma ne šteje za neupravičeno izkrivljanje konkurence, saj se z njim obravnavajo nedelovanja trga, zaradi katerih je pomoč potrebna. Poleg tega podpora za podnebju prijazne izdelke in tehnologije spodbuja doseganje ciljev evropskih podnebnih pravil za leti 2030 in 2050. Zato bo Komisija v zvezi z ukrepi za varstvo okolja obravnavala zlasti izkrivljajoče učinke na konkurente, ki prav tako poslujejo okolju prijazno, tudi brez pomoči.
64. Komisija meni, da imajo sheme, ki so odprte širšemu krogu potencialnih upravičencev, bolj omejen izkrivljajoči učinek na konkurenco kot podpora, ki je ciljno usmerjena zgolj na omejeno število specifičnih upravičencev, zlasti kadar obseg ukrepa pomoči vključuje vse konkurente, ki so pripravljeni zagotoviti isto storitev, izdelek ali korist.
65. Državna pomoč za okoljske in energetske cilje lahko nenamerno ogrozi nagrajevanje najučinkovitejših in najbolj inovativnih proizvajalcev, ki ga zagotavlja trg, ter spodbude, ki jih zagotavlja najmanj učinkovitim za izboljšanje delovanja, prestrukturiranje ali izstop s trga. To lahko povzroči tudi neučinkovite ovire za vstop učinkovitejših ali bolj inovativnih potencialnih konkurentov. Dolgoročno lahko taka izkrivljanja ovirajo inovacije, učinkovitost in sprejemanje čistejših tehnologij. Ti izkrivljajoči učinki so lahko pomembni zlasti, kadar se pomoč dodeli projektom, ki

⁴⁹ Če ni uradne zahteve za letno napoved, za namene vnosa kot datum dodelitve pomoč šteje 31. december leta, za katerega je bila dodeljena pomoč.

zagotavljajo omejeno začasno korist, vendar dolgoročneje izključijo čistejšo tehnologije, vključno s tistimi, ki so potrebne za doseganje srednje- in dolgoročnih podnebnih ciljev, določenih v evropskih podnebnih pravilih. Primer tega je lahko podpora nekaterim dejavnostim, pri katerih se uporabljajo fosilna goriva ter s katerimi se zagotovi takojšnje zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, vendar počasnejše dolgoročno zmanjševanje emisij. Če je vse ostalo nespremenjeno, velja, da čim manjši časovni razmak med naložbo, za katero se dodeli pomoč, in ustreznim ciljnim datumom, pomeni tem večjo verjetnost, da so njene začasne koristi manjše od morebitnih dejavnikov, ki odvrčajo od čistejših tehnologij. Zato bo Komisija pri svoji oceni upoštevala te morebitne kratkoročne in dolgoročne negativne učinke na konkurenco in trgovino.

66. Pomoč lahko izkrivlja konkurenco tudi z okrepitvijo ali ohranitvijo znatne tržne moči upravičenca. Tudi kadar pomoč znatne tržne moči ne krepí neposredno, jo lahko krepí posredno, z odvrčanjem obstoječih konkurentov od širitve, spodbujanjem njihovega izstopa ali odvrčanjem novih konkurentov od vstopa. To je treba upoštevati zlasti, kadar je ukrep podpore ciljno usmerjen na omejeno število specifičnih upravičencev ali kadar so prvotni akterji pridobili tržno moč pred liberalizacijo trga, kar občasno velja na primer za trge z energijo. To je pomembno tudi pri konkurenčnih postopkih zbiranja ponudb na nastajajočih trgih, kadar obstaja tveganje, da bo akter z močnim tržnim položajem uspešen z večino ponudb in bo preprečil pomembne nove vstopne.
67. Poleg izkrivljanj na proizvodnih trgih lahko pomoč vpliva tudi na trgovino in izbiro lokacije. Navedena izkrivljanja se lahko pojavijo v vseh državah članicah, bodisi ko podjetja med seboj konkurirajo na čezmejni ravni bodisi ko proučujejo različne lokacije za naložbe. Pomoč, ki je namenjena ohranjanju gospodarske dejavnosti v eni regiji ali privabljanju dejavnosti iz drugih regij na notranjem trgu, lahko povzroči selitev dejavnosti ali naložb iz ene regije v drugo brez neto vpliva na okolje. Komisija bo preverila, ali ima pomoč očitne negativne učinke na konkurenco in trgovino. Na primer, pomoč za okoljske in energetske cilje, ki zgolj povzroči spremembo lokacije gospodarske dejavnosti brez izboljšanja obstoječe ravni varstva okolja v državah članicah, se ne bo štela za združljivo z notranjim trgom.

3.3 Primerjava pozitivnih učinkov pomoči z negativnimi učinki na konkurenco in trgovino

68. Komisija bo nazadnje primerjala ugotovljene negativne učinke ukrepa pomoči na konkurenco in trgovinske pogoje ter pozitivne učinke načrtovane pomoči na gospodarsko dejavnost, za katero se zagotovi podpora, vključno z njenim prispevkom k varstvu okolja in ciljem energetske politike ter, natančneje, k prehodu na okoljsko trajnostne dejavnosti in doseganju pravno zavezujočih ciljev iz evropskih podnebnih pravil.
69. Pri tem bo posebno pozornost namenila členu 3 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁰, vključno z načelom, da se ne škoduje bistveno, ali drugim primerljivim metodologijam. Poleg tega lahko Komisija pri oceni negativnih učinkov na

⁵⁰ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

konkurenco in trgovino po potrebi upošteva tudi negativne eksternalije dejavnosti, za katero se dodeli pomoč, kadar take eksternalije z ustvarjanjem ali povečevanjem neučinkovitosti trga negativno vplivajo na konkurenco in trgovino med državami članicami v obsegu, ki je v nasprotju s skupnim interesom, zlasti eksternalije, ki lahko ovirajo doseganje podnebnih ciljev na podlagi zakonodaje EU⁵¹.

70. Komisija bo štela ukrep pomoči za združljivega z notranjim trgom le, kadar pozitivni učinki presegajo negativne. Kadar se s predlaganim ukrepom pomoči ne obravnava primerno opredeljeno nedelovanje trga na ustrezen in sorazmeren način, na primer zaradi začasne narave koristi in dolgoročnih izkrivljanj, kot je navedeno v točki 65, so negativni izkrivljajoči učinki ukrepa na konkurenco praviloma večji od njegovih pozitivnih učinkov. Zato bo Komisija verjetno sklenila, da je predlagani ukrep pomoči nezdružljiv.
71. Ukrepi, ki vključujejo neposredno ali posredno podporo fosilnim gorivom, zlasti najbolj onesnažujočim, verjetno ne bodo pozitivno vplivali na okolje, pogosto pa imajo pomembne negativne vplive, saj lahko povečajo negativne okoljske eksternalije na trgu. Enako velja za ukrepe, ki vključujejo nove naložbe v zemeljski plin, če ni dokazano, da nimajo učinka vezanosti. To bo načeloma pomenilo, da ni verjetno, da bo skupni učinek takih ukrepov pozitiven, kot je podrobneje pojasnjeno v poglavju 4.
72. Dodatni dejavniki, ki jih je treba v nekaterih primerih upoštevati za ugotavljanje skupnega učinka določenih kategorij shem pomoči, so:
 - (a) zahteva za naknadno oceno, kot je opisana v poglavju 5; v takih primerih lahko Komisija omeji trajanje shem (običajno na štiri leta ali manj) z možnostjo naknadne ponovne priglasitve njihovega podaljšanja;
 - (b) kadar se ne uporabi konkurenčni postopek zbiranja ponudb, zahteva za posamično priglasitev projektov podpore določenega obsega ali z določenimi značilnostmi;
 - (c) zahteva za časovno omejitev ukrepov pomoči.

4. VRSTE POMOČI

4.1 Pomoč za zmanjšanje in odvzem emisij toplogrednih plinov, med drugim s podporo za energijo iz obnovljivih virov

4.1.1 Utemeljitev

73. Unija je v svojem pravu določila zavezujoče in ambiciozne cilje za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za leti 2030 in 2050. [sklic na podnebna pravila EU, ko bodo sprejeta]. Za podporo doseganju teh ciljev Unije in povezanih nacionalnih ciljev je morda potrebna državna pomoč.

⁵¹ To lahko velja tudi v primeru, ko pomoč izkrivlja delovanje gospodarskih instrumentov, vzpostavljenih za internalizacijo takšnih negativnih eksternalij (na primer z vplivanjem na cenovne signale sistema Unije za trgovanje z emisijami ali podobnega instrumenta).

4.1.2 Področje uporabe in podprte dejavnosti

74. V tem oddelku so določena pravila o združljivosti za ukrepe pomoči, ki so namenjeni zlasti zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, vključno s pomočjo za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in nizkoogljične energije, pomočjo za energijsko učinkovitost, vključno s soproizvodnjo z visokim izkoristkom, pomočjo za zajemanje, shranjevanje in uporabo ogljika ter pomočjo za zmanjšanje ali preprečevanje emisij iz industrijskih procesov. Zajeta je tudi podpora za odvzem toplogrednih plinov iz okolja. Ta oddelek se ne uporablja za ukrepe, katerih glavni cilj ni zmanjšati ali odvzeti emisije toplogrednih plinov. Kadar ukrep prispeva k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov in preprečevanju ali zmanjševanju onesnaževanja, ki ni onesnaževanje zaradi emisij toplogrednih plinov, se združljivost ukrepa oceni na podlagi tega oddelka ali oddelka 4.5, odvisno od tega, kateri od teh dveh ciljev je glavni.
75. Ta oddelek zajema tudi projekte namenske infrastrukture (vključno z namensko infrastrukturo za vodik in druge nizkoogljične pline ter za zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida/zajemanje in uporabo ogljika), ki ne ustreza opredelitvi energetske infrastrukture.
76. Podpora za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, bioplin in biomasna goriva se lahko odobri samo, če goriva, za katera se dodeli pomoč, izpolnjujejo trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov iz Direktive (EU) 2018/2001 in njenih izvedbenih ali delegiranih aktov.
77. Posredna sprememba rabe zemljišč se pojavi, kadar gojenje poljščin za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva in biomasna goriva izpodrine proizvodnjo poljščin, ki se uporabljajo za živila in krmo. Zaradi takšnega dodatnega povpraševanja se povečuje pritisk na zemljišča, kmetijska zemljišča pa se lahko razširijo na območja z visoko zalogo ogljika, kot so gozdovi, mokrišča in šotišča, kar povzroči dodatne emisije toplogrednih plinov. Zato Direktiva (EU) 2018/2001 omejuje pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva in biomasna goriva iz poljščin, ki se uporabljajo za živila in krmo. Komisija meni, da lahko določeni ukrepi pomoči poslabšajo posredne negativne eksternalije. Zato bo načeloma štela, da podpora za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, bioplin in biomasna goriva v količinah, ki presegajo zgornje mejne vrednosti, ki določajo njihovo upravičenost za izračun bruto končne porabe energije iz obnovljivih virov v zadevni državi članici v skladu s členom 26 navedene direktive, nima pozitivnih učinkov, ki bi presegali negativne učinke ukrepa. Poleg tega bo Komisija preverila, ali so države članice pri načrtovanju svojih podpornih mehanizmov upoštevale potrebo po preprečevanju izkrivljanj na trgih surovin zaradi podpore biomasi, zlasti za gozdno biomaso.

4.1.3 Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine

4.1.3.1 Nujnost pomoči

78. Točke 33, 34, 35 in 36 se ne uporabljajo za ukrepe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Država članica mora opredeliti ukrepe politike, ki so že vzpostavljeni za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Čeprav sistem Unije za trgovanje z emisijami ter povezane politike in ukrepi zagotavljajo internalizacijo nekaterih stroškov emisij toplogrednih plinov, se ti stroški morda še ne internalizirajo v celoti.

79. Države članice bi morale dokazati, da je za predlagane dejavnosti potrebna pomoč, v skladu s točko 37 in ob upoštevanju ustreznih stroškov in prihodkov, vključno s stroški in prihodki, povezanimi s sistemom za trgovanje z emisijami ter povezanimi politikami in ukrepi iz točke 78. Kadar država članica dokaže, da je pomoč potrebna, Komisija predpostavlja, da še naprej obstaja preostalo nedelovanje trga, ki ga je mogoče odpraviti s pomočjo za razogljčenje, razen če nima dokazov o nasprotnem.
80. Države članice bi morale zagotoviti nujnost pomoči med celotnim trajanjem shem, ki trajajo več kot eno leto, tako da letno posodobijo analizo ustreznih stroškov in prihodkov, v primeru shem, ki vključujejo manj pogosto dodeljevanje, pa jo posodobijo pred dodelitvijo pomoči, da zagotovijo, da pomoč ostane nujna za vsako upravičeno kategorijo upravičenca. Kadar pomoč za posamezno kategorijo upravičenca ni več potrebna, bi bilo treba to kategorijo izključiti pred nadaljnjo dodelitvijo pomoči⁵².

4.1.3.2 Ustreznost

81. Oddelek 3.2.1.2 se ne uporablja za ukrepe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Če so izpolnjeni vsi drugi pogoji za združljivost, Komisija predpostavlja, da je načeloma lahko državna pomoč ustrezen ukrep za doseganje ciljev razogljčenja, saj drugi instrumenti politike praviloma ne zadostujejo za doseganje navedenih ciljev. Glede na obseg in nujnost izziva razogljčenja se lahko uporabijo različni instrumenti, vključno z neposrednimi nepovratnimi sredstvi.

4.1.3.3 Upravičenost

82. Predvideti je mogoče, da bodo ukrepi za razogljčenje, ki so ciljno usmerjeni v specifične dejavnosti, konkurenčne drugim dejavnostim, za katere se ne zagotavljajo subvencije, povzročili večja izkrivljanja konkurence kot ukrepi, odprti za vse konkurenčne dejavnosti. Zato bi morale države članice navesti razloge za ukrepe, ki ne vključujejo vseh konkurenčnih tehnologij in projektov, na primer vseh projektov, ki se izvajajo na trgu električne energije, ali vseh podjetij, ki proizvajajo nadomestljive izdelke in imajo tehnične zmogljivosti, da učinkovito prispevajo k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov⁵³. Ti razlogi bi morali temeljiti na objektivnih vidikih, povezanih na primer z učinkovitostjo, stroški ali drugimi ustreznimi okoliščinami. Kadar je ustrezno, lahko temeljijo na dokazih, zbranih v okviru javnega posvetovanja v skladu z oddelkom 4.1.3.4.
83. Komisija bo ocenila razloge, navedene za utemeljitev, in bo na primer sklenila, da bolj omejena upravičenost ne povzroča neupravičenega izkrivljanja konkurence v naslednjih primerih:

⁵² To ne bi vplivalo na upravičenost do prejemanja pomoči, ki je že bila dodeljena (na primer na podlagi desetletne pogodbe).

⁵³ Na splošno Komisija ne bo zahtevala, da so ukrepi odprti na čezmejni ravni, vendar lahko taka odprtost pomaga odpraviti pomisleke v zvezi s konkurenco.

- (a) ukrep je ciljno usmerjen v specifičen sektorski ali tehnološki cilj, določen v pravu Unije, kot je shema za energijo iz obnovljivih virov ali energijsko učinkovitost⁵⁴;
 - (b) ukrep je posebej namenjen podpori predstavitvenim projektom;
 - (c) ukrep ni namenjen samo obravnavi razogljíčenja, ampak tudi kakovosti zraka ali druge vrste onesnaževanja;
 - (d) država članica predloži dokaze, da lahko upravičeni sektorji ali inovativne tehnologije dolgoročno pomembno prispevajo k varstvu okolja in temeljitemu razogljíčenju, zlasti v zvezi s stroškovno učinkovitostjo;
 - (e) ukrep je potreben za zagotovitev diverzifikacije, potrebne za preprečitev poslabšanja težav, povezanih s stabilnostjo omrežja⁵⁵;
 - (f) predvideti je mogoče, da bodo z bolj selektivnim pristopom doseženi nižji stroški zagotavljanja varstva okolja (na primer z nižjimi stroški integracije omrežij) in/ali manjša izkrivljanja konkurence.
84. Države članice bi morale pregledovati pravila o upravičenosti in morebitna povezana pravila, da bi zagotovile veljavnost predloženih razlogov za utemeljitev bolj omejene upravičenosti med celotnim trajanjem vsake sheme, tj. da bi zagotovile, da bi bilo mogoče vse omejitve upravičenosti utemeljiti tudi, kadar bi bile razvite nove tehnologije ali pristopi ali kadar bi bilo na voljo več podatkov⁵⁶.

4.1.3.4 Javno posvetovanje

85. Razen v ustrezno utemeljenih izjemnih okoliščinah morajo države članice pred prigrasitvijo pomoči izvesti javno posvetovanje o ukrepih, ki jih je treba prigrasiti na podlagi tega oddelka. Obveznost posvetovanja se ne uporablja v zvezi s spremembami že odobrenih ukrepov, zaradi katerih se njihovo področje uporabe ali upravičenost ne spremeni, in v primerih iz točke 86. Za ugotavljanje utemeljenosti ukrepa ob upoštevanju meril iz teh smernic je treba opraviti naslednje javno posvetovanje:
- (a) za ukrepe, pri katerih povprečna letna pomoč, ki se dodeli, po ocenah znaša 150 milijonov EUR ali več, javno posvetovanje, ki traja vsaj osem tednov in zajema:

⁵⁴ V takem primeru bi bilo treba upravičenost omejiti samo v skladu z ustreznimi opredelitvami pojmov, kadar so na voljo v sektorski zakonodaji. Na primer, posebne sheme v zvezi z obnovljivimi viri energije bi morale biti odprte za vse tehnologije, ki ustrezajo opredelitvi pojma „obnovljivi viri energije“ iz Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

⁵⁵ V takem primeru bi morala država članica dokazati, da so bili na podlagi zasnove trga in pomožnih storitev najprej sprejeti ustrezni ukrepi za izpostavitve vlagateljev tveganjem, povezanih z omejevanjem, ter nagrajevanje odločitev o lokaciji in tehnologiji, ki podpirajo stabilnost omrežja. Kadar država članica ugotovi vztrajno lokalno težavo z zanesljivostjo oskrbe, ki je srednjeročno ni mogoče rešiti z izboljšavami zasnove trga ali zadostnimi okrepitevami omrežja, bi bilo treba ukrep za odpravo te težave načrtovati in ga oceniti na podlagi oddelka 4.8.

⁵⁶ Ta točka ne posega v člen 4 Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 140, 30.4.2004, str. 1).

- (i) upravičenost;
 - (ii) metodo in oceno subvencije na tono preprečenih emisij ekvivalenta CO₂ (na referenčni projekt);
 - (iii) predlagano uporabo in obseg konkurenčnih postopkov zbiranja ponudb ter vse morebitne predlagane izjeme;
 - (iv) glavne parametre za postopek dodelitve pomoči⁵⁷, tudi za omogočanje konkurence med različnimi vrstami upravičencev⁵⁸;
 - (v) glavne predpostavke, na katerih temelji količinska opredelitev, uporabljena za dokazovanje spodbujevalnega učinka, nujnosti in sorazmernosti;
 - (vi) če je mogoče podpreti nove naložbe v proizvodnjo energije ali industrijsko proizvodnjo na osnovi zemeljskega plina, predlagane zaščitne ukrepe za zagotovitev združljivosti s podnebnimi cilji Unije (glej točko 110);
- (b) za ukrepe, pri katerih povprečna letna pomoč, ki se dodeli, po ocenah znaša manj kot 150 milijonov EUR, javno posvetovanje, ki traja vsaj štiri tedne in zajema:
- (i) upravičenost;
 - (ii) predlagano uporabo in obseg konkurenčnih postopkov zbiranja ponudb ter vse morebitne predlagane izjeme;
 - (iii) če je mogoče podpreti nove naložbe v proizvodnjo energije ali industrijsko proizvodnjo na osnovi zemeljskega plina, predlagane zaščitne ukrepe za zagotovitev združljivosti s podnebnimi cilji Unije (glej točko 110).
86. Za ukrepe iz točke 85(b) ni treba izvesti javnega posvetovanja, če se uporabijo konkurenčni postopki zbiranja ponudb in ukrep ni namenjen podpori naložbam v proizvodnjo energije ali industrijsko proizvodnjo na osnovi fosilnih goriv.
87. Vprašalnike za posvetovanje je treba objaviti na javnem spletnem mestu. Države članice morajo objaviti odziv na posvetovanje, pri čemer morajo povzeti in obravnavati prejete prispevke. Pri tem bi morale pojasniti, kako se s področjem uporabe ali upravičenostjo predlaganega ukrepa čim bolj zmanjšajo morebitni negativni vplivi na konkurenco. Države članice morajo predložiti povezavo na odziv na posvetovanje v okviru priglasitve ukrepov pomoči na podlagi tega oddelka.

⁵⁷ Na primer obdobje med konkurenčnim postopkom in izvedbo, pravila o nakupnih in prodajnih ponudbah, pravila o oblikovanju cen.

⁵⁸ Če se na primer uporabljajo pogodbe, ki trajajo različno dolgo, različne metodologije za izračun količine upravičene zmogljivosti/produkta različnih tehnologij, različne metodologije za izračun ali plačilo subvencij.

88. Komisija lahko v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih upošteva alternativne metode posvetovanja, če se stališča zainteresiranih strani upoštevajo pri (nadaljnem) izvajanju pomoči. V takih primerih je morda treba posvetovanje združiti s popravnimi ukrepi za čim večje zmanjšanje morebitnih izkrivljajočih učinkov ukrepa.

4.1.3.5 Sorazmernost

89. Načeloma bi bilo treba pomoč za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov dodeliti na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, kot je opisan v točkah 48 in 49.
90. Načeloma bi moral biti postopek zbiranja ponudb odprt za vse upravičence, ki izpolnjujejo pogoje, da se omogoči stroškovno učinkovito dodeljevanje pomoči in zmanjšajo izkrivljanja konkurence. Postopek zbiranja ponudb je lahko omejen na eno ali več specifičnih kategorij upravičencev, kadar se predložijo dokazi, vključno z vsemi ustreznimi dokazi, pridobljenimi v okviru javnega posvetovanja, ki kažejo na primer naslednje:
- (a) z enotnim postopkom, odprtim za vse upravičence, ki izpolnjujejo pogoje, ne bi bil zagotovljen najboljši rezultat ali pa ne bi bilo omogočeno doseganje ciljev ukrepa; navedena utemeljitev se lahko nanaša na merila iz točke 83;
 - (b) različne kategorije upravičencev predvidoma potrebujejo zelo različne ravni podpore⁵⁹; v tem primeru se lahko uporabijo ločeni konkurenčni postopki zbiranja ponudb, da med seboj konkurirajo kategorije upravičencev s podobnimi stroški.
91. Kadar enotni konkurenčni postopek zbiranja ponudb vključuje več kategorij upravičencev, ki predvidoma potrebujejo zelo različne ravni podpore, bi morale države članice proučiti možnost prekomernega nadomestila za cenejše tehnologije. To bo pri oceni upoštevala tudi Komisija. Kadar je ustrezno, bodo morda potrebne zgornje meje za ponudbe, da se omeji najvišja ponudba posameznih ponudnikov v posebnih kategorijah. Vsako zgornjo mejo bi bilo treba utemeljiti s sklicevanjem na količinsko opredelitev za referenčne projekte iz točk 50 in 51.
92. Izjeme od zahteve za dodelitev pomoči in določitev njene ravni na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb je mogoče utemeljiti, kadar se predložijo dokazi, vključno z dokazi, pridobljenimi v okviru javnega posvetovanja, o enem od naslednjega:
- (a) potencialna ponudba je premajhna, da bi bilo mogoče zagotoviti konkurenco; v tem primeru mora država članica dokazati, da konkurence ni mogoče povečati z zmanjšanjem proračuna ali razširitvijo upravičenosti sheme;
 - (b) upravičenci so majhni projekti, opredeljeni, kot sledi:
 - (i) za projekte proizvodnje ali shranjevanja električne energije – projekti, ki ne dosegajo praga iz člena 5 Uredbe (EU) 2019/943;

⁵⁹ Na splošno bi to veljalo v primerih, ko razlike med stroški znašajo več kot 15 %.

- (ii) za porabo električne energije – projekti, pri katerih je najvišji odjem manj kot 400 kW;
 - (iii) za tehnologije za proizvodnjo toplote in plina – projekti z inštalirano močjo, manjšo od 400 kW.
 - 93. Za dodelitev individualne pomoči brez konkurenčnega postopka zbiranja ponudb morajo države članice utemeljiti predlagane ravni pomoči na podlagi posameznega poslovnega načrta za specifični projekt, za katerega se dodeli pomoč, vključno z vsemi elementi iz točk 50 in 51.
 - 94. Države članice lahko za določitev zneska pomoči in njeno dodelitev uporabijo tudi konkurenčne sheme certifikatov ali obveznosti dobaviteljev, in sicer pod naslednjimi pogoji:
 - (a) opredeljeno povpraševanje v okviru sheme je manjše od potencialne ponudbe;
 - (b) cena odkupa ali kazen, ki se uporablja za potrošnika ali dobavitelja, ki ne kupi zahtevanega števila certifikatov (tj. cena, ki pomeni najvišji znesek, ki ga je mogoče plačati za podporo), je dovolj visoka, da spodbuja izpolnjevanje obveznosti. Vendar bi morala kazen temeljiti na količinski opredelitvi iz točk 50 in 51, da ne bi previsoka kazen privedla do prekomernega nadomestila.
 - 95. Države članice lahko oblikujejo tudi sheme podpore, ki so ciljno usmerjene v razogljičenje, v obliki znižanj davkov ali davkom podobnih dajatev. Uporaba konkurenčnega postopka zbiranja ponudb za take sheme ni obvezna. Vendar je treba tako pomoč načeloma dodeliti enako za vsa upravičena podjetja, ki poslujejo v istem sektorju gospodarske dejavnosti in so v zvezi s cilji ukrepa pomoči v istem ali podobnem dejanskem položaju. Država članica, ki je priglasila pomoč, mora vzpostaviti mehanizem za spremljanje na letni ravni, da se preveri, ali je ukrep še potreben.
 - 96. Kadar se pomoč dodeli v obliki pomoči za tekoče poslovanje ali znižanja davkov za podporo pogonskim biogorivom, drugim tekočim biogorivom ali bioplinu in se uporablja kvota ali obveznost glede dobave, s katero se dejansko določi ločena tržna cena za pogonska biogoriva, znesek pomoči ne sme presegati razlike med proizvodnimi stroški in navedeno tržno ceno. Proizvodni stroški lahko vključujejo razumen dobiček.
- 4.1.4 *Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino ter test tehtanja*
- 97. Oddelka 3.2.2 in 3.3 se ne uporabljata za ukrepe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.
 - 98. Za vsakega upravičenca ali referenčni projekt je treba oceniti subvencijo na tono preprečenih emisij ekvivalenta CO₂ ter predložiti predpostavke in metodologijo za ta izračun. Kolikor je mogoče, bi si bilo treba pri tem prizadevati opredeliti neto zmanjšanje emisij iz dejavnosti ob upoštevanju nastalih ali zmanjšanih emisij v življenjskem ciklu. Da bi bilo mogoče primerjati stroške različnih ukrepov za varstvo

okolja, bi običajno morala biti metodologija podobna za vse ukrepe, ki jih spodbuja država članica⁶⁰.

99. Da bi se zagotovili pozitivni vplivi na okolje v zvezi z razogljičenjem, pomoč ne sme zgolj povzročiti selitve emisij iz enega sektorja v drugega, ampak mora zagotoviti splošno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Proučiti bi bilo treba kratko- in dolgoročne interakcije z vsemi drugimi ustreznimi politikami ali ukrepi, vključno s sistemom Unije za trgovanje z emisijami.
100. Za preprečitev tveganja dvojnih subvencij in zagotovitev preverjanja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov je treba s pomočjo za razogljičenje industrijskih dejavnosti zmanjšati emisije, ki nastanejo neposredno pri zadevni industrijski dejavnosti. S pomočjo za izboljšanje energijske učinkovitosti industrijskih dejavnosti je treba izboljšati energijsko učinkovitost dejavnosti upravičencev.
101. Za preprečitev dodelitve proračuna projektom, ki se ne izvedejo, in morebitnega onemogočanja novega vstopa na trg morajo države članice dokazati, da bodo sprejeti razumni ukrepi za zagotovitev, da se bodo projekti, za katere se dodeli pomoč, dejansko izvedli, na primer določitev jasnih rokov za izvedbo projekta, preverjanje izvedljivosti projekta v okviru predkvalifikacijskega postopka za pridobitev pomoči, zahteva po zavarovanju, ki ga morajo plačati upravičenci, ali spremljanje načrtovanja in razvoja projekta.
102. Upravičenci do ukrepa bi morali biti izpostavljeni tveganjem, ki jih lahko pomagajo obvladovati, na primer tveganjem v zvezi z omejevanjem energije iz obnovljivih virov, povezanim z obdobji presežne proizvodnje ali nezadostnim prenosom.
103. Pomoč za razogljičenje ima lahko različne oblike, med drugim obliko nepovratnih sredstev, ki se izplačajo vnaprej, in pogodb za tekoča plačila pomoči, kot so pogodbe na razliko⁶¹. Pomoč za kritje stroškov, ki so večinoma povezani s poslovanjem, namesto z naložbami, bi se morala uporabiti samo, kadar država članica jasno dokaže, da se tako zagotovijo okolju prijaznejše odločitve o poslovanju.
104. Pomoč mora biti načrtovana tako, da se prepreči vsako neupravičeno izkrivljanje učinkovitega delovanja trgov ter zlasti ohranijo učinkovite spodbude za poslovanje in cenovni signali. Na primer, upravičenci bi morali biti še naprej izpostavljeni tveganju sprememb cen in tržnemu tveganju, če to ne ogroža doseganja ciljev pomoči. Zlasti se ne bi smeli upravičenci spodbujati k ponujanju produkta po ceni, nižji od njihovih

⁶⁰ Koristna referenca so načela za izračun zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, kot se uporabljajo za sklad EU za inovacije, ki so na voljo na spletnem naslovu: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/call-annex_c_innovfund-lsc-2020-two-stage_en.pdf.

⁶¹ V skladu s pogodbo na razliko ima upravičenec pravico do plačila, enakega razliki med fiksno „izvršilno“ ceno in referenčno ceno, kot je tržna cena, na enoto proizvodnje. V zadnjih letih se uporabljajo za ukrepe proizvodnje električne energije, lahko pa vključujejo tudi referenčno ceno, povezano s sistemom za trgovanje z emisijami, tj. pogodbe na razliko za ogljik. Pogodbe na razliko lahko vključujejo tudi vračila, ki jih upravičenci izplačajo davkoplačevalcem ali porabnikom za obdobja, v katerih referenčna cena presega izvršilno ceno.

mejnih stroškov, in ne smejo prejeti pomoči za proizvodnjo v obdobjih, ko je tržna vrednost navedene proizvodnje negativna⁶².

105. Komisija bo za ukrepe, ki vključujejo namenske infrastrukturne projekte, opravila oceno za vsak primer posebej. Pri oceni bo med drugim obravnavala velikost infrastrukture glede na zadevni trg, vpliv na verjetnost dodatnih tržnih naložb, obseg, v katerem je infrastruktura prvotno namenjena posameznemu uporabniku ali skupini uporabnikov, ter to, ali obstaja verodostojen načrt ali odločna zaveza za priključitev na širše omrežje, trajanje morebitnih odstopanj ali izjem od zakonodaje o notranjem trgu, strukturo zadevnega trga in položaj upravičencev na njem.
106. Na primer, kadar infrastruktura prvotno povezuje zgolj omejeno število uporabnikov, je mogoče izkrivljajoči učinek zmanjšati, če je del načrta za razvoj širšega omrežja Unije, na podlagi naslednjih meril:
- (a) obračunavanje za infrastrukturo bi moralo biti ločeno od vseh drugih dejavnosti, stroški dostopa in uporabe pa pregledni;
 - (b) za pomoč bi morala veljati zahteva za odprtje infrastrukture tretjim osebam po poštenih, razumnih in nediskriminatornih pogojih (vključno z javnimi razpisi za zahteve za priključitev pod enakimi pogoji), če to ne ogroža doseganja cilja pomoči;
 - (c) prednost, ki jo upravičenci pridobijo do razvoja širšega omrežja, je morda treba izravnati, na primer s podporo dodatni razširitvi omrežja;
 - (d) prednost, ki jo pridobijo namenski uporabniki, je morda treba omejiti in/ali deliti z drugimi akterji.
107. Da ne bi bil ogrožen cilj ukrepa ali drugi cilji Unije za varstvo okolja, se spodbude ne smejo zagotavljati za proizvodnjo energije, ki bi izpodrinila manj onesnažujoče oblike energije. Na primer, v primeru podpore soproizvodnji na osnovi neobnovljivih virov ali podpore biomasi se ne smejo zagotavljati spodbude za proizvodnjo električne energije ali toplote, če bi to pomenilo omejevanje obnovljivih virov energije, ki ne onesnažujejo zraka.
108. Pomoč za razogljichenje lahko povzroči neupravičeno izkrivljanje konkurence, kadar izpodrine naložbe v čistejše alternative, ki so že na voljo na trgu, ali kadar ima učinek vezanosti na določene tehnologije ter tako ovira širši razvoj trga za čistejše rešitve in njihovo uporabo. Zato bo Komisija preverila tudi, ali ukrep pomoči spodbuja ali podaljšuje porabo fosilnih goriv in energije na osnovi fosilnih goriv⁶³ ter tako ovira razvoj čistejših alternativ in precej zmanjšuje splošno okoljsko korist naložbe. Države članice bi morale pojasniti, kako nameravajo preprečiti to tveganje, med drugim z

⁶² Manjšim obratom za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov lahko koristi neposredna zaščita cen, ki zajema vse stroške obratovanja in za katero jim ni treba prodajati svoje električne energije na trgu v skladu z izjemo iz člena 4(3) Direktive (EU) 2018/2001. Obrati veljajo za manjše, če je njihova zmogljivost manjša od praga, ki se uporablja, iz člena 5 Direktive (EU) 2019/943.

⁶³ Vključno z nosilci energije, ki se ne spuščajo iz izpušne cevi, ampak se proizvajajo pri ogljično intenzivnih procesih.

zavezami uporabi predvsem goriv iz obnovljivih virov ali nizkoogljičnih goriv ali postopnemu odpravljanju virov na osnovi fosilnih goriv.

109. Komisija meni, da imajo nekateri ukrepi pomoči negativne učinke na konkurenco in trgovino, ki verjetno ne bodo izravnani. Zlasti lahko nekateri ukrepi pomoči poslabšajo nedelovanja trga in ustvarijo neučinkovitosti v škodo potrošnikov in družbe. Na primer, ukrepi, ki spodbujajo nove naložbe v proizvodnjo energije ali industrijsko proizvodnjo na osnovi najbolj onesnažujočih fosilnih goriv, kot so premog, dizel, lignit, nafta, šota in naftni skrilavec, povečujejo negativne okoljske eksternalije na trgu. Za ta goriva se ne bo štel, da kakor koli pozitivno vplivajo na okolje, saj so nezdružljiva s podnebnimi cilji Unije.
110. Podobno se lahko z ukrepi, ki spodbujajo nove naložbe v proizvodnjo energije ali industrijsko proizvodnjo na osnovi zemeljskega plina, kratkoročno zmanjšajo emisije toplogrednih plinov in drugih onesnaževal, dolgoročno pa poslabšajo negativne okoljske eksternalije v primerjavi z alternativnimi naložbami. Da bi se štel, da naložbe v zemeljski plin pozitivno vplivajo na okolje, morajo države članice pojasniti, kako bodo zagotovile, da bo naložba prispevala k doseganju podnebnega cilja Unije za leto 2030 in cilja podnebne nevtralnosti do leta 2050. Zlasti bi morale pojasniti, kako bodo preprečile učinek vezanosti na to opremo za proizvodnjo energije na plin ali proizvodnjo na plin. To lahko vključuje na primer zaveze upravičenca izvajanju tehnologij za razogljčenje, kot je tehnologija zajemanja in shranjevanja ogljikovega dioksida/zajemanja in uporabe ogljika, ali nadomestitvi zemeljskega plina s plinom iz obnovljivih virov ali nizkoogljičnim plinom ali zaprtju obrata v roku, usklajenem s podnebnimi cilji Unije⁶⁴.
111. Kadar se ugotovijo tveganja dodatnih izkrivljanj konkurence ali so ukrepi posebno novi ali zapleteni, lahko Komisija naloži pogoje iz točke 72.
112. Za ukrepe ali sheme individualne pomoči, ki koristijo posebno omejenemu številu upravičencev ali upravičencu, ki je prvotni akter, bi morale države članice dokazati še, da predlagani ukrep pomoči ne bo povzročil večje tržne moči.
113. Če so vsi drugi pogoji za združljivost izpolnjeni, bo Komisija načeloma sklenila, da je ravnovesje ukrepov za razogljčenje pozitivno (tj. pozitivni učinki presegajo izkrivljanja notranjega trga) v smislu njihovega prispevka k blažitvi podnebnih sprememb, ki je opredeljena kot okoljski cilj v Uredbi (EU) 2020/852, če ni očitnih znakov neupoštevanja načela, da se ne škoduje bistveno.

⁶⁴ Kadar projekt vključuje naložbo v obrat za proizvodnjo energije ali industrijsko proizvodnjo na osnovi zemeljskega plina, stroški tega obrata na splošno ne bi bili upravičeni za državno pomoč na podlagi tega oddelka, saj bi se taka naložba običajno štela za naložbo po hipotetičnem scenariju brez pomoči. Namesto tega bi bili za pomoč upravičeni dodatni elementi, s katerimi se zagotovi zmanjšanje emisij, kot so zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida ali dodatni stroški, povezani s soproizvodnjo.

4.2 Pomoč za izboljšanje energijske in okoljske učinkovitosti stavb

4.2.1 Utemeljitev pomoči

114. Ukrepi za izboljšanje energijske in okoljske učinkovitosti stavb so ciljno usmerjeni v negativne eksternalije, in sicer ustvarjajo posamezne spodbude za doseganje ciljev za prihranke energije ter zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in drugih onesnaževal. Poleg splošnih nedelovanj trga, opredeljenih v poglavju 3, se lahko specifična nedelovanja trga pojavijo na področju energijske in okoljske učinkovitosti stavb. Na primer, pri prenovi stavb ukrepi za energijsko in okoljsko učinkovitost običajno ne koristijo samo lastniku stavbe, ki po navadi krije stroške prenove, ampak tudi najemniku. Zato Komisija meni, da je lahko za spodbujanje naložb za izboljšanje energijske in okoljske učinkovitosti stavb potrebna državna pomoč.

4.2.2 Področje uporabe in podprte dejavnosti

115. Pomoč se lahko dodeli za izboljšanje energijske učinkovitosti stavb.

116. Ta pomoč se lahko združi s pomočjo za vse ali katerega koli od naslednjih ukrepov:

- (a) namestitev integriranih naprav za energijo iz obnovljivih virov na kraju samem, ki proizvajajo električno energijo, toploto ali hlad;
- (b) namestitev opreme za shranjevanje energije, proizvedene z napravami za energijo iz obnovljivih virov na kraju samem;
- (c) izgradnja in namestitev infrastrukture za polnjenje za uporabnike stavbe in z njo povezane infrastrukture, kot so vodi, kadar je parkirišče v stavbi ali neposredno ob njej;
- (d) namestitev opreme za digitalizacijo stavbe na kraju samem, zlasti za povečanje pripravljenosti stavbe na pametne sisteme. Upravičene naložbe lahko vključujejo ukrepe, omejene na pasivno hišno napeljavo ali strukturirano ožičenje za podatkovna omrežja in po potrebi na pomožni del pasivnega omrežja na zasebni lastnini zunaj stavbe. Napeljava ali ožičenje za podatkovna omrežja zunaj zasebne lastnine je izključeno;
- (e) druge naložbe, ki izboljšujejo energijsko ali okoljsko učinkovitost stavbe, vključno z naložbami v zelene strehe in opremo za zbiranje deževnice.

117. Pomoč se lahko dodeli tudi za izboljšanje energijske učinkovitosti opreme za ogrevanje ali hlajenje v stavbi. Ta oddelek ne zajema pomoči za izboljšanje energijske učinkovitosti proizvodnih procesov in za opremo za proizvodnjo energije, ki se uporablja za delovanje strojev, lahko pa jo zajema oddelek 4.1. Pomoč za opremo za ogrevanje ali hlajenje, povezano s sistemi daljinskega ogrevanja, je zajeta v oddelku 4.10.

118. S pomočjo je treba zagotoviti:

- (a) v primeru prenove obstoječih stavb izboljšanje energijske učinkovitosti, na podlagi katerega se povpraševanje po primarni energiji zmanjša za vsaj 20 % v primerjavi s stanjem pred naložbo. Z odstopanjem od navedenega, kadar je izboljšanje del postopne prenove, je treba v obdobju treh let doseči splošno zmanjšanje povpraševanja po primarni energiji za vsaj 30 % v primerjavi s stanjem pred naložbo;
 - (b) v primeru novih stavb izboljšanje energijske učinkovitosti, na podlagi katerega se zagotovijo vsaj 10-odstotni prihranki primarne energije v primerjavi s pragom, določenim za zahteve za skoraj nič-energijske stavbe v okviru nacionalnih ukrepov za izvedbo Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁵.
119. Pomoč za izboljšanje energijske učinkovitosti stavb se lahko dodeli tudi MSP in malim podjetjem s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki so ponudniki ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti, za olajšanje pogodbenega zagotavljanja prihranka energije v smislu člena 2(27) Direktive 2012/27/EU.

4.2.3 *Spodbujevalni učinek*

120. Zahteve iz točk 121 in 122 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.1.2.
121. Komisija meni, da pomoč za projekte z vračilno dobo, krajšo od pet let, načeloma nima spodbujevalnega učinka. Vendar lahko država članica predloži dokaze o tem, da je pomoč potrebna, da se spodbudi sprememba ravnanja, tudi v primeru projektov s krajšo vračilno dobo.
122. Štelo se bo, da ima pomoč za kritje stroškov, nastalih s prilagajanjem standardom Unije, ki so že sprejeti, vendar še niso stopili v veljavo, spodbujevalni učinek, če bo naložba izvedena in zaključena vsaj 18 mesecev pred začetkom veljavnosti standardov Unije.

4.2.4 *Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine*

4.2.4.1 *Ustreznost*

123. Zahteva iz točke 124 se uporablja poleg zahtev iz oddelka 3.2.1.2.
124. Pomoč za olajšanje pogodbenega zagotavljanja prihranka energije ima lahko obliko posojila ali jamstva za ponudnika ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti na podlagi pogodbe o zagotavljanju prihranka energije ali finančnega produkta za refinanciranje zadevnega ponudnika (na primer odkup terjatev z regresom ali brez njega, forfetiranje).

4.2.4.2 *Sorazmernost*

125. Upravičeni stroški ustrezajo samo stroškom naložbe, neposredno povezanim z doseganjem višje ravni energijske ali okoljske učinkovitosti.

⁶⁵ Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).

126. Osnovna intenzivnost pomoči ne sme presegati 30 % upravičenih stroškov.
127. Kar zadeva pomoč, dodeljeno za izboljšanje energijske učinkovitosti obstoječih stavb, se lahko intenzivnost pomoči poveča za 15 odstotnih točk, kadar se z izboljšanjem energijske učinkovitosti zagotovi zmanjšanje povpraševanja po primarni energiji za vsaj 40 %.
128. Intenzivnost pomoči se lahko poveča za 20 odstotnih točk za pomoč, dodeljeno malim podjetjem, ali za 10 odstotnih točk za pomoč, dodeljeno srednjim podjetjem.
129. Intenzivnost pomoči se lahko poveča za 15 odstotnih točk za naložbe na območjih, ki prejemajo pomoč in izpolnjujejo pogoje iz točke (a) člena 107(3) Pogodbe, ali za 5 odstotnih točk za naložbe na območjih, ki prejemajo pomoč in izpolnjujejo pogoje iz točke (c) člena 107(3) Pogodbe.
130. Glede na specifične značilnosti ukrepa lahko država članica na podlagi analize vrzeli v financiranju, kot je določena v točkah 47, 50 in 51, izjemoma dokaže tudi, da je potreben višji znesek pomoči. Znesek pomoči ne sme presegati vrzeli v financiranju, kot je določena v točkah 50 in 51.
131. Kadar se pomoč dodeli na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, izvedenega v skladu z merili iz točk 48 in 49, se znesek pomoči šteje za sorazmernega.
132. Največje intenzivnosti pomoči iz točk 126 do 130 se ne uporabljajo za pomoč, dodeljeno v obliki finančnih instrumentov. Kadar se pomoč dodeli v obliki jamstva, ne bi smela presegati 80 % osnovnega posojila. Odplačilo lastnikov stavbe sklada za energijsko učinkovitost ali sklada za energijo iz obnovljivih virov ali drugemu finančnemu posredniku mora biti vsaj enakovredno nominalni vrednosti posojila.

4.2.5 Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino ter test tehtanja

133. Zahteve iz točk 134 do 136 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.2.2.
134. Z ukrepi, ki spodbujajo nove naložbe v opremo na zemeljski plin za izboljšanje energijske učinkovitosti stavb, se lahko kratkoročno zagotovi zmanjšanje povpraševanja po energiji, dolgoročno pa poslabšajo negativne okoljske eksternalije v primerjavi z alternativnimi naložbami. Poleg tega lahko pomoč za namestitev opreme na zemeljski plin povzroči neupravičeno izkrivljanje konkurence, kadar izpodrine naložbe v čistejše alternative, ki so že na voljo na trgu, ali kadar ima učinek vezanosti na določene tehnologije ter tako ovira širši razvoj trga za čistejše tehnologije in njihovo uporabo. Komisija meni, da pozitivni učinki ukrepov, ki imajo tak učinek vezanosti, verjetno ne presegajo njihovih negativnih učinkov. Komisija bo v okviru ocene proučila, ali oprema na zemeljski plin nadomešča opremo za proizvodnjo energije, ki uporablja najbolj onesnažujoča fosilna goriva, kot sta nafta in premog.
135. Alternative opremi za proizvodnjo energije na osnovi fosilnih goriv, ki povzročajo največje onesnaževanje (kot sta nafta in premog), so že na voljo na trgu. V okviru tega se ne šteje, da ima pomoč za namestitev energijsko učinkovite opreme za proizvodnjo energije na osnovi takih goriv enake pozitivne učinke kot pomoč za namestitev čistejše opreme za proizvodnjo energije. Prvič, majhna izboljšava v smislu zmanjšanja

povpraševanja po energiji ne odtehta večjih emisij ogljika, povezanih z uporabo fosilnih goriv. Drugič, dodelitev pomoči za namestitev opreme za proizvodnjo energije na nafto ali premog vključuje precejšnje tveganje vezanosti na tehnologije, ki temeljijo na fosilnih gorivih, in izpodrivanja naložb v čistejšo in bolj inovativne alternative, ki so na voljo na trgu, s preusmeritvijo povpraševanja stran od njih. To bi tudi odvrčalo od nadaljnjega razvoja trga za čiste tehnologije, ki ne temeljijo na fosilnih gorivih in so primerne za prihodnost. Zato Komisija meni, da negativni učinki pomoči za opremo za proizvodnjo energije na nafto ali premog verjetno ne bodo izravnani.

136. Kadar se pomoč dodeli skladu za energijsko učinkovitost ali energijo iz obnovljivih virov ali drugemu finančnemu posredniku v obliki finančnih sredstev, lastniškega kapitala, jamstva ali posojila, bo Komisija preverila, ali so vzpostavljeni pogoji za zagotovitev, da sklad za energijsko učinkovitost ali energijo iz obnovljivih virov ali drugi finančni posredniki ne bodo prejeli neupravičene prednosti in da bodo uporabljali tržno razumno naložbeno strategijo za izvajanje ukrepa pomoči za energijsko učinkovitost. Izpolnjeni morajo biti zlasti naslednji pogoji:
- (a) finančne posrednike ali upravljavce sklada je treba izbrati v odprtem, preglednem in nediskriminatornem postopku, izvedenem v skladu z zakonodajo Unije in nacionalno zakonodajo, ki se uporabljata;
 - (b) vzpostavljeni so pogoji za zagotovitev, da se bodo finančni posredniki, vključno s skladi za energijsko učinkovitost ali energijo iz obnovljivih virov, upravljali na komercialni podlagi in zagotavljali odločitve o financiranju, usmerjene v dobiček;
 - (c) upravljavci sklada za energijsko učinkovitost ali energijo iz obnovljivih virov ali drug finančni posrednik v največjem možnem obsegu prenese prednost na končne upravičence (lastnike stavb ali najemnike) v obliki večjega obsega financiranja, nižjih zahtev glede zavarovanja s premoženjem, nižjih jamstvenih premij ali nižjih obrestnih mer.

4.3 Pomoč za čisto mobilnost

137. V oddelkih 4.3.1 in 4.3.2 so navedeni pogoji, pod katerimi lahko državna pomoč za čisto mobilnost v sektorju prevoza potnikov in tovora po zraku, cesti, železnici, celinskih plovniških poteh, morju in ob obali na okolju prijazen način pospešuje razvoj gospodarske dejavnosti, ne da bi spreminjala trgovinske pogoje v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi Unije.

4.3.1 Pomoč za nakup in najem čistih vozil in čiste opreme za spremljajoče storitve ter za naknadno opremljanje vozil

4.3.1.1 Utemeljitev pomoči

138. Da bi se dosegel pravno zavezujoč cilj podnebne nevtralnosti EU do leta 2050, je bil v sporočilu o zelenem dogovoru določen cilj, da se do leta 2050 emisije v prometu zmanjšajo za vsaj 90 % v primerjavi z ravnmi leta 1990. Sporočilo Komisije z naslovom

Strategija za trajnostno in pametno mobilnost⁶⁶ potrjuje cilj zelenega dogovora in določa različne mejnike, ki naj bi sektorjem začrtali pot do doseganja navedenega cilja z razogljičenjem posameznih načinov prevoza in celotne prometne verige⁶⁷.

139. Čeprav lahko obstoječe politike z določitvijo zavezujočih ciljev glede emisij CO₂ za nova čista cestna vozila v proizvajalčevem voznem parku⁶⁸, internalizacijo podnebnih in okoljskih eksternalij⁶⁹ ali spodbujanjem povpraševanja po čistih vozilih na podlagi javnega naročanja⁷⁰ zagotavljajo spodbude za uporabo čistih vozil, morda ne zadostujejo za to, da bi v celoti odpravile nedelovanja trga, ki vplivajo na zadevni sektor. Kljub obstoječim politikam so lahko nekatere tržne ovire in nedelovanja trga še naprej prisotna, vključno s cenovno dostopnostjo čistih vozil v primerjavi s konvencionalnimi vozili, omejeno razpoložljivostjo infrastrukture za polnjenje ali oskrbo z gorivom in obstojem okoljskih eksternalij. Zato lahko države članice zagotovijo pomoč za odpravo navedenih preostalih nedelovanj trga in podporo razvoju sektorja čiste mobilnosti.

4.3.1.2 Področje uporabe in podprte dejavnosti

140. Pomoč se lahko dodeli za nakup ali najem novih ali rabljenih čistih vozil za prevoz potnikov in tovora po zraku, cesti, železnici, celinskih plovnih poteh, morju in ob obali ter za nakup in najem čiste opreme za zemeljsko oskrbo in čiste terminalske opreme.
141. Pomoč se lahko dodeli tudi za naknadno opremljanje vozil, da se lahko ta štejejo za čista vozila.

4.3.1.3 Spodbujevalni učinek

142. Pogoji iz točk 143 do 147 se uporabljajo poleg pogojev iz oddelka 3.1.2.
143. Država članica mora predložiti verodostojen hipotetičen scenarij brez pomoči. Hipotetični scenarij ustreza naložbi z enako zmogljivostjo, življenjsko dobo in po potrebi drugimi ustreznimi tehničnimi značilnostmi kot pri okolju prijazni naložbi. Kadar se naložba nanaša na nakup ali najem čistih vozil, se hipotetični scenarij navadno nanaša na nakup ali najem vozil iste kategorije in z isto zmogljivostjo, ki izpolnjujejo vsaj standarde Unije in bi bila kupljena ali najeta brez pomoči.
144. Drug hipotetični scenarij se lahko nanaša na ohranjanje obratovanja obstoječega vozila za obdobje, ki ustreza življenjski dobi okolju prijazne naložbe. V tem primeru bi bilo

⁶⁶ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Strategija za trajnostno in pametno mobilnost – usmerjanje evropskega prometa na pravo pot za prihodnost (COM(2020) 789 final).

⁶⁷ Ti med drugim vključujejo cilj, da bo do leta 2030 na cestah najmanj 30 milijonov brezemisijev avtomobilov in 80 000 brezemisijev tovornjakov ter da bodo do leta 2050 skoraj vsi avtomobili, kombinirana vozila, avtobusi in nova težka vozila brezemisijev.

⁶⁸ Uredba (EU) 2019/631 in Uredba (EU) 2019/1242.

⁶⁹ Na primer na podlagi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 1999/62/ES z dne 17. junija 1999 o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka tovorna vozila (UL L 187, 20.7.1999, str. 42) in sistema Unije za trgovanje z emisijami.

⁷⁰ Na primer na podlagi Direktive (EU) 2019/1161.

treba upoštevati diskontirane stroške vzdrževanja, popravil in posodobitve v navedenem obdobju.

145. V nekaterih primerih lahko hipotetični scenarij vključuje poznejšo zamenjavo vozila. V tem primeru bi bilo treba upoštevati diskontirano vrednost vozila in izravnati razliko v zadevni ekonomski življenjski dobi opreme. Ta pristop je lahko ustrezen zlasti pri vozilih z daljšo ekonomsko življenjsko dobo, kot so plovila, vlaki in zrakoplovi.
146. Kadar so vozila predmet dogovorov o najemu, bi bilo treba diskontirano vrednost najema okolju prijazne opreme primerjati z diskontirano vrednostjo nakupa ali najema okolju manj prijaznega vozila, ki bi se uporabljalo brez pomoči.
147. V redkih primerih lahko okolju prijazna naložba vključuje opremo, ki se doda obstoječemu vozilu (na primer naknadno opremljanje s sistemi za nadzorovanje onesnaževanja). V tem primeru bodo upravičeni stroški zajemali skupne stroške naložbe.

4.3.1.4 Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine

4.3.1.4.1 Ustreznost

148. Zahteve iz točk 149 in 150 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.2.1.2.
149. Pri preverjanju ustreznosti v primerjavi z drugimi instrumenti politike bi bilo treba upoštevati možnosti za vrste ukrepov, ki niso državna pomoč, za spodbujanje razvoja trga za čisto mobilnost in njihov predvideni vpliv v primerjavi z vplivom predlaganega ukrepa. Poleg tega bi bilo treba pri oceni ustreznosti pomoči upoštevati vpliv alternativnih ukrepov za doseganje istega cilja, kot je vpliv ETS ali predpisanih obveznosti (vključno z obstojem območij z nizkimi emisijami v zadevni državi članici) in pravil o javnem naročanju, kot so tista iz Direktive (EU) 2019/1161.
150. Pomoč za nakup in najem čistih vozil ter za naknadno opremljanje vozil, da se ta lahko štejejo za čista vozila, se lahko dodeli v kateri koli obliki, vključno z nepovratnimi sredstvi, posojili ali jamstvi. Država članica mora utemeljiti svojo izbiro instrumenta pomoči in pojasniti, zakaj z instrumenti pomoči z manjšim izkrivljajočim učinkom ne bi bilo mogoče doseči enako učinkovitih rezultatov.

4.3.1.4.2 Sorazmernost

151. Pomoč ne sme presegati stroškov, potrebnih za pospeševanje razvoja zadevne gospodarske dejavnosti na način, s katerim se poviša raven varstva okolja (tj. s preходом s konvencionalnih vozil na čista vozila) v primerjavi s hipotetičnim scenarijem brez pomoči. Državna pomoč se lahko šteje za sorazmerno, kadar so izpolnjeni pogoji iz točk 152 do 159.
152. Neto dodatni stroški (upravičeni stroški) ustrezajo razliki med skupnimi stroški lastništva čistih vozil, predvidenih za nakup ali najem z državno pomočjo, in skupnimi stroški lastništva v hipotetičnem scenariju.
153. Stroški, ki niso neposredno povezani z doseganjem višje ravni varstva okolja, ne bodo upravičeni do podpore.

154. Kar zadeva naknadno opremljanje vozil, da se ta lahko štejejo za čista vozila, upravičeni stroški v skladu s točko 146 ustrezajo skupnim stroškom naknadnega opremljanja po hipotetičnem scenariju, v katerem vozila ohranijo isto ekonomsko življenjsko dobo brez naknadnega opremljanja.
155. Pomoč je treba dodeliti na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, izvedenega v skladu z merili iz točk 48 in 49.
156. Če so v okviru konkurenčnega postopka zbiranja ponudb vključena druga merila kot znesek pomoči, ki ga zahteva prosilec, se uporablja točka 49. Pogoji za sodelovanje se lahko nanašajo na primer na predvidene okoljske koristi naložbe v zvezi z zmanjšanjem ekvivalenta CO₂ ali drugih onesnaževal v celotni življenjski dobi naložbe. Da bi država članica v takih primerih olajšala opredelitev okoljskih koristi, lahko zahteva, naj prosilci v svojih ponudbah navedejo predvideno raven zmanjšanja emisij na podlagi naložbe v primerjavi z ravno emisij primerljivega vozila, ki izpolnjuje standarde Unije, kadar je ustrezno. Okoljska merila, ki se uporabijo v konkurenčnem postopku zbiranja ponudb, lahko vključujejo tudi vidike življenjskega cikla, kot je vpliv ravnanja z izrabljenim izdelkom na okolje.
157. Zasnova konkurenčnega postopka zbiranja ponudb mora zagotoviti, da se ohranijo zadostne spodbude za prosilce za predložitev ponudb za projekte v zvezi z nakupom brezemisijских vozil, ki so na splošno dražja od okolju manj prijaznih alternativ, če so ta na voljo v navedenem načinu prevoza. To vključuje zagotovitev, da ti projekti ob uporabi pogojev za sodelovanje niso v slabšem položaju v primerjavi z drugimi čistimi vozili, ki se ne štejejo za brezemisijська. Na primer, okoljska merila so lahko zasnovana kot bonusi, na podlagi katerih se lahko bolje ocenijo projekti z okoljskimi koristmi, ki presegajo koristi na podlagi zahtev za upravičenost ali primarnega cilja sheme.
158. Z odstopanjem od točk 155, 156 in 157, kadar pričakovano število udeležencev ne zadostuje za zagotovitev učinkovite konkurence ali preprečevanje strateških ponudb ali kadar konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, kot je opisan v točkah 48 in 49, ni mogoče organizirati, se pomoč lahko dodeli brez konkurenčnega postopka zbiranja ponudb. V takih primerih osnovna intenzivnost pomoči ne sme presegati 40 % upravičenih stroškov. Ta intenzivnost pomoči se lahko poveča za 10 odstotnih točk za brezemisijська vozila in za 10 odstotnih točk za srednja podjetja ali za 20 odstotnih točk za mala podjetja.
159. Glede na specifične značilnosti ukrepa lahko država članica na podlagi analize vrzeli v financiranju, kot je določena v točkah 47, 50 in 51, izjemoma dokaže tudi, da je potreben višji znesek pomoči. V takem primeru mora država članica izvajati naknadno spremljanje, da preveri predpostavke o potrebni ravni pomoči, in vzpostaviti mehanizem za vračanje sredstev, kot je določen v točki 53. Znesek pomoči ne sme presegati vrzeli v financiranju, kot je določena v točkah 50 in 51.

4.3.1.5 Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino ter test tehtanja

160. Zahteve iz točk 161 do 166 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.2.2.

161. Komisija meni, da imajo nekateri ukrepi pomoči negativne učinke na konkurenco in trgovino, ki verjetno ne bodo izravnani. Zlasti se lahko z ukrepi, ki spodbujajo nove naložbe v vozila na zemeljski plin (vključno s SZP in UZP), kratkoročno zagotovi zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in drugih onesnaževal, dolgoročno pa poslabšajo negativne okoljske eksternalije v primerjavi z alternativnimi naložbami. Poleg tega lahko pomoč za nakup čistih vozil povzroči neupravičeno izkrivljanje konkurence, kadar izpodrine naložbe v čistejše alternative, ki so že na voljo na trgu, ali kadar ima učinek vezanosti na določene tehnologije ter tako ovira širši razvoj trga za čistejše tehnologije in njihovo uporabo. Zato Komisija meni, da v navedenih primerih negativni učinki pomoči za nakup ali najem čistih vozil na zemeljski plin, kot sta SZP in UZP, na konkurenco verjetno ne bodo izravnani.
162. Za pomoč za nakup ali najem vozil na SZP in UZP se lahko šteje, da nima dolgoročnih učinkov vezanosti in ne izpodriva naložb v čistejše tehnologije, če država članica ob priglavitvi svojih načrtov za izvedbo ukrepa pomoči Komisiji ali ob izvedbi ukrepa pomoči dokaže, da čistejše alternative niso splošno dostopne na trgu in ni predvideno, da bodo kmalu postale razpoložljive⁷¹. Za pomoč se lahko šteje tudi, da nima učinkov vezanosti in ne izpodriva naložb v čistejše tehnologije, kadar se država članica zaveže zagotavljanju, da bodo navedena vozila uporabljala mešanico bioplina ali plinastih goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, namenjenih uporabi v prometu (najmanj 20 %).
163. Alternative vozilom na najbolj onesnažujoča fosilna goriva (kot je dizel ali utekočinjeni naftni plin) so že splošno dostopne za uporabo v sektorju cestnega prometa, prometa po celinskih plovnih poteh ter morskega, obalnega in železniškega prometa. Zato se šteje, da pomoč za nakup ali najem navedenih vozil, tudi če gre za vozila naslednje generacije, ki presegajo standarde Unije, kjer je to ustrezno, nima enakih pozitivnih učinkov kot pomoč za nakup ali najem čistih vozil z nižjimi neposrednimi (izpušnimi) emisijami CO₂. Prvič, majhna izboljšava v smislu zmanjšanja neposrednih emisij CO₂ in onesnaževal ne odtehta nadaljevanja emisij ogljika, povezanega z uporabo fosilnih goriv. Drugič, dodelitev pomoči za nakup teh vrst vozil vključuje precejšnje tveganje vezanosti na tehnologije, ki temeljijo na fosilnih gorivih, in izpodrivanja naložb v čistejše alternative, ki so na voljo na trgu, s preusmeritvijo povpraševanja stran od vozil na alternativna goriva, ki ne temeljijo na fosilnih gorivih. To bi tudi preprečilo nadaljnji razvoj trga za čiste tehnologije, ki ne temeljijo na fosilnih gorivih in so primerne za prihodnost. Zato Komisija meni, da negativni učinki pomoči za vozila, ki uporabljajo najbolj onesnažujoča fosilna goriva, kot je dizel ali utekočinjeni naftni plin, na konkurenco verjetno ne bodo izravnani.
164. Komisija bo pri oceni izkrivljanja konkurence, ki ga povzroča pomoč za nakup čistih vozil, proučila, ali bi začetek uporabe novih vozil povzročil nedelovanje trga ali poslabšal že obstoječa nedelovanja, na primer presežno zmogljivost v zadevnem sektorju.

⁷¹ Komisija bo za tako oceno običajno upoštevala obdobje štirih let po priglavitvi ali izvedbi ukrepa pomoči. Njena ocena bo temeljila na neodvisnih tržnih študijah, ki jih predloži država članica, ali drugih ustreznih dokazih.

165. Kar zadeva železniški promet in glede na dodatne potrebe po zmogljivosti, povezane s ciljno usmerjenim povečanjem uporabe tega načina prevoza, morajo države članice zagotoviti, da pomoč ne povzroči prezgodnjega razreza brezemisijских tirnih vozil. V ta namen bi morala biti brezemisijська tirna vozila, ki se zaradi pomoči ne uporabljajo več, dostopna na trgu v najmanj treh mesecih, in sicer po tržni ceni ter z ustrezno objavljenim, odprtim, preglednim, nediskriminatornim in brezpogojnim prodajnim postopkom.
166. Kar zadeva zračni promet, mora država članica zagotoviti, da se pomoč, kadar je dodeljena podjetju, že dejavnemu v zadevnem sektorju, dodeli za nadomestitev okolju manj prijaznega zrakoplova s čistim zrakoplovom iz primerljivega razreda in da ne povzroči povečanja upravičenčeve flote.

4.3.2 *Pomoč za vzpostavitev infrastrukture za polnjenje ali oskrbo z gorivom*

4.3.2.1 Utemeljitev pomoči

167. Da bi se omogočila obsežna uporaba čistih vozil in prehod na brezemisijisko mobilnost, je potrebno celovito omrežje infrastrukture za polnjenje in oskrbo z gorivom. Omejena razpoložljivost infrastrukture za polnjenje ali oskrbo čistih vozil z gorivom je dejansko posebno kritična ovira za njihovo uveljavljanje na trgu. Poleg tega navedena infrastruktura ni enakomerno razporejena po državah članicah. Hkrati pa velja, da dokler je delež čistih vozil v prometu omejen, trg sam morda ne bo mogel zagotoviti potrebne infrastrukture za polnjenje in oskrbo z gorivom.
168. Direktiva 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁷² določa skupni okvir ukrepov za vzpostavitev infrastrukture za alternativna goriva za promet v Uniji in določbe za države članice za vzpostavitev take infrastrukture. Poleg tega lahko druge politike za spodbujanje uporabe čistih vozil že zagotavljajo naložbene signale za vzpostavitev infrastrukture za polnjenje in oskrbo z gorivom. Vendar te politike same morda ne zadostujejo za odpravo vseh opredeljenih nedelovanj trga. Zato lahko države članice dodelijo pomoč za odpravo navedenih preostalih nedelovanj trga ter podpora uvedbi infrastrukture za polnjenje in oskrbo z gorivom.

4.3.2.2 Področje uporabe in podprte dejavnosti

169. Pomoč se lahko dodeli za izgradnjo in namestitve ali nadgradnjo infrastrukture za polnjenje ali oskrbo z gorivom.
170. Projekti lahko vključujejo tudi naprave za pametno polnjenje in proizvodnjo električne energije ali vodika iz obnovljivih virov na kraju samem, neposredno povezane z infrastrukturo za polnjenje ali oskrbo z gorivom, ter naprave za shranjevanje električne energije in vodika, ki se uporabljata kot gorivi za prevoz, na kraju samem.

4.3.2.3 Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine

4.3.2.3.1 Nujnost pomoči

⁷² Direktiva 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva (UL L 307, 28.10.2014, str. 1).

171. Država članica mora preveriti nujnost pomoči za spodbujanje vzpostavitve infrastrukture za polnjenje ali oskrbo z gorivom iste kategorije⁷³ na podlagi predhodnega odprtega javnega posvetovanja ali neodvisne tržne študije. Zlasti mora potrditi, da se podobna infrastruktura po komercialnih pogojih verjetno ne bo kmalu razvila⁷⁴.
172. Pri oceni nujnosti pomoči za vzpostavitev infrastrukture za polnjenje ali oskrbo z gorivom za brezemisijška in čista vozila, do katere lahko dostopajo tretje osebe, vključno z javno dostopno infrastrukturo za polnjenje in oskrbo z gorivom, se lahko prouči delež čistih vozil, ki bi jim bila taka infrastruktura namenjena, na trgu.

4.3.2.3.2 Ustreznost

173. Zahteve iz točk 174 in 175 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.2.1.2.
174. Pri preverjanju ustreznosti v primerjavi z drugimi instrumenti politike bi bilo treba upoštevati možnosti za nove regulativne ukrepe za spodbujanje prehoda na čisto mobilnost in njihov predvideni vpliv v primerjavi z vplivom predlaganega ukrepa. Zlasti bi morala država članica po potrebi proučiti vpliv ETS in obveznosti, kot so tiste iz Direktive 2014/94/EU.
175. Kar zadeva preverjanje ustreznosti v primerjavi z drugimi instrumenti pomoči, se lahko pomoč za vzpostavitev infrastrukture za polnjenje ali oskrbo z gorivom dodeli v kateri koli obliki, vključno z nepovratnimi sredstvi, posojili ali jamstvi. Država članica mora utemeljiti svojo izbiro instrumenta pomoči in pojasniti, zakaj z instrumenti pomoči z manjšim izkrivljajočim učinkom ne bi bilo mogoče doseči enako učinkovitih rezultatov.

4.3.2.3.3 Sorazmernost

176. Pomoč ne sme presegati stroškov, potrebnih za pospeševanje razvoja zadevne gospodarske dejavnosti na način, s katerim se poviša raven varstva okolja. Pomoč se lahko šteje za sorazmerno, kadar so izpolnjeni pogoji iz točk 177 do 182.
177. Upravičeni stroški so stroški naložbe za izgradnjo in namestitev ali nadgradnjo infrastrukture za polnjenje ali oskrbo z gorivom. Vključujejo lahko stroške za:
- (a) samo infrastrukturo za polnjenje ali oskrbo z gorivom;
 - (b) namestitev ali nadgradnjo električnih ali drugih komponent, na primer za pripravljenost infrastrukture za polnjenje na pametne sisteme, vključno s transformatorji, potrebnimi za priključitev infrastrukture za polnjenje ali oskrbo z gorivom na omrežje ali lokalno enoto za proizvodnjo ali shranjevanje električne energije ali vodika;

⁷³ Na primer, običajne infrastrukture za polnjenje ali infrastrukture za polnjenje visoke moči.

⁷⁴ Na splošno bo Komisija za tako oceno proučila, ali bo infrastruktura za polnjenje ali oskrbo z gorivom po predvidevanjih po komercialnih pogojih vzpostavljena v treh letih. Ocena bo temeljila na rezultatih predhodnega javnega posvetovanja iz točke 171, neodvisnih tržnih študijah, ki jih predloži država članica, ali drugih ustreznih dokazih.

- (c) povezano tehnično opremo;
 - (d) povezane nizke gradnje;
 - (e) povezane prilagoditve zemljišč ali cest;
 - (f) pridobivanje povezanih dovoljenj.
178. Kadar projekt vključuje proizvodnjo ali shranjevanje električne energije iz obnovljivih virov ali obnovljivega vodika na kraju samem, lahko upravičeni stroški vključujejo stroške naložbe za enote za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov ali obnovljivega vodika na kraju samem ali za naprave za shranjevanje električne energije iz obnovljivih virov ali obnovljivega vodika na kraju samem.
179. Pomoč je treba dodeliti na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, izvedenega v skladu z merili iz točk 48 in 49. Zasnova konkurenčnega postopka zbiranja ponudb mora zagotoviti, da se ohranijo zadostne spodbude za prosilce za predložitev ponudb za projekte v zvezi z infrastrukturo za polnjenje ali oskrbo z gorivom, namenjeno zgolj oskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov ali obnovljivim vodikom. Projekti, povezani z infrastrukturo za polnjenje ali oskrbo z gorivom, ki je namenjena zgolj oskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov ali obnovljivim vodikom, pri uporabi meril za oddajo ne smejo biti v slabšem položaju v primerjavi s projekti, povezanimi z infrastrukturo za polnjenje ali oskrbo z gorivom, ki omogoča tudi oskrbo z ogljično intenzivno električno energijo ali vodikom.
180. Z odstopanjem od točke 179 se lahko pomoč namesto na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb v naslednjih primerih dodeli na podlagi drugih metod:
- (a) kadar predvideno število udeležencev ne zadostuje za zagotovitev učinkovite konkurence ali preprečitev strateških ponudb ali
 - (b) kadar konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, opisanega v točkah 48 in 49, ni mogoče organizirati.
181. V primerih iz točke 180 se lahko znesek pomoči določi na podlagi analize vrzeli v financiranju, kot je določena v točkah 47, 50 in 51. Država članica mora izvajati naknadno spremljanje, da preveri predpostavke o potrebni ravni pomoči, in vzpostaviti mehanizem za vračanje sredstev, kot je določen v točki 53.
182. Pri alternativni možnosti točke 181 osnovna intenzivnost pomoči ne sme presegati 30 % upravičenih stroškov ali 40 % upravičenih stroškov, če je infrastruktura za polnjenje ali oskrbo z gorivom namenjena zgolj oskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov oziroma obnovljivim vodikom. Ta intenzivnost pomoči se lahko poveča za 10 odstotnih točk za srednja podjetja in za 20 odstotnih točk za mala podjetja. Intenzivnost pomoči se lahko poveča za 15 odstotnih točk za naložbe na območjih, ki prejemajo pomoč in izpolnjujejo pogoje iz točke (a) člena 107(3) Pogodbe, ali za 5 odstotnih točk za naložbe na območjih, ki prejemajo pomoč in izpolnjujejo pogoje iz točke (c) člena 107(3) Pogodbe.

4.3.2.4 Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino ter test tehtanja

183. Zahteve iz točk 184 do 189 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.2.2.
184. Pomoč za vzpostavitev ali nadgradnjo infrastrukture za polnjenje ali oskrbo z gorivom lahko povzroči neupravičeno izkrivljanje konkurence, kadar izpodrine naložbe v čistejšie alternative, ki so že na voljo na trgu, ali kadar ima učinek vezanosti na določene tehnologije ter tako ovira širši razvoj trga za čistejšie tehnologije in njihovo uporabo. Zato Komisija meni, da v navedenih primerih negativni učinki pomoči za vzpostavitev ali nadgradnjo infrastrukture za oskrbo z gorivi na osnovi zemeljskega plina, kot sta SZP in UZP, na konkurenco verjetno ne bodo izravnani.
185. Za pomoč za vzpostavitev ali nadgradnjo infrastrukture za oskrbo s SZP in UZP se lahko šteje, da nima dolgoročnih učinkov vezanosti in ne izpodriva naložb v čistejšie tehnologije, če država članica ob priglasitvi svojih načrtov za izvedbo ukrepa pomoči Komisiji ali ob izvedbi ukrepa pomoči dokaže, da čistejšie alternative niso splošno dostopne na trgu in ni predvideno, da bodo kmalu postale razpoložljive⁷⁵. Za pomoč za vzpostavitev ali nadgradnjo infrastrukture za oskrbo s SZP in UZP se lahko šteje tudi, da nima dolgoročnih učinkov vezanosti in ne izpodriva naložb v čistejšie tehnologije, kadar se država članica zaveže zagotavljanju, da bodo navedena vozila obratovala z mešanjem bioplina ali plinastih goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, namenjenih uporabi v prometu (najmanj 20 %).
186. Alternative fosilnim gorivom so že splošno dostopne na trgu za uporabo v sektorju cestnega prometa, prometa po celinskih plovnih poteh ter morskega, obalnega in železniškega prometa. Zato se ne šteje, da ima pomoč za vzpostavitev ali nadgradnjo infrastrukture za oskrbo s fosilnimi gorivi, kot je ogljično intenzivni vodik, enake pozitivne učinke kot pomoč za vzpostavitev infrastrukture za oskrbo z nefosilnimi gorivi. Prvič, izboljšava v smislu zmanjšanja emisij CO₂, dosežena v prometnem sektorju, najverjetneje ne odtehta nadaljevanja emisij ogljika, povezanega s proizvodnjo in uporabo fosilnih goriv. Drugič, če se država članica ne zaveže, da bo infrastruktura za oskrbo z gorivom namenjena oskrbi z obnovljivim ali vsaj nizkoogljčnim vodikom, lahko dodelitev pomoči za vzpostavitev infrastrukture za oskrbo z vodikom vključuje tveganje vezanosti na proizvodnjo ogljično intenzivnega vodika, s tem pa izpodrivanje naložb v čistejšie alternative s preusmeritvijo povpraševanja stran od proizvodnih procesov, ki ne temeljijo na fosilnih gorivih. To bi tudi preprečilo nadaljnji razvoj trga za čiste tehnologije za brezemisijsko mobilnost, ki ne temeljijo na fosilnih gorivih in so primerne za prihodnost, ter proizvodnjo nefosilnih goriv in energije iz nefosilnih virov. Zato Komisija meni, da negativni učinki pomoči za vzpostavitev ali nadgradnjo infrastrukture za oskrbo s fosilnimi gorivi, kot je ogljično intenzivni vodik, na konkurenco verjetno ne bodo izravnani.
187. Brez ustreznih zaščitnih ukrepov lahko pomoč povzroči nastanek ali okrepitev tržne moči, kar lahko prepreči ali ovira učinkovito konkurenco na nastajajočih trgih ali trgih

⁷⁵ Komisija bo za tako oceno običajno upoštevala obdobje štirih let po priglasitvi ali izvedbi ukrepa pomoči. Njena ocena bo temeljila na neodvisnih tržnih študijah, ki jih predloži država članica, ali drugih ustreznih dokazih.

v razvoju. Zato mora država članica zagotoviti, da so v zasnovu ukrepa pomoči vključeni ustrezni zaščitni ukrepi za obravnavo navedenega tveganja. To je lahko na primer določitev največjega deleža proračuna za ukrep, ki se lahko dodeli enemu podjetju.

188. Kakršna koli koncesija tretji osebi ali druga pooblastitev tretje osebe za upravljanje infrastrukture za polnjenje ali oskrbo z gorivom se dodeli na konkurenčni, pregledni in nediskriminatorni podlagi ob ustreznem upoštevanju pravil Unije o javnem naročanju, kjer je to ustrezno.
189. Če se pomoč dodeli za vzpostavitev ali nadgradnjo infrastrukture za polnjenje ali oskrbo z gorivom, do katere lahko dostopajo tretje osebe, vključno z javno dostopno infrastrukturo za polnjenje ali oskrbo z gorivom, mora biti ta infrastruktura dostopna javnosti ter uporabnikom zagotavljati nediskriminatorni dostop, med drugim v zvezi s tarifami, metodami avtentikacije in plačila ter drugimi pogoji uporabe, kjer je to ustrezno. Poleg tega bi morala država članica zagotoviti, da pristojbine, zaračunane tretjim uporabnikom za uporabo infrastrukture za polnjenje ali oskrbo z gorivom, ustrezajo tržni ceni.

4.4 Pomoč za učinkovito rabo virov in podporo prehodu na krožno gospodarstvo

4.4.1 Utemeljitev pomoči

190. Akcijski načrt za krožno gospodarstvo⁷⁶ določa v prihodnost usmerjen načrt za pospeševanje prehoda Unije na krožno gospodarstvo v okviru preobrazbene spremembe, ki jo spodbuja sporočilo o evropskem zelenem dogovoru. Akcijski načrt za krožno gospodarstvo spodbuja procese krožnega gospodarstva, trajnostno potrošnjo in proizvodnjo ter je namenjen zagotavljanju preprečevanja nastajanja odpadkov in čim daljšega ohranjanja virov v gospodarstvu Unije. Navedeni cilji so tudi predpogoj za doseganje cilja Unije za podnebno nevtralnost do leta 2050 ter čistejšega in bolj trajnostnega gospodarstva.
191. V akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo je izrecno navedena potreba, da se cilji, povezani s krožnim gospodarstvom, upoštevajo pri reviziji smernic o državni pomoči na področju okolja in energije. V okviru tega ima lahko finančna podpora v obliki državne pomoči, povezana s širokimi, jasnimi in doslednimi pravili, ključno vlogo pri podpiranju krožnosti v proizvodnih procesih v okviru širše preobrazbe industrije Unije naproti podnebni nevtralnosti in dolgoročni konkurenčnosti. Poleg tega lahko bistveno pripomore k oblikovanju dobro delujočega trga EU za sekundarne surovine, s katerimi se bo zmanjšal pritisk na naravne vire ter ustvarili trajnostna rast in delovna mesta.

4.4.2 Področje uporabe in podprte dejavnosti

192. Pomoč iz tega oddelka se lahko dodeli za:
 - (a) naložbe za izboljšanje učinkovite rabe virov na podlagi enega ali obojega od navedenega:

⁷⁶ Sporočilo Komisije – Novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo – Za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo (COM(2020) 98 final).

- (i) neto zmanjšanja virov, ki se porabijo pri proizvodnji iste količine produkta⁷⁷;
 - (ii) nadomestitve primarnih surovin s sekundarnimi (ponovno uporabljenimi ali recikliranimi) surovinami;
- (b) naložbe za zmanjšanje, preprečevanje nastajanja, pripravo za ponovno uporabo, pripravo za recikliranje in recikliranje odpadkov⁷⁸, ki nastanejo pri upravičencu, ali naložbe za pripravo za ponovno uporabo, pripravo za recikliranje in recikliranje odpadkov, ki nastanejo pri tretjih osebah in bi se sicer odstranili ali obdelali s postopkom, ki je nižje na hierarhiji ravnanja z odpadki⁷⁹, pri katerem je učinkovitost rabe virov manjša⁸⁰ ali bi pripeljali do slabše kakovosti recikliranja;
 - (c) naložbe za pripravo za ponovno uporabo, pripravo za recikliranje in recikliranje drugih izdelkov, materialov ali snovi⁸¹, ki nastanejo pri upravičencu ali tretji osebi in bi sicer ostali neuporabljeni, bi se odstranili ali predelali na način, pri katerem je učinkovitost rabe virov manjša⁸², ali bi pripeljali do slabše kakovosti recikliranja;
 - (d) naložbe za ločeno zbiranje⁸³ in sortiranje odpadkov ali drugih izdelkov, materialov ali snovi za pripravo za ponovno uporabo ali recikliranje.
193. Pod nekaterimi pogoji se lahko pomoč za kritje stroškov poslovanja dodeli za ločeno zbiranje in sortiranje odpadkov v zvezi s specifičnimi tokovi odpadkov ali vrstami odpadkov (glej točko 216).
194. Pomoč v zvezi z izrabo preostanka toplotne energije iz proizvodnih procesov ali pomoč v zvezi z zajemanjem in uporabo ogljika se bo ocenila na podlagi pogojev, ki se uporabljajo za pomoč za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz oddelka 4.1.
195. Ta oddelek se ne uporablja za ukrepe iz točke 192(a) do (d), ki se podpirajo z nadomestilom za storitve splošnega gospodarskega pomena.

4.4.3 Spodbujevalni učinek

196. Zahteve iz točk 197 do 201 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.1.2.

⁷⁷ Viri, ki se porabijo, lahko vključujejo vse materialne vire, ki se porabijo, razen energije. Zmanjšanje se lahko ugotovi z merjenjem ali oceno porabe pred izvedbo ukrepa pomoči in po njej, vključno z vsemi morebitnimi prilagoditvami za zunanje dejavnike, ki lahko vplivajo na porabo virov.

⁷⁸ Glej opredelitve ponovne uporabe, priprave za ponovno uporabo, priprave za recikliranje, recikliranja in odpadkov v točkah 18(54), (57), (66) in (79).

⁷⁹ Hierarhija ravnanja z odpadki zajema (a) preprečevanje, (b) pripravo za ponovno uporabo, (c) recikliranje, (d) drugo predelavo, na primer energetska predelavo, in (e) odstranjevanje. Glej točko (1) člena 4 Direktive 2008/98/ES.

⁸⁰ Ob upoštevanju naložb, ki izboljšujejo učinkovito rabo virov, opisanih v točki 192(a)(i) in (ii).

⁸¹ Drugi izdelki, materiali ali snovi lahko vključujejo stranske proizvode (iz člena 5 Direktive 2008/98/ES), ostanke iz kmetijstva in gozdarstva, odpadno vodo, deževnico in odtekajočo vodo, minerale, hranila, ostanke plinov iz proizvodnih procesov, odvečne izdelke, dele in materiale itd. Odvečni izdelki, deli in materiali so izdelki, deli ali materiali, ki jih imetnik ne potrebuje več ali zanj niso več uporabni, vendar so primerni za ponovno uporabo.

⁸² Glej opombo 95.

⁸³ Glej opredelitev pojma „ločeno zbiranje“ iz člena 3(11) Direktive 2008/98/ES.

197. Država članica mora predložiti verodostojen hipotetični scenarij. Hipotetični scenarij na splošno ustreza naložbi z enako zmogljivostjo, življenjsko dobo in po potrebi drugimi ustreznimi tehničnimi značilnostmi kot pri okolju prijazni naložbi.
198. Poleg tega lahko vključuje ohranjanje obratovanja obstoječih naprav ali opreme za obdobje, ki ustreza življenjski dobi okolju prijazne naložbe. V tem primeru bi bilo treba upoštevati diskontirane stroške vzdrževanja, popravil in posodobitve v navedenem obdobju.
199. V nekaterih primerih lahko hipotetični scenarij vključuje poznejšo zamenjavo naprav in opreme. V tem primeru je treba upoštevati diskontirano vrednost naprav in opreme ter izravnati razliko v zadevni ekonomski življenjski dobi naprav ali opreme.
200. Kadar je oprema predmet dogovorov o najemu, bi bilo treba diskontirano vrednost najema okolju prijazne opreme primerjati z diskontirano vrednostjo najema okolju manj prijazne opreme, ki bi se uporabljala brez pomoči.
201. V omejenih primerih lahko okolju prijazna naložba vključuje naprave ali opremo, ki se doda obstoječi naložbi. V tem primeru bi morali upravičeni stroški zajemati skupne stroške naložbe.

4.4.4 Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine

4.4.4.1 Nujnost pomoči

202. Zahteve iz točk 203 do 205 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.2.1.1.
203. Pomoč se lahko šteje za nujno samo, kadar bi se odpadki ali druge snovi ali materiali sicer odstranili ali obdelali s postopkom, ki je nižje v hierarhiji ravnanja z odpadki ali pri katerem je učinkovitost rabe virov manjša, ali bi ostali neuporabljeni.
204. Naložba, za katero se dodeli pomoč, ne sme ustrezati dobičkonosni praksi. Zato postopek ali postopki za pripravo odpadkov ali drugih izdelkov, materialov ali snovi za ponovno uporabo ali recikliranje ali njihovo recikliranje ne smejo ustrezati dobičkonosni ali uveljavljeni komercialni praksi. Po potrebi je treba to preveriti z vidika praks, ki se po navadi uporabljajo po vsej Uniji in v zvezi z vsemi tehnologijami⁸⁴.
205. V primeru pomoči za ločeno zbiranje in sortiranje odpadkov ali drugih izdelkov, materialov ali snovi mora država članica dokazati, da je tako ločeno zbiranje in sortiranje v njej premalo razvito. V primeru dodelitve pomoči za kritje stroškov poslovanja mora država članica dokazati, da je taka pomoč v prehodnem obdobju potrebna, da se olajša prehod proti krožnemu gospodarstvu, med drugim tudi za pripravo za ponovno uporabo, pripravo za recikliranje ali recikliranje. Države članice morajo upoštevati vse obveznosti, ki jih imajo v okviru sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca.

⁸⁴ S tehnološkega vidika je lahko na primer primerno preveriti, ali bi se z načrtovano naložbo zagotovila večja možnost recikliranja ali višja kakovost recikliranih materialov v primerjavi z običajno prakso.

4.4.4.2 Ustreznost

206. Zahteve iz točke 207 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.2.1.2.
207. V skladu z načelom „onesnaževalec plača“⁸⁵ se podjetja, v katerih nastajajo odpadki, ne bi smela razbremeniti stroškov njihove obdelave. Zato se podjetja, v katerih nastajajo odpadki, s pomočjo ne bi smela razbremeniti stroškov ali obveznosti, povezanih z obdelavo takih odpadkov, za katere so odgovorna na podlagi zakonodaje Unije ali nacionalne zakonodaje, med drugim na podlagi sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca. Poleg tega se podjetja s pomočjo ne bi smela razbremeniti stroškov, ki bi se morali obravnavati kot običajni stroški podjetja.

4.4.4.3 Sorazmernost

208. Upravičeni stroški so dodatni stroški naložbe, ki predstavljajo razliko med stroški naložbe ali dejavnosti, za katero je bila dodeljena pomoč, in stroški naložbe v hipotetičnem scenariju, ki je lahko:
- (a) primerljiva naložba, kot je opisana v točki 197, ki bi se verjetno izvedla brez pomoči in s katero se ne doseže enaka raven učinkovite rabe virov;
 - (b) obdelava odpadkov s postopkom, ki je nižje v hierarhiji ravnanja z odpadki ali pri katerem je učinkovitost rabe virov manjša;
 - (c) običajni proizvodni proces v zvezi s primarno surovino ali izdelkom, če je reciklirani ali ponovno uporabljeni (sekundarni) izdelek tehnično in ekonomsko nadomestljiv s primarno surovino ali izdelkom, ali
 - (d) kateri koli drugi hipotetični scenarij, ki temelji na utemeljenih predpostavkah.
209. Kadar bi bil izdelek, snov ali material odpadek, če se ne bi ponovno uporabil, pravne zahteve za odstranitev ali drugačno obdelavo takega izdelka, snovi ali materiala pa ni, lahko upravičeni stroški ustrezajo naložbi, potrebni za predelavo zadevnega izdelka, snovi ali materiala.
210. Osnovna intenzivnost pomoči ne sme presegati 40 % upravičenih stroškov.
211. Intenzivnost pomoči se lahko poveča za 10 odstotnih točk za srednja podjetja in za 20 odstotnih točk za mala podjetja.
212. Intenzivnost pomoči se lahko poveča za 15 odstotnih točk za naložbe na območjih, ki prejemajo pomoč in izpolnjujejo pogoje iz točke (a) člena 107(3) Pogodbe, ali za 5 odstotnih točk za naložbe na območjih, ki prejemajo pomoč in izpolnjujejo pogoje iz točke (c) člena 107(3) Pogodbe.
213. Intenzivnost pomoči se lahko poveča za 10 odstotnih točk za ekoinovativne dejavnosti, če so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

⁸⁵ Glej opredelitev iz točke 18(53).

- (a) ekoinovativna dejavnost mora biti nova ali bistveno izboljšana v primerjavi z najsodobnejšimi v svojem sektorju v Uniji⁸⁶;
 - (b) pričakovana okoljska korist mora biti bistveno večja od izboljšanja, ki je posledica splošnega razvoja najsodobnejših projektov v primerljivih dejavnostih⁸⁷;
 - (c) inovativna narava dejavnosti vključuje jasno stopnjo tveganja v tehnološkem, tržnem ali finančnem smislu, ki je višja od tveganja, ki se običajno povezuje s primerljivimi neinovativnimi dejavnostmi⁸⁸.
214. Z odstopanjem od točk 210 do 213 lahko država članica na podlagi analize vrzeli v financiranju, kot je določena v točkah 47, 50 in 51, dokaže tudi, da je potrebna večja intenzivnost pomoči. V takem primeru mora država članica izvajati naknadno spremljanje, da preveri predpostavke o potrebni ravni pomoči, in vzpostaviti mehanizem za vračanje sredstev, kot je določen v točki 53. Znesek pomoči ne sme presegati vrzeli v financiranju, kot je določena v točkah 50 in 51.
215. Kadar pa se pomoč dodeli na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, izvedenega v skladu z merili iz točk 48 in 49, se znesek pomoči šteje za sorazmernega.
216. S pomočjo se lahko krijejo tudi stroški poslovanja, če se nanaša na ločeno zbiranje in sortiranje odpadkov ali drugih izdelkov, materialov ali snovi v zvezi s specifičnimi tokovi odpadkov ali vrstami odpadkov za pripravo za ponovno uporabo ali recikliranje, pri čemer morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji:
- (a) pomoč je treba dodeliti na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, izvedenega v skladu z merili iz točk 48 in 49, ki mora biti na nediskriminatorni podlagi odprt za vse subjekte, ki izvajajo storitve ločenega zbiranja in sortiranja;
 - (b) kadar je prihodnji razvoj stroškov poslovanja med trajanjem ukrepa zelo negotov, lahko postopek zbiranja ponudb vključuje pravila za omejitve nadomestila v nekaterih ustrezno opredeljenih okoliščinah, pri čemer morajo biti navedena pravila in okoliščine opredeljena pregledno in vnaprej;
 - (c) vsako pomoč za naložbe, dodeljeno napravi za ločeno zbiranje in sortiranje odpadkov v zvezi s specifičnimi tokovi odpadkov ali vrstami odpadkov, je treba

⁸⁶ Novost lahko država članica dokaže na primer na podlagi natančnega opisa inovacije in tržnih pogojev za njeno uvedbo ali razširjanje ter s primerjavo z najsodobnejšimi postopki ali organizacijskimi tehnikami, ki jih navadno uporabljajo druga podjetja v istem sektorju.

⁸⁷ Če je mogoče uporabljati kvantitativne parametre za primerjavo ekoinovativnih dejavnosti z običajnimi, neinovativnimi dejavnostmi, „bistveno večja“ pomeni, da bi morale biti majhno izboljšanje, ki se pričakuje od ekoinovativnih dejavnosti v smislu manjšega okoljskega tveganja ali onesnaževanja ali izboljšane energijske učinkovitosti ali učinkovitosti rabe virov, vsaj dvakrat večje od majhnega izboljšanja, ki se pričakuje od splošnega razvoja primerljivih neinovativnih dejavnosti. Če predlagani pristop ni ustrezen za zadevni primer ali če ni možna kvantitativna primerjava, bi morala vloga za državno pomoč vsebovati podroben opis metode, ki je bila uporabljena za oceno tega merila in ki zagotavlja standard, primerljiv s standardom predlagane metode.

⁸⁸ Država članica lahko to tveganje dokaže na primer v zvezi s stroški glede na prihodke podjetja, časom, potrebnim za razvoj, pričakovanimi dobički od ekoinovativne dejavnosti v primerjavi s stroški in verjetnostjo neuspeha.

odšteti od pomoči za tekoče poslovanje, dodeljene za isto napravo, kadar obe obliki pomoči krijeta iste upravičene stroške;

(d) pomoč se lahko dodeli za največ pet let.

4.4.5 *Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino*

217. Zahteve iz točk 218 do 221 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.2.2.

218. Pomoč ne sme spodbujati nastajanja odpadkov.

219. Na podlagi pomoči se ne sme zgolj povečati povpraševanje po odpadkih ali drugih materialih in virih, namenjenih ponovni uporabi, recikliranju ali predelavi, ne da bi se povečalo zbiranje navedenih materialov.

220. Pri oceni vpliva pomoči na trg bo Komisija proučila morebitne učinke pomoči na delovanje trgov za primarne in sekundarne materiale v zvezi z zadevnimi izdelki.

221. Zlasti pri oceni vpliva pomoči za stroške poslovanja, ki se nanašajo na ločeno zbiranje in sortiranje odpadkov ali drugih izdelkov, materialov ali snovi v zvezi s specifičnimi tokovi odpadkov ali vrstami odpadkov za pripravo za ponovno uporabo ali recikliranje, na trg bo Komisija upoštevala morebitne interakcije s sistemi razširjene odgovornosti proizvajalca v zadevni državi članici.

4.5 **Pomoč za preprečevanje ali zmanjšanje onesnaževanja, ki ni onesnaževanje s toplogrednimi plini**

4.5.1 *Utemeljitev pomoči*

222. S prizadevanji za ničelno onesnaževanje za okolje brez strupov, določenimi v sporočilu o zelenem dogovoru, bi bilo treba zagotoviti, da se do leta 2050 onesnaževanje zmanjša na ravni, ki niso več škodljive za ljudi in naravne ekosisteme ter spoštujejo meje zmogljivosti našega planeta, s čimer se ustvari okolje brez strupov, v skladu z agendo za trajnostni razvoj do leta 2030⁸⁹ in dolgoročnimi cilji osmega okoljskega akcijskega programa⁹⁰. Unija je določila specifične cilje za zmanjšanje ravni onesnaževanja, na primer za čistejši zrak⁹¹ in za ničelno onesnaževanje vodnih teles⁹², manj hrupa,

⁸⁹ Glej https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030_Agenda_for_Sustainable_Development_web.pdf

⁹⁰ Predlog Sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2030 (COM(2020) 652 final).

⁹¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Program „Čist zrak za Evropo“ (COM(2013) 0918 final). Glej tudi Direktivo 2004/107/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2004 o arzeniu, kadmiju, živem srebru, niklju in policikličnih aromatskih ogljikovodikih v zunanjem zraku (UL L 23, 26.1.2005, str. 3) in Direktivo 2008/50/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo (UL L 152, 11.6.2008, str. 1) za prizemni ozon, delce, dušikove okside, nevarne težke kovine in številna druga onesnaževala. Glej tudi Direktivo (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala zraka, spremembi Direktive 2003/35/ES in razveljavitvi Direktive 2001/81/ES (UL L 344, 17.12.2016, str. 1) za najpomembnejša čezmejna onesnaževala zraka: žveplove diokside, dušikove okside, amoniak, nemetanske hlapne organske spojine in delce.

onesnaževanja s plastiko in mikroplastiko ter odpadkov⁹³, ter cilje za presežna hranila in gnojila, nevarne pesticide in snovi, ki povzročajo antimikrobično odpornost⁹⁴.

223. Finančna podpora v obliki državne pomoči lahko bistveno prispeva k okoljskemu cilju zmanjšanja oblik onesnaževanja, ki ne izhajajo iz emisij toplogrednih plinov.

4.5.2 Področje uporabe in podprte dejavnosti

224. Pomoč za preprečevanje ali zmanjšanje onesnaževanja, ki ne izhaja iz toplogrednih plinov, se lahko dodeli za naložbe, s katerimi lahko podjetja presežejo standarde Unije za varstvo okolja, povišajo raven varstva okolja, kadar standardov Unije ni, ali dosežejo standarde Unije, ki še ne veljajo.
225. Kadar se pomoč dodeli v obliki prenosnih dovoljenj⁹⁵, mora biti ukrep pomoči načrtovan tako, da se dosežejo okoljski cilji, ki presegajo zastavljene cilje na podlagi standardov Unije, obveznih za zadevna podjetja.
226. Pomoč mora biti ciljno usmerjena predvsem v preprečevanje ali zmanjševanje onesnaževanja, ki je neposredno povezano z dejavnostmi upravičenca.
227. S pomočjo se onesnaževanje ne sme zgolj preseliti iz enega sektorja v drugega ali iz enega okoljskega medija v drugega (na primer iz zraka v vodo). Kadar je pomoč namenjena zmanjševanju onesnaževanja, mora doseči splošno zmanjšanje onesnaževanja.
228. Ta oddelek se ne uporablja za ukrepe pomoči, ki spadajo na področje uporabe oddelka 4.1. Kadar ukrep prispeva k zmanjšanju toplogrednih plinov in preprečevanju ali zmanjševanju onesnaževanja, ki ne izhaja iz emisij toplogrednih plinov, se bo združljivost ukrepa ocenila na podlagi oddelka 4.1 ali tega oddelka, odvisno od tega, kateri od teh dveh ciljev je glavni.

4.5.3 Spodbujevalni učinek

229. Zahteve iz točk 230 in 231 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.1.2.
230. Pomoč za naložbe, s katerimi lahko upravičenec preseže standarde Unije, ki se uporabljajo, prispeva k okoljskim ali energetskim ciljem. Da se držav članic ne bi odvrnilo od določitve obveznih nacionalnih standardov, strožjih od ustreznih standardov Unije, imajo lahko ukrepi pomoči spodbujevalni učinek ne glede na obstoj

⁹² V skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1) je treba doseči dobro kemijsko stanje za vsa telesa površinske in podzemne vode, razen kadar se uporabljajo izjeme.

⁹³ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Pot do zdravega planeta za vse – Akcijski načrt EU: Naproti ničelnemu onesnaževanju zraka, vode in tal (COM(2021) 400 final).

⁹⁴ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Strategija „od vil do vilic“ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem (COM(2020) 381 final).

⁹⁵ Prenosna dovoljenja lahko vključujejo državno pomoč, zlasti kadar države članice dodelijo dovoljenja in pravice pod njihovo tržno vrednostjo.

obveznih nacionalnih standardov, strožjih od standardov Unije. To vključuje na primer ukrepe za izboljšanje kakovosti vode in zraka, ki presegajo obvezne standarde Unije. Takšen pozitiven prispevek obstaja tudi, če so bili v primeru neobstoja standardov Unije sprejeti obvezni nacionalni standardi.

231. Štelo se bo, da ima pomoč, dodeljena za prilagajanje standardom Unije, ki so že sprejeti, vendar še ne veljajo, spodbujevalni učinek, če bo naložba izvedena in končana vsaj 18 mesecev pred začetkom veljavnosti standardov Unije.

4.5.4 Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine

4.5.4.1 Nujnost pomoči

232. Zahteve iz točke 233 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.2.1.1.

233. Za pomoč v obliki prenosnih dovoljenj⁹⁶ mora država članica dokazati, da so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

- (a) prodaja vseh pravic na dražbi povzroči precejšnje zvišanje proizvodnih stroškov za vsak sektor ali kategorijo posameznih upravičencev;
- (b) precejšnjega povišanja proizvodnih stroškov se ne da prenesti na kupce, ne da bi to povzročilo znatno zmanjšanje prodaje⁹⁷;
- (c) posamezna podjetja v sektorju nimajo možnosti, da znižajo ravni emisij, da bi bila cena certifikatov sprejemljiva. S predložitvijo podatkov o ravneh emisij, zagotovljenih z najučinkovitejšo tehniko v Evropskem gospodarskem prostoru, in z njihovo uporabo kot referenčnega merila se lahko dokaže, da porabe ni mogoče zmanjšati. Vsako podjetje, ki doseže najučinkovitejšo tehniko, je upravičeno največ do nadomestila, ki ustreza povišanju proizvodnih stroškov iz sheme prenosnih dovoljenj z uporabo najučinkovitejše tehnike, pri čemer tega nadomestila ni mogoče prenesti na potrošnike. Vsako podjetje z manjšo okoljsko uspešnostjo je upravičeno do nižjega nadomestila, sorazmernega s svojo okoljsko uspešnostjo.

4.5.4.2 Sorazmernost

234. Upravičeni stroški so dodatni stroški naložbe, ki so neposredno povezani z doseganjem višje ravni varstva okolja.
235. Dodatni stroški naložbe predstavljajo razliko med stroški naložbe, za katero je bila dodeljena pomoč, in stroški naložbe v hipotetičnem scenariju, kot je opisana v točkah 197 do 201. Kadar projekt obsega zgodnje prilagajanje standardom Unije, ki še ne veljajo, bi bilo treba uporabiti hipotetični scenarij, opisan v točki 199.

⁹⁶ Prenosna dovoljenja lahko vključujejo državno pomoč, zlasti kadar države članice dodelijo dovoljenja in pravice pod njihovo tržno vrednostjo.

⁹⁷ Analiza se lahko opravi na podlagi ocen cenovne elastičnosti izdelkov zadevnega sektorja, poleg drugih dejavnikov, ter ocen izgube prodaje in njenega vpliva na donosnost upravičenca.

236. Osnovna intenzivnost pomoči ne sme presegati 40 % upravičenih stroškov.
237. Intenzivnost pomoči se lahko poveča za 10 odstotnih točk za srednja podjetja in za 20 odstotnih točk za mala podjetja.
238. Intenzivnost pomoči se lahko poveča za 15 odstotnih točk za naložbe na območjih, ki prejemajo pomoč in izpolnjujejo pogoje iz točke (a) člena 107(3) Pogodbe, ali za 5 odstotnih točk za naložbe na območjih, ki prejemajo pomoč in izpolnjujejo pogoje iz točke (c) člena 107(3) Pogodbe.
239. Intenzivnost pomoči se lahko poveča za 10 odstotnih točk za ekoinovativne dejavnosti, če so izpolnjeni pogoji iz točke 213.
240. Z odstopanjem od točk 236 do 239 lahko država članica na podlagi analize vrzeli v financiranju, kot je določena v točkah 47, 50 in 51, dokaže tudi, da je potreben višji znesek pomoči. V takem primeru mora država članica izvajati naknadno spremljanje, da preveri predpostavke o potrebni ravni pomoči, in vzpostaviti mehanizem za vračanje sredstev, kot je določen v točki 53. Znesek pomoči ne sme presegati vrzeli v financiranju, kot je določena v točkah 50 in 51.
241. Kadar se pomoč dodeli na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, izvedenega v skladu z merili iz točk 48 in 49, se znesek pomoči šteje za sorazmernega.
242. Za pomoč v obliki prenosnih dovoljenj bo Komisija preverila tudi:
- (a) ali je dodelitev izvedena pregledno, na podlagi objektivnih meril in podatkovnih virov najvišje razpoložljive kakovosti, ter
 - (b) ali skupna količina prenosnih dovoljenj ali pravic, dodeljenih vsakemu podjetju po ceni, ki je nižja od njihove tržne vrednosti, presega njegove predvidene potrebe, kot so ocenjene glede na stanje brez sheme trgovanja.

4.5.5 *Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino*

243. Zahteve iz točk 244 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.2.2.
244. Za pomoč v obliki prenosnih dovoljenj bo Komisija preverila tudi:
- (a) ali izbira upravičencev temelji na objektivnih in preglednih merilih, pomoč pa se načeloma dodeli enako za vse konkurente v istem sektorju, če so v podobnem dejanskem položaju;
 - (b) da metodologija dodeljevanja ne daje prednosti določenim podjetjem⁹⁸ ali sektorjem, razen če to upravičuje okoljska logika same sheme ali če so taka pravila potrebna za skladnost z drugimi okoljskimi politikami;
 - (c) da novi udeleženci ne prejemajo dovoljenj ali pravic pod ugodnejšimi pogoji kot obstoječa podjetja, ki delujejo na istih trgih;

⁹⁸ Na primer novim udeležencem ali – nasprotno – obstoječim podjetjem ali napravam.

- (d) da odobritev višjih dodelitev obstoječim napravam v primerjavi z novimi udeleženci ne ustvarja neupravičenih ovir za vstop.

4.6 Pomoč za sanacijo onesnaženih območij, rehabilitacijo naravnih habitatov in ekosistemov ter za biotsko raznovrstnost in sonaravne rešitve

4.6.1 Utemeljitev pomoči

245. Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030⁹⁹ je namenjena varstvu narave, zaustavitvi degradacije ekosistemov in zagotovitvi začetka okrevanja biotske raznovrstnosti Unije do leta 2030. Kot osnovni del sporočila o zelenem dogovoru določa ambiciozne cilje in zaveze do leta 2030 za vzpostavitev zdravih in odpornih ekosistemov.
246. Finančna podpora v obliki državne pomoči lahko na več načinov bistveno prispeva k okoljskemu cilju varstva in obnove biotske raznovrstnosti in ekosistemov, med drugim z zagotavljanjem spodbud za odpravo škode na onesnaženih območjih, rehabilitacijo degradiranih naravnih habitatov in ekosistemov ali izvajanje naložb za varstvo ekosistemov.
247. Cilj strategije EU za prilagajanje podnebnim spremembam¹⁰⁰ je spodbujati naložbe v sonaravne rešitve za prilagajanje¹⁰¹, saj bi njihovo obsežno izvajanje povečalo odpornost proti podnebnim spremembam in prispevalo k številnim ciljem evropskega zelenega dogovora.

4.6.2 Področje uporabe in podprte dejavnosti

248. Ta oddelek se nanaša na pravila o združljivosti za ukrepe pomoči za sanacijo onesnaženih območij, rehabilitacijo naravnih habitatov in ekosistemov, varstvo in obnovo biotske raznovrstnosti ter sonaravne rešitve za prilagajanje podnebnim spremembam.
249. Ta oddelek se ne uporablja za:
- (a) rehabilitacijo po zaprtju elektrarn in rudarskih obratov, ki je zajeta v oddelku 4.12;
 - (b) ukrepe za sanacijo onesnaženih območij, rehabilitacijo naravnih habitatov in ekosistemov, varstvo ali obnovo biotske raznovrstnosti in sonaravne rešitve za prilagajanje podnebnim spremembam, ki so podprti z nadomestili za storitve splošnega gospodarskega pomena;

⁹⁹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 – Vračanje narave v naša življenja (COM(2020) 380 final).

¹⁰⁰ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Oblikovanje Evrope, odporne proti podnebnim spremembam – nova strategija EU za prilagajanje podnebnim spremembam (COM(2021) 82 final).

¹⁰¹ <https://www.eea.europa.eu/publications/nature-based-solutions-in-europe/>.

- (c) pomoč za odpravo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ter potresi, snežni in zemeljski plazovi, poplave, tornadi, orkani, vulkanski izbruhi in naravni požari naravnega izvora¹⁰².

250. Pomoč iz tega oddelka se lahko dodeli za naslednje dejavnosti:

- (a) sanacijo okoljske škode, vključno s poslabšanjem kakovosti tal ali površinske vode ali podzemne vode;
- (b) rehabilitacijo degradiranih naravnih habitatov in ekosistemov;
- (c) naložbe, ki prispevajo k varstvu ali obnovi biotske raznovrstnosti ali ekosistemov, če prispevajo k doseganju dobrega stanja ekosistemov ali varstvu ekosistemov, ki so že v dobrem stanju;
- (d) naložbe v sonaravne rešitve za prilagajanje podnebnim spremembam.

4.6.3 Spodbujevalni učinek

251. Zahteve iz točk 252 do 255 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.1.2.

252. Za pomoč za sanacijo onesnaženih območij ter rehabilitacijo naravnih habitatov in ekosistemov, varstvo in obnovo biotske raznovrstnosti ter sonaravne rešitve za prilagajanje podnebnim spremembam se lahko šteje, da ima spodbujevalni učinek le, kadar onesnaževalec ni znan ali ne more biti pravno odgovoren za financiranje del, potrebnih za preprečitev in odpravo degradacije in onesnaženosti okolja v skladu z načelom „onesnaževalec plača“. Onesnaževalec je subjekt, odgovoren v skladu s pravom, ki se uporablja v posamezni državi članici, brez poseganja v Direktivo 2004/35/ES¹⁰³ ali druga ustrezna pravila Unije¹⁰⁴.

253. Brez poseganja v načelo „onesnaževalec plača“ ima pomoč subjektu, odgovornemu v skladu z zakonodajo Unije ali nacionalno zakonodajo, ki se uporablja, lahko spodbujevalni učinek, kadar krije dodatne stroške, potrebne za povečanje obsega ali ambicioznosti projekta dekontaminacije ali rehabilitacije na raven, ki presega pravne obveznosti na podlagi zakonodaje Unije ali nacionalne zakonodaje, ki se uporablja. Država članica mora dokazati, da si je razumno prizadevala za identifikacijo odgovornega upravljavca. Kadar oseba, ki je odgovorna v skladu s pravom, ki se uporablja, ni znana ali od nje ni mogoče zahtevati, naj nosi stroške, se lahko šteje, da ima državna pomoč za vsa dela za dekontaminacijo ali sanacijo spodbujevalni učinek. Kadar je oseba, ki je povzročila onesnaženje ali drugo okoljsko škodo, znana, mora država članica dokazati, da so bili sprejeti vsi pravni ukrepi, da bi onesnaževalec nosil stroške, vključno s sodnimi postopki. Komisija lahko oceni, da podjetja ni mogoče prisiliti, da nosi stroške sanacije onesnaženosti, ki jo je povzročilo, kadar pravno ne

¹⁰² Pomoč za nadomestilo take škode je zajeta s členom 50 Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014.

¹⁰⁴ Glej Obvestilo Komisije z naslovom Smernice o zagotavljanju skupnega razumevanja pojma „okoljska škoda“, kot je opredeljen v členu 2 Direktive 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode 2021/C 118/01 (UL C 118, 7.4.2021, str. 1).

obstaja več in kot njegovega pravnega naslednika ni mogoče obravnavati nobenega drugega podjetja¹⁰⁵, ter kadar podjetje nima finančnega jamstva, da bi nosilo stroške sanacije, oziroma to jamstvo ni zadostno.

254. Državna pomoč nima spodbujevalnega učinka, kadar se dodeli za izvajanje izravnalnih ukrepov v smislu člena točke (4) člena 6 Direktive Sveta 92/43/EGS¹⁰⁶. Obstoje spodbujevalnega učinka je mogoče ugotoviti pri pomoči za kritje dodatnih stroškov, potrebnih za povečanje obsega ali ambicioznosti navedenih ukrepov na raven, ki presega pravne obveznosti iz točke (4) člena 6 navedene direktive.
255. Poleg tega se za pomoč za sanacijo onesnaženih območij ter rehabilitacijo naravnih habitatov in ekosistemov šteje, da ima spodbujevalni učinek, kadar so stroški sanacije ali rehabilitacije večji od povišanja vrednosti zemljišča.

4.6.4 Sorazmernost

256. Upravičeni stroški so:

- (a) stroški, nastali zaradi sanacije okoljske škode, tj. poslabšanja kakovosti tal ali površinske ali podzemne vode;
 - (b) stroški, nastali zaradi del za rehabilitacijo;
 - (c) stroški, nastali zaradi del, izvedenih za varstvo ali obnovo biotske raznovrstnosti;
 - (d) stroški, nastali zaradi del za izvajanje sonaravnih rešitev za prilagajanje podnebnim spremembam.
257. Vsi stroški, nastali zaradi sanacije ali rehabilitacije območja, varstva ali obnove biotske raznovrstnosti ali izvajanja sonaravnih rešitev, se lahko štejejo za upravičene stroške za sanacijo ali rehabilitacijo onesnaženih območij ali za varstvo ali obnovo biotske raznovrstnosti.
258. Pomoč lahko krije 100 % upravičenih stroškov, zmanjšanih za povišanje vrednosti zemljišča. Oceno povišanja vrednosti zemljišča zaradi sanacije mora opraviti neodvisni kvalificirani strokovnjak.

4.7 Pomoč v obliki znižanj davkov ali davkom podobnih dajatev

4.7.1 Pomoč v obliki znižanj okoljskih davkov ali davkom podobnih dajatev

4.7.1.1 Utemeljitev pomoči

259. Cilj okoljskih davkov ali davkom podobnih dajatev je povišati stroške okolju škodljivega ravnanja ter tako odvracati od takega ravnanja in povišati raven varstva okolja. Načeloma bi morali okoljski davki in davkom podobne dajatve odražati splošne

¹⁰⁵ Glej Odločitev Komisije C(2012) 558 final z dne 17. oktobra 2012 v zadevi SA.33496 (2011/N) – Avstrija – Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH, točke 65–69 (UL C 14, 17.1.2013, str. 1).

¹⁰⁶ Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7).

stroške, ki jih ima družba, zato bi morala biti višina davka ali davku podobne dajatve na enoto emisij, drugih onesnaževal ali porabljenih virov enaka za vsa podjetja, katerih ravnanje škodi okolju. Čeprav lahko znižanja okoljskih davkov ali davkom podobnih dajatev negativno vplivajo na ta cilj, je lahko tak pristop potreben, kadar bi bili upravičenci sicer v tako podrejenem konkurenčnem položaju, da uvedba okoljskega davka ali davku podobne dajatve sploh ne bi bila izvedljiva.

4.7.1.2 Področje uporabe in podprta dejavnost

260. Z odobritvijo ugodnejše obravnave nekaterim podjetjem se lahko olajša višja splošna stopnja okoljskih davkov ali davku podobnih dajatev. V skladu s tem lahko znižanja okoljskih davkov ali dajatev vsaj posredno prispevajo k višji ravni varstva okolja. Vendar pri tem ne bi smel biti ogrožen splošni cilj okoljskega davka ali davku podobne dajatve, tj. odvrčanje od okolju škodljivega ravnanja.
261. Komisija bo štela, da znižanja davkov ali dajatev ne ogrožajo zastavljenega splošnega cilja in vsaj posredno prispevajo k višji ravni varstva okolja, če država članica dokaže, da sta izpolnjena oba naslednja pogoja:
- (a) znižanja so ustrezno ciljno usmerjena v podjetja, na katera višji davek ali dajatev najbolj vpliva;
 - (b) davčna stopnja ali stopnja dajatve, ki se splošno uporablja, je višja, kot bi bila kot v primeru brez znižanja.
262. Pri tem bo Komisija ocenila informacije, ki jih bodo predložile države članice. Navedene informacije bi morale vključevati sektorje ali kategorije upravičencev, za katere se uporabljajo znižanja, ter opis položaja glavnih upravičencev v posameznem zadevnem sektorju in pojasnilo, kako lahko obdavčitev prispeva k varstvu okolja. Sektorje, upravičene do znižanja, bi bilo treba ustrezno opisati in predložiti seznam največjih upravičencev za vsak sektor (zlasti ob upoštevanju prometa, tržnih deležev in velikosti davčne osnove).

4.7.1.3 Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine

4.7.1.3.1 Nujnost

263. Zahteve iz točke 264 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.2.1.1.
264. Komisija bo štela pomoč za nujno, če bodo izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:
- (a) izbira upravičencev temelji na objektivnih in preglednih merilih, pomoč pa se načeloma dodeli enako za vse konkurente v istem sektorju, če so v podobnem dejanskem položaju;
 - (b) okoljski davek ali davku podobna dajatev brez znižanja vodi k precejšnjemu zvišanju proizvodnih stroškov, izračunanih kot delež bruto dodane vrednosti, za vsak sektor ali kategorijo posameznih upravičencev;
 - (c) precejšnjega povišanja proizvodnih stroškov ne bi bilo mogoče prenesti na kupce, ne da bi to privedlo do znatnega zmanjšanja prodaje.

4.7.1.3.2 Ustreznost

265. Zahteve iz točk 266 in 267 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.2.1.2.
266. Komisija bo sheme pomoči odobrila za največ deset let, država članica pa lahko po tem obdobju znova priglasi ukrep, če ponovno oceni ustreznost zadevnih ukrepov pomoči.
267. Države članice lahko pomoč dodelijo v obliki znižanja stopnje davka ali dajatve ali fiksnega zneska letnega nadomestila (vračilo davka ali dajatve) ali kombinacije navedenega. Prednost pristopa z vračilom davka ali dajatve je ta, da podjetja ostanejo izpostavljeni cenovnemu signalu okoljskega davka ali dajatve. Kadar se uporablja vračilo davka ali dajatve, bi bilo treba znesek vračila izračunati na podlagi preteklih podatkov, tj. ravni proizvodnje, potrošnje ali onesnaževanja, ugotovljene za podjetje v zadevnem referenčnem letu.

4.7.1.3.3 Sorazmernost

268. Oddelek 3.2.1.3 se ne uporablja za pomoč v obliki znižanj okoljskih davkov ali davkom podobnih dajatev
269. Komisija bo štela, da je pomoč sorazmerna, če bo izpolnjen vsaj eden od naslednjih pogojev:
- (a) upravičenci do pomoči plačajo vsaj 20 % nacionalnega okoljskega davka ali davku podobne dajatve;
 - (b) pogoj za znižanje davka ali dajatve, ki ne sme presegati 100 % nacionalnega okoljskega davka ali davku podobne dajatve, je sklenitev sporazumov med državo članico in upravičenci ali združenji upravičencev, pri čemer se upravičenci ali združenja upravičencev zavežejo, da bodo dosegli cilje varstva okolja, ki imajo enak učinek, kot če bi upravičenci ali združenja upravičencev plačali vsaj 20 % nacionalnega davka ali dajatve. Taki sporazumi ali zaveze se lahko med drugim nanašajo na zmanjšanje porabe energije, zmanjšanje emisij in drugih onesnaževal ali katere koli druge okoljske ukrepe.
270. Izpolnjevati morajo naslednje kumulativne pogoje:
- (a) o vsebini sporazumov se pogaja država članica, v njih pa so določeni cilji in časovni okvir za doseganje teh ciljev;
 - (b) država članica zagotavlja neodvisno in pravočasno spremljanje obveznosti iz teh sporazumov;
 - (c) sporazumi se redno revidirajo glede na tehnološke in druge spremembe ter vključujejo učinkovite kazni za neizpolnjevanje obveznosti.

4.7.2 Pomoč za varstvo okolja v obliki znižanj davkov ali davkom podobnih dajatev

4.7.2.1 Utemeljitev pomoči

271. Države članice lahko obravnavajo možnost povišanja ravni varstva okolja z znižanjem davkov ali davkom podobnih dajatev. Kadar je namen takih znižanj spodbuditi upravičence k izvajanju projektov ali dejavnosti, s katerimi se zmanjša onesnaževanje ali poraba virov, bo Komisija ocenila ukrepe glede na zahteve iz oddelka 4.7.2.

4.7.2.2 Področje uporabe in podprta dejavnost

272. Ta oddelek se nanaša na pomoč v obliki znižanj davkov ali davkom podobnih dajatev za okolju prijazne projekte in dejavnosti, ki spadajo na področje uporabe oddelkov 4.2 do 4.6.
273. Kadar je znižanje davkov ali dajatev usmerjeno predvsem v cilj razogljičenja, se namesto oddelka 4.7.2 uporablja oddelek 4.1.

4.7.2.3 Spodbujevalni učinek

274. Zahteve iz točk 275 in 276 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.1.2.
275. Država članica mora za vsak upravičen projekt ali referenčni projekt za kategorijo upravičencev predložiti količinsko opredelitev, kot je določena v oddelku 3.2.1.3 (točka 50), ali enakovredne podatke za oceno Komisije, pri čemer primerja donosnost referenčnega projekta ali dejavnosti v primeru znižanja davkov ali davku podobnih dajatev in brez znižanja ter dokaže, da znižanje spodbuja izvedbo okolju prijaznega projekta ali dejavnosti.
276. Šteje se, da ima pomoč za projekte, ki se začnejo pred predložitvijo vloge za pomoč, spodbujevalni učinek, kadar so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:
- (a) ukrep uvaja pravico do pomoči v skladu z objektivnimi in nediskriminatornimi merili ter brez nadaljnega uveljavljanja diskrecijske pravice države članice;
 - (b) ukrep je bil sprejet in je začel veljati, preden se je projekt ali dejavnost, za katero je bila dodeljena pomoč, začela izvajati, razen za sheme, ki so naslednice davčnih shem, kadar je bila dejavnost že zajeta v prejšnjih shemah v obliki davčnih ugodnosti ali ugodnosti v zvezi z davkom podobnimi dajatvami.

4.7.2.4 Sorazmernost

277. Oddelek 3.2.1.3 se ne uporablja za pomoč za varstvo okolja v obliki znižanj davkov ali davkom podobnih dajatev.
278. Pomoč ne sme presegati običajne stopnje ali zneska davka ali dajatve, ki bi se sicer uporabljal.
279. Kadar je znižanje davkov ali davkom podobnih dajatev povezano s stroški naložbe, se bo pomoč štela za sorazmerno, če ne presega intenzivnosti pomoči in najvišjih zneskov pomoči iz oddelkov 4.2 do 4.6. Kadar je treba v skladu z navedenimi oddelki izvesti

konkurenčen postopek zbiranja ponudb, se ta zahteva ne uporablja za znižanja davkov ali davkom podobnih dajatev.

280. Kadar se zaradi znižanja davkov ali davkom podobnih dajatev znižajo ponavljajoči se stroški poslovanja, znesek pomoči ne sme presegati razlike med stroški poslovanja okolju prijazne rešitve in stroški poslovanja okolju manj prijazne rešitve iz hipotetičnega scenarija. Upoštevati je treba tudi morebitne prihranke stroškov ali dodatne prihodke na podlagi okolju prijaznejše dejavnosti. Kadar ni hipotetične dejavnosti ali naložbe, pomoč ne sme presegati razlike med stroški poslovanja in prihodki, vključno z razumnim dobičkom v zadevnem obdobju, država članica pa mora vzpostaviti mehanizem za vračanje sredstev, da zagotovi povrnitev preplačil.

4.7.2.5 Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino

281. Zahteve iz točk 282 do 283 se uporabljajo poleg zahtev iz oddelka 3.2.2.
282. Načeloma je treba državno pomoč dodeliti enako za vsa upravičena podjetja, ki poslujejo v istem sektorju gospodarske dejavnosti in so v zvezi s cilji ukrepa pomoči v istem ali podobnem dejanskem položaju.
283. Če se znižanje davka ali davku podobne dajatve nanaša na projekte, ki spadajo na področje uporabe oddelka 4.3.1, se uporabljajo točke 161 do 166; če se nanaša na projekte, ki spadajo na področje uporabe oddelka 4.3.2., se uporabljajo točke 184 do 189.

4.8 Pomoč za zanesljivo oskrbo z električno energijo

4.8.1 Utemeljitev pomoči

284. Zaradi nedelovanj trga in regulativnih pomanjkljivosti cenovni signali morda ne zagotavljajo učinkovitih spodbud za naložbe, kar lahko pripelje, na primer, do neustrezne mešanice, zmogljivosti, prožnosti ali lokacije virov električne energije. Poleg tega precejšnja preobrazba sektorja električne energije zaradi tehnoloških sprememb in podnebnih izzivov prinaša nove izzive pri zagotavljanju zanesljive oskrbe z električno energijo. Vse bolj integriran trg električne energije bo običajno omogočal izmenjavo električne energije po vsej EU, s čimer se bodo zmanjšale težave v zvezi z zanesljivo nacionalno oskrbo, vendar lahko vseeno pride do situacij, ko tudi na spojenih trgih v nekaterih državah članicah ali regijah zanesljivost oskrbe ne bo vedno zagotovljena. Zato lahko države članice obravnavajo možnost uvedbe ukrepov za zagotovitev določenih ravni zanesljivosti oskrbe z električno energijo.

4.8.2 Področje uporabe in podprta dejavnost

285. Ta oddelek se nanaša na pravila o združljivosti za ukrepe pomoči, namenjene povečanju zanesljivosti oskrbe z električno energijo. To vključuje mehanizme za zmogljivost in prekinljive sheme za obravnavanje dolgo- in kratkoročnih težav v zvezi z zanesljivo oskrbo z električno energijo zaradi nedelovanj trga, ki preprečujejo zadostne naložbe v proizvodno zmogljivost, shranjevanje ali prilagajanje odjema ter omrežne rezerve za obravnavanje nezadostnosti električnih prenosnih in distribucijskih omrežij.

286. Taki ukrepi so lahko namenjeni tudi podpori ciljem varstva okolja, na primer z izločanjem bolj onesnažujoče zmogljivosti ali ukrepi za dajanje prednosti okolju prijaznejši zmogljivosti pri izbirnem postopku.

4.8.3 *Pomoč mora pospeševati razvoj gospodarske dejavnosti*

4.8.3.1 Pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti

287. Države članice morajo pri priglasitvi opredeliti gospodarske dejavnosti, ki se bodo pospeševale s pomočjo. Pomoč za povečanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo neposredno pospešuje razvoj gospodarskih dejavnosti, povezanih s proizvodnjo električne energije, shranjevanjem in prilagajanjem odjema, vključno z novimi naložbami ter učinkovito obnovo in vzdrževanjem obstoječih sredstev. Poleg tega lahko posredno podpira najrazličnejše gospodarske dejavnosti, odvisne od električne energije kot vložka, vključno z elektrifikacijo toplote in prevoza.

4.8.3.2 Spodbujevalni učinek

288. Velja izjema, da se lahko države članice zaradi splošne narave nedelovanj trga, ki lahko pripeljejo do potrebe po spodbujanju dodatne zanesljivosti oskrbe z električno energijo, namesto upoštevanja točk 25, 26 in 27 zanašajo na dokaze, predložene na podlagi oddelka 4.8.4.1, da dokažejo, da ima predlagani ukrep na splošno spodbujevalni učinek. V okviru ocene, ki jo je treba opraviti, da se dokaže, analizira in količinsko opredeli nujnost ukrepa za zanesljivo oskrbo, je mogoče primerjati stanje zanesljivosti oskrbe z ukrepom in hipotetično stanje brez njega.

289. Uporabljajo se pravila o spodbujevalnem učinku iz točk 28, 29, 30 in 31.

4.8.4 *Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine*

4.8.4.1 Nujnost

290. Oddelek 3.2.1.1. se ne uporablja za ukrepe za zanesljivost oskrbe z električno energijo.
291. Naravo težave z zanesljivo oskrbo z električno energijo in vzroke zanjo ter posledično za potrebo po državni pomoči za zagotovitev zanesljive oskrbe z električno energijo je treba ustrezno analizirati in količinsko opredeliti, pri čemer bi bilo treba med drugim opredeliti, kdaj in kje se bo težava predvidoma pojavila, ob upoštevanju standarda zanesljivosti, kot je opredeljen v členu 25 Uredbe. Uredba (EU) 2019/943. Opisati bi bilo treba mersko enoto za količinsko opredelitev in predložiti metodo za njen izračun, pri čemer bi bilo treba upoštevati zahteve iz sektorske zakonodaje.
292. Kadar je ustrezno, bi morala biti opredelitev težave z zanesljivo oskrbo z električno energijo usklajena z najnovejšo razpoložljivo analizo, ki jo je ENTSO-E opravila za električno energijo v skladu z zakonodajo o notranjem trgu z energijo, zlasti:
- (a) za ukrepe, ciljno usmerjene v zadostnost virov, z evropskimi ocenami zadostnosti virov iz člena 23 Uredbe (EU) 2019/943;

- (b) za ukrepe, ciljno usmerjene v strukturno prezasedenost, s poročili o strukturnih prezasedenostih in drugih večjih fizičnih prezasedenostih med trgovalnimi območji in znotraj njih iz točke (2) člena 14 Uredbe (EU) 2019/943.
293. Države članice lahko nujnost ukrepov za zanesljivo oskrbo z električno energijo dokažejo tudi na podlagi nacionalnih ocen zadostnosti virov, kolikor je to dovoljeno v skladu s členom 24 Uredbe (EU) 2019/943.
294. Ukrepe v zvezi s tveganjem kriz pri oskrbi z električno energijo v bližnji prihodnosti bi bilo treba opredeliti v nacionalnih načrtih pripravljenosti na tveganja v skladu s členom 11 Uredbe (EU) 2019/941¹⁰⁷.
295. Države članice, ki predlagajo uvedbo več ukrepov, ciljno usmerjenih v zanesljivo oskrbo z električno energijo, morajo jasno pojasniti njihovo medsebojno interakcijo pri doseganju (ne pa tudi preseganju) standarda zanesljivosti.
296. Opredeliti je treba regulativne pomanjkljivosti in nedelovanja trga, zaradi katerih brez ukrepov ni mogoče doseči zadostne ravni zanesljivosti oskrbe z električno energijo (po potrebi pa tudi varstva okolja).
297. Opredeliti je treba tudi obstoječe ukrepe, ki so že ciljno usmerjeni v opredeljena nedelovanja trga.
298. Države članice morajo jasno pojasniti, zakaj ni mogoče pričakovati, da bo trg zagotovil zanesljivo oskrbo z električno energijo brez državne pomoči, pri čemer upoštevajo sedanji in načrtovani tržni in tehnološki razvoj.
299. Komisija bo v svoji oceni upoštevala naslednje elemente, ki jih predloži država članica:
- (a) oceno vpliva spremenljive proizvodnje, tudi iz sosednjih sistemov;
 - (b) oceno vpliva udeležbe na strani odjema, vključno z opisom ukrepov za spodbujanje upravljanja na strani odjema;
 - (c) oceno dejanskega ali morebitnega obstoja povezovalnih vodov in pomembne infrastrukture prenosnega omrežja, vključno z opisom projektov, ki se že izvajajo, in načrtovanih projektov;
 - (d) oceno katerega koli drugega elementa, ki bi lahko povzročil ali poslabšal težavo z zanesljivostjo oskrbe z električno energijo, kot so omejitve veleprodajnih cen ali druge regulativne pomanjkljivosti ali nedelovanja trga. Kadar je to potrebno v skladu z Uredbo (EU) 2019/943, mora Komisija pred dodelitvijo pomoči podati mnenje o načrtu za izvedbo iz člena 20(3) navedene uredbe. Načrt za izvedbo in mnenje se bosta upoštevala pri oceni nujnosti.

¹⁰⁷ Uredba (EU) 2019/941 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o pripravljenosti na tveganja v sektorju električne energije (UL L 158, 14.6.2019, str. 1).

4.8.4.2 Ustreznost

300. Oddelek 3.2.1.2. se ne uporablja za ukrepe za zanesljivost oskrbe z električno energijo.
301. Države članice bi morale obravnavati predvsem alternativne načine doseganja zanesljivosti oskrbe z električno energijo, zlasti učinkovitejšo zasnovo trga električne energije, na podlagi katere je mogoče zmanjšati nedelovanja trga, ki ogrožajo zanesljivost oskrbe z električno energijo. Med njimi so na primer izboljšanje delovanja bilančnega obračuna električne energije, boljše vključevanje spremenljive proizvodnje, spodbujanje in vključevanje prilagajanja odjema in shranjevanja, omogočanje učinkovitih cenovnih signalov, odpravljanje ovir za čezmejno trgovino in izboljšanje infrastrukture, vključno s povezovalnimi vodi. Pomoč se lahko opredeli kot ustrezna za ukrepe za zanesljivost oskrbe, kadar se skrbi glede zanesljivosti oskrbe kljub ustreznim izvedenim ali načrtovanim izboljšavam glede zasnove trga in naložb v omrežna sredstva ne odpravijo.

4.8.4.3 Upravičenost

302. Ukrep pomoči bi moral biti odprt za vse upravičence ali projekte, ki so tehnično sposobni učinkovito prispevati k doseganju cilja zanesljivosti oskrbe. To vključuje proizvodnjo, shranjevanje in prilagajanje odjema ter združevanje majhnih enot teh oblik zmogljivosti v večje enote.
303. Šteje se, da so omejitve sodelovanja pri ukrepih za zanesljivost oskrbe, katerih namen je preprečiti, da bi navedeni ukrepi ogrozili varstvo okolja, ustrezne (glej točki 325 in 326).
304. Države članice so pozvane, naj pri svojih ukrepih za zanesljivost oskrbe uvedejo dodatna merila ali značilnosti za spodbujanje vključevanja bolj zelenih tehnologij (ali zmanjšanje vključevanja onesnažujočih tehnologij), potrebnih za podporo izpolnjevanju ciljev Unije glede varstva okolja. Taka dodatna merila ali značilnosti morajo biti objektivni, pregledni in nediskriminatorni v zvezi z jasno opredeljenimi cilji varstva okolja ter ne smejo povzročiti prekomernega nadomestila upravičencem.
305. Kadar je tehnično izvedljivo, morajo biti ukrepi za zanesljivost oskrbe z električno energijo odprti za neposredno čezmejno udeležbo ponudnikov zmogljivosti, ki se nahajajo v drugi državi članici. Države članice morajo zagotoviti, da ima tuja zmogljivost, ki lahko zagotovi tehnične lastnosti, enakovredne domačim zmogljivostim, priložnost sodelovati v istem konkurenčnem postopku kot domača zmogljivost. Države članice lahko od tuje zmogljivosti zahtevajo, da se nahaja v državi članici z neposrednim priključevanjem na omrežje države članice, ki uporablja ukrep. Upoštevati se morajo tudi ustrezna pravila iz člena 26 Uredbe (EU) 2019/943.

4.8.4.4 Javno posvetovanje

306. Razen v ustrezno utemeljenih izjemnih okoliščinah morajo države članice pred priglasitvijo pomoči izvesti javno posvetovanje o ukrepih, priglašeni na podlagi tega oddelka. Obveznost posvetovanja se ne uporablja v zvezi s spremembami že odobrenih ukrepov, zaradi katerih se ne spremeni področje uporabe ali upravičenost ukrepa, in v

primerih iz točke 307. Za ugotovitev, ali je ukrep upravičen, je treba ob upoštevanju meril iz teh smernic izvesti naslednje javno posvetovanje:

- a) za ukrepe, pri katerih povprečna dodeljena pomoč po ocenah znaša 100 milijonov EUR na leto ali več, mora javno posvetovanje trajati vsaj osem tednov in vključevati:
 - (i) upravičenost;
 - (ii) predlagano uporabo in obseg konkurenčnih postopkov zbiranja ponudb ter vse morebitne predlagane izjeme;
 - (iii) glavne parametre za postopek dodelitve pomoči¹⁰⁸, tudi za omogočanje konkurence med različnimi vrstami upravičencev¹⁰⁹;
 - (iv) če se ne uporabi konkurenčni postopek zbiranja ponudb, predpostavke in podatke, na katerih temelji količinska opredelitev, uporabljena za dokazovanje sorazmernosti pomoči, vključno s stroški, prihodki, operativnimi predpostavkami in življenjsko dobo ter WACC, in
 - (v) če je mogoče podpreti nove naložbe v proizvodnjo energije na osnovi zemeljskega plina, predlagane zaščitne ukrepe za zagotovitev usklajenosti s podnebnimi cilji Unije.
- b) za ukrepe, pri katerih povprečna dodeljena pomoč po ocenah znaša manj kot 100 milijonov EUR na leto, mora javno posvetovanje trajati vsaj štiri tedne in zajemati:
 - (i) upravičenost;
 - (ii) predlagano uporabo in obseg konkurenčnih postopkov zbiranja ponudb in vse morebitne predlagane izjeme ter
 - (iii) če je mogoče podpreti nove naložbe v proizvodnjo energije na osnovi zemeljskega plina, predlagane zaščitne ukrepe za zagotovitev usklajenosti s podnebnimi cilji Unije.

307. Za ukrepe iz točke 306(b) ni treba izvesti javnega posvetovanja, če se uporabijo konkurenčni postopki zbiranja ponudb in ukrep ni namenjen podpori naložbam v proizvodnjo energije na osnovi fosilnih goriv.

308. Vprašalnike za posvetovanje je treba objaviti na javnem spletnem mestu. Države članice morajo objaviti odziv na posvetovanje, pri čemer morajo povzeti in obravnavati prejete odgovore. Pri tem bi morale pojasniti, kako se s področjem uporabe/upravičenostjo predlaganega ukrepa čim bolj zmanjšajo morebitni vplivi na

¹⁰⁸ Na primer obdobje med konkurenčnim postopkom in izvedbo, pravila o nakupnih in prodajnih ponudbah, pravila o oblikovanju cen.

¹⁰⁹ Če se na primer uporabljajo pogodbe, ki trajajo različno dolgo, različne metodologije za izračun količine upravičene zmogljivosti/produkta različnih tehnologij, različne metodologije za izračun ali plačilo subvencij.

konkurenco. Države članice morajo predložiti povezavo na odziv na posvetovanje v okviru priglasitve ukrepov pomoči na podlagi tega oddelka

309. Komisija lahko v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih upošteva alternativne metode posvetovanja, če se stališča zainteresiranih strani upoštevajo pri (nadaljnem) izvajanju pomoči. V takih primerih je treba morda združiti posvetovanje s popravnimi ukrepi za čim večje zmanjšanje morebitnih izkrivljajočih učinkov ukrepa.

4.8.4.5 Sorazmernost

310. Pravila iz točk 311, 312, 313 in 314 se uporabljajo poleg pravil iz točk 48, 49 in 50.
311. Obdobje med dodelitvijo pomoči in roka za izvedbo projektov bi moralo omogočiti učinkovito konkurenco med različnimi upravičenimi projekti.
312. Izjeme od zahteve za dodelitev pomoči in določitev njene ravni na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb je mogoče utemeljiti samo, kadar se predložijo dokazi, vključno z dokazi, pridobljenimi v okviru javnega posvetovanja, ki kažejo, da morebitna udeležba v takem postopku zbiranja ponudb najverjetneje ne bo zadostovala za zagotovitev konkurence.
313. Države članice morajo za dodelitve individualne pomoči brez konkurenčnega postopka zbiranja ponudb utemeljiti predlagane ravni pomoči na podlagi posameznih poslovnih načrtov za specifični projekt, za katerega se dodeli pomoč, vključno z vsemi elementi iz točk 50 in 51.
314. Države članice lahko uporabijo tudi konkurenčne sheme certifikatov / obveznosti dobaviteljev, in sicer pod naslednjimi pogoji:
- (a) opredeljeno povpraševanje v okviru sheme je manjše od potencialne ponudbe ter
 - (b) cena odkupa/kazen, ki se uporablja za potrošnika/dobavitelja, ki ne kupi zahtevanega števila certifikatov (tj. cena, ki pomeni najvišji znesek, ki ga je mogoče plačati za podporo), je določena na podlagi vrednosti nezadostnega napajanja.

4.8.5 *Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino ter test tehtanja*

315. Oddelek 3.2.2 se ne uporablja za ukrepe za zanesljivost oskrbe z električno energijo.
316. Ukrepi za zanesljivost oskrbe so pogosto namenjeni zagotavljanju učinkovitih spodbud za zadostne naložbe v celotnem sistemu za doseganje ciljnega standarda zanesljivosti, zato niso vselej povezani s specifičnimi določljivimi naložbami vsakega upravičenca.
317. Pomoč mora biti načrtovana tako, da se ohranijo učinkovito delovanje trgov, učinkovite spodbude za poslovanje in cenovni signali.
318. Spodbude se ne smejo zagotavljati za proizvodnjo energije, ki bi izpodrinila manj onesnažujoče oblike energije.

319. Zahtevi iz točk 317 in 318 bosta običajno izpolnjeni, kadar ukrep vključuje plačila za zmogljivost (EUR na megavat (MW)) in ne za proizvedeno električno energijo (EUR/MWh). V primeru plačil na MWh je potrebna dodatna previdnost, da se preprečijo negativni učinki na trg in izpodrivanje manj onesnažujočih virov za proizvodnjo.
320. Ukrepi za zanesljivost oskrbe morajo izpolnjevati vse ustrezne pogoje za zasnovo iz člena 22 Uredbe (EU) 2019/943¹¹⁰.
321. Da bi se preprečilo izkrivljanje oblikovanja tržnih cen v zvezi s strateškimi rezervami in vsemi drugimi ukrepi, pri katerih se zmogljivost hrani zunaj trga, se uporabljajo naslednje dodatne kumulativne zahteve:
- (a) viri iz ukrepa se dispečirajo samo, če bi lahko upravljavci prenosnih sistemov izčrpali svoje izravnalne vire za vzpostavitev ravnovesja med povpraševanjem in ponudbo¹¹¹;
 - (b) v času bilančnega obračunskega intervala, ko se dispečirajo viri iz ukrepa, se odstopanja na trgu poravnajo vsaj pri vrednosti nezadostnega napajanja¹¹² ali pri vrednosti, ki je višja od tehnične omejitve cen znotraj dneva¹¹³, kar koli od tega je višje;
 - (c) proizvedena energija iz ukrepa po dispečiranju se pripiše bilančno odgovornim akterjem prek mehanizma za bilančni obračun;
 - (d) viri iz ukrepa so izločeni iz trgov z energijo vsaj v času trajanja pogodbenega obdobja.
322. Za mehanizme za zmogljivost morajo države članice zagotoviti, da so obveznosti glede zmogljivosti prenosljive med upravičenimi ponudniki zmogljivosti.
323. Ukrepi za zanesljivost oskrbe z električno energijo ne bi smeli:
- (a) ustvarjati neupravičenih izkrivljanj trga ali omejevati trgovanja med območji;
 - (b) zmanjšati spodbud za naložbe v zmogljivost medsebojnih povezav, na primer z zmanjšanjem prihodkov od prezasedenosti za obstoječe ali nove povezovalne vode;
 - (c) ogroziti spajanja trgov, vključno s trgi znotraj dneva in izravnalnimi trgi;
 - (d) ogroziti odločitev o naložbah v zvezi z zmogljivostjo, sprejetih pred ukrepom.

¹¹⁰ Za ukrepe, vključene v načrt pripravljenosti na tveganja iz Uredbe (EU) 2019/941, glej tudi člen 16(1) navedene uredbe.

¹¹¹ Navedena zahteva ne posega v aktivacijo virov pred dejanskim dispečiranjem, da bi se spoštovale omejitve spreminjanja moči in operativne zahteve virov. Proizvedena energija iz strateške rezerve med aktivacijo se ne sme pripisati bilančnim skupinam prek veleprodajnih trgov in ne sme spremeniti njihovih odstopanj.

¹¹² Kot je določena v členu 11 Uredbe (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta.

¹¹³ Iz člena 10(1) Uredbe (EU) 2019/943.

324. Da bi se preprečila ogrožanje spodbud za prilagajanje odjema in poslabšanje nedelovanj trga, zaradi katerih so potrebni ukrepi za zanesljivost oskrbe, ter da bi se zagotovil čim bolj omejen obseg posredovanja za zanesljivost oskrbe, bi morali stroške ukrepa za zanesljivost oskrbe kriti udeleženci na trgu, ki prispevajo k potrebi po ukrepu. To je mogoče doseči, na primer, z dodelitvijo stroškov ukrepa za zanesljivost oskrbe porabnikom električne energije v obdobjih konične obremenitve.
325. Komisija meni, da imajo nekateri ukrepi pomoči negativne učinke na konkurenco in trgovino, ki verjetno ne bodo izravnani. Zlasti lahko nekateri ukrepi pomoči poslabšajo nedelovanja trga in ustvarijo neučinkovitosti v škodo potrošnika in družbe. Zaradi ukrepov, vključno z omrežnimi rezervami in prekinljivimi shemami, pri katerih se ne upošteva mejna vrednost emisij, ki se uporablja za mehanizme za zmogljivost iz člena 22 Uredbe (EU) 2019/943, in ki lahko spodbujajo nove naložbe v energijo na osnovi najbolj onesnažujočih fosilnih goriv, kot so premog, dizel, lignit, nafta, šota in oljni skrilavec, se lahko na primer povečajo negativne okoljske eksternalije na trgu.
326. Z ukrepi, ki spodbujajo nove naložbe v proizvodnjo energije na osnovi zemeljskega plina, se lahko sicer podpre zanesljivost oskrbe z električno energijo, vendar se dolgoročno poslabšajo negativne okoljske eksternalije v primerjavi z alternativnimi naložbami v tehnologije brez emisij. Da bi lahko Komisija pri testu tehtanja preverila, ali je mogoče negativne učinke takih ukrepov izravnati s pozitivnimi, bi morale države članice pojasniti, kako bodo zagotovile, da taka naložba prispeva k doseganju podnebnega cilja EU do leta 2030 in cilja podnebne nevtralnosti EU do leta 2050. Zlasti bi morale države članice pojasniti, kako bodo preprečile vezanost na tako proizvodnjo energije na osnovi plina. To lahko na primer vključuje zaveze upravičenca, da bo uvedel tehnologije za razogljčenje, kot so zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida / zajemanje in uporaba ogljika, ali nadomestil zemeljski plin z obnovljivim ali nizkoogljicnim plinom ali zaprl obrat v roku, usklajenem s podnebnimi cilji Unije.
327. Za ukrepe ali sheme individualne pomoči, ki koristijo le zelo omejenemu številu upravičencev ali obstoječemu upravičencu, bi morale države članice dokazati še, da predlagani ukrep pomoči ne bo povzročil večje tržne moči.

4.9 Pomoč za energetska infrastrukturo

4.9.1 Utemeljitev pomoči

328. Za izpolnitev podnebnih ciljev Unije bodo potrebne precejšnje naložbe in nadgradnja energetske infrastrukture. Sodobna energetska infrastruktura je ključna za integriran trg z energijo, ki izpolnjuje podnebne cilje in hkrati zagotavlja zanesljivost oskrbe v Uniji. Ustrezna energetska infrastruktura je nujen element učinkovitega trga z energijo. Z izboljšanjem energetske infrastrukture se izboljšajo stabilnost sistema, zadostnost virov, vključevanje različnih virov energije in oskrba z energijo v slabo razvitih omrežjih.
329. Kadar udeleženci na trgu ne morejo zagotoviti potrebne infrastrukture, je lahko državna pomoč potrebna za odpravljanje nedelovanj trga in zagotovitev izpolnjevanja obsežnih infrastrukturnih potreb Unije. Eno od nedelovanj trga, do katerih lahko pride na področju energetske infrastrukture, je povezano s težavami z usklajevanjem. Različni interesi vlagateljev, negotovost glede rezultata sodelovanja in učinki omrežja lahko preprečijo razvoj projekta ali njegovo učinkovito zasnovo. Hkrati lahko energetska

infrastruktura ustvarja znatne pozitivne eksternalije, pri čemer se lahko stroški in koristi infrastrukture pojavljajo asimetrično med različnimi udeleženci na trgu in državami članicami. Zato Komisija meni, da lahko pomoč za energetske infrastrukture koristi notranjemu trgu, saj pripomore k odpravljanju teh nedelovanj trga. To še zlasti velja za infrastrukturne projekte s čezmejnimi vplivom, kot so projekti skupnega interesa, kakor so opredeljeni v členu 4 Uredbe (ES) št. 347/2013.

4.9.2 Področje uporabe

330. Ta oddelek se uporablja za podporo izgradnji ali nadgradnji energetske infrastrukture, kot je opredeljena v točki 18(35) oddelka 2.4. Če projekt ni izključen iz nadzora državnih pomoči (glej točko 331), ga bo Komisija ocenila, kot je navedeno v tem oddelku.
331. Pravila o državni pomoči se ne uporabljajo za naložbe v energetske infrastrukture, izvedene v okviru pravnega monopola. V energetske sektorju je to pomembno zlasti za države članice, v katerih je za izgradnjo in upravljanje določene infrastrukture pravno pristojen izključno operater prenosnega sistema ali operater distribucijskega sistema.
332. Komisija meni, da pravni monopol, ki izključuje izkrivljanje konkurence, obstaja, kadar so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:
- (a) izgradnja in upravljanje infrastrukture sta predmet pravnega monopola, vzpostavljenega v skladu s pravom EU; to velja, kadar je operater prenosnega/distribucijskega sistema pravno edini subjekt, ki ima pravico izvesti določeno vrsto naložb, in noben drug subjekt ne more upravljati alternativnega omrežja¹¹⁴;
 - (b) pravni monopolist ne izključuje le konkurence na trgu, ampak tudi konkurenco za trg, ker izključuje kakršno koli možno konkurenco, da bi postal izključni operater zadevne infrastrukture;
 - (c) storitev ne konkurira drugim storitvam;
 - (d) če je operater energetske infrastrukture dejaven na drugem (geografskem ali proizvodnem) trgu, ki je odprt za konkurenco, je navzkrižno subvencioniranje izključeno; to pomeni, da se uporabljajo ločeni računi, stroški in prihodki so razporejeni na primeren način, javnih finančnih sredstev, zagotovljenih za opravljanje storitve, ki je predmet pravnega monopola, pa ni mogoče uporabiti za druge dejavnosti. Kar zadeva elektroenergetsko in plinsko infrastrukturo, bo ta zahteva najverjetneje izpolnjena, saj morajo vertikalno integrirani subjekti v skladu s členom 31 Direktive 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter

¹¹⁴ Pravni monopol obstaja, kadar je določena storitev z zakonom ali regulativnimi ukrepi rezervirana za izključnega ponudnika na določenem geografskem območju (tudi znotraj ene države članice), pri čemer imajo vsi drugi upravljavci jasno prepoved zagotavljanja take storitve (tudi za zadovoljitev preostalega povpraševanja nekaterih skupin strank). Vendar pa zgolj dejstvo, da je zagotavljanje javnih storitev zaupano posameznemu podjetju, še ne pomeni, da to podjetje uživa pravni monopol.

členom 31 Direktive 2009/73/ES Evropskega parlamenta in sveta uporabljati ločene račune za vsako od svojih dejavnosti.

333. Podobno Komisija meni, da državna pomoč ni vključena v naložbe, kadar se energetska infrastruktura upravlja v okviru „naravnega monopola“, za katerega se šteje, da obstaja, kadar so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:
- (a) infrastruktura nima neposredne konkurence, kar velja, kadar energetske infrastrukture ni mogoče gospodarno podvojiti in zato ni drugih operaterjev, razen operaterja prenosnega/distribucijskega sistema;
 - (b) alternativno financiranje omrežne infrastrukture poleg financiranja omrežja je v sektorju in zadevni državi članici zanemarljivo;
 - (c) infrastruktura ni oblikovana tako, da daje selektivno prednost posameznemu podjetju ali sektorju, ampak koristi družbi na splošno, kar običajno velja za plinsko in elektroenergetsko infrastrukturo.
334. Države članice morajo zagotoviti tudi, da se financiranje, zagotovljeno za izgradnjo infrastrukture energetskega omrežja, ne more uporabiti za navzkrižno subvencioniranje ali posredno subvencioniranje drugih gospodarskih dejavnosti, vključno z upravljanjem infrastrukture. Za elektroenergetsko in plinsko infrastrukturo glej točko 332(d).

4.9.3 Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine

4.9.3.1 Nujnost in ustreznost

335. Oddelka 3.2.1.1 in 3.2.1.2 se ne uporabljata za podporo energetske infrastrukture.
336. Energetska infrastruktura se običajno financira s tarifami za odjemalce. Pri številnih kategorijah infrastrukture se za navedene tarife uporabljajo predpisi, da se zagotovi potrebna raven naložb in hkrati ohranijo pravice odjemalcev.
337. Z dodelitvijo državne pomoči se lahko odpravijo nedelovanja trga, ki jih ni mogoče odpraviti z obveznimi tarifami za odjemalce. Zato se za dokazovanje potrebe po državni pomoči uporabljajo naslednja načela:
- (a) Komisija meni, da so pri projektih skupnega interesa, kot so opredeljeni v členu 4 Uredbe (EU) št. 347/2013 in za katere se v celoti uporablja zakonodaja o notranjem trgu z energijo, nedelovanja trga v smislu težav z usklajevanjem taka, da financiranje na podlagi tarif morda ne bo zadostovalo, zato se lahko dodeli državna pomoč;
 - (b) pri projektih skupnega interesa, delno ali v celoti izvzetih iz zakonodaje o notranjem trgu z energijo, in drugih kategorijah infrastrukture bo Komisija za vsak primer posebej ocenila potrebo po državni pomoči. Pri svoji oceni bo upoštevala naslednje dejavnike: (i) v kakšnem obsegu nedelovanje trga povzroča nezadostno zagotavljanje potrebne infrastrukture; (ii) v kakšnem obsegu je infrastruktura dostopna tretjim osebam in predmet tarifne ureditve ter (iii) v kakšnem obsegu projekt prispeva k zanesljivosti oskrbe z energijo v Uniji.

4.9.3.2 Sorazmernost pomoči

338. Sorazmernost bo ocenjena na podlagi načela vrzeli v financiranju, kot je določeno v točkah 47, 50 in 51. Za pomoč za infrastrukturo se za hipotetični scenarij šteje stanje, v katerem se projekt ne bi izvedel, kot je pojasnjeno v točki 51. Mehanizme za vračanje sredstev je treba uvesti v primeru znatnega tveganja nepričakovanega dobička, na primer kadar se znesek pomoči približa najvišji dovoljeni vrednosti, ob tem pa ohraniti spodbude za upravičence, da sčasoma čim bolj znižajo svoje stroške in učinkoviteje razvijejo svoje poslovanje.

4.9.4 *Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino ter test tehtanja*

339. Oddelek 3.2.2 se ne uporablja za energetska infrastrukturo. Komisija bo pri analizi vpliva državne pomoči za energetska infrastrukturo na konkurenco uporabila naslednji pristop:
- (a) ob upoštevanju obstoječih zahtev v okviru zakonodaje o notranjem trgu z energijo, ki so namenjene krepitvi konkurence, bo Komisija običajno štela, da pomoč za energetska infrastrukturo, za katero se uporablja celotna ureditev notranjega trga, nima neupravičenih izkrivljajočih učinkov.
 - (b) Pri infrastrukturnih projektih, delno ali v celoti izvzetih iz zakonodaje o notranjem trgu z energijo, bo Komisija za vsak primer posebej ocenila morebitna izkrivljanja konkurence, pri čemer bo upoštevala zlasti raven dostopa tretjih oseb do infrastrukture, za katero se dodeli pomoč, dostop do alternativne infrastrukture, izrivanje zasebnih naložb in konkurenčni položaj upravičenca/upravičencev. Pri infrastrukturi, v celoti izvzeti iz zakonodaje o notranjem trgu z energijo, se šteje, da so negativni izkrivljajoči učinki na konkurenco še posebej resni.
 - (c) Poleg zgoraj navedenega pristopa Komisija meni, da pri naložbah v infrastrukturo za zemeljski plin pozitivni učinki na konkurenco očitno presegajo negativne učinke na konkurenco, kadar je pridobljena infrastruktura primerna za uporabo za vodik in pline iz obnovljivih virov ali goriva nebiološkega izvora. Kadar to ne velja, mora zadevna država članica za izravnavo negativnih učinkov na konkurenco pojasniti: (i) zakaj projekta ni mogoče načrtovati tako, da bi bil primeren za uporabo za vodik in pline iz obnovljivih virov ali goriva nebiološkega izvora; (ii) zakaj projekt nima učinka vezanosti na uporabo zemeljskega plina, in (iii) kako naložba prispeva k doseganju podnebne cilja EU do leta 2030 in cilja podnebne nevtralnosti EU do leta 2050.

4.10 Pomoč za daljinsko ogrevanje ali hlajenje

4.10.1 *Utemeljitev pomoči*

340. Izgradnja ali nadgradnja sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja lahko s povečanjem energijske učinkovitosti in trajnostnosti podprtega sistema pozitivno prispeva k varstvu okolja. Vendar lahko okoljske eksternalije, povezane z delovanjem daljinskega ogrevanja in hlajenja, povzročijo neučinkovite in premajhne naložbe v izgradnjo ali

nadgradnjo sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja. Državna pomoč lahko prispeva k odpravljanju tega nedelovanja trga s spodbujanjem dodatnih učinkovitih naložb.

4.10.2 *Področje uporabe in podprta dejavnost*

341. Ta oddelek se uporablja za podporo izgradnji ali nadgradnji energijsko učinkovitih sistemov daljinskega ogrevanja ali hlajenja. Podprte naložbe se lahko nanašajo na obrate za proizvodnjo in shranjevanje energije za ogrevanje ali hlajenje ali distribucijsko omrežje ali oboje.
342. Taki ukrepi pomoči po navadi zajemajo izgradnjo ali nadgradnjo proizvodne enote za uporabo energije iz obnovljivih virov, odpadne toplote ali soproizvodnje z visokim izkoristkom, vključno z rešitvami za shranjevanje toplote, ali nadgradnjo distribucijskega omrežja za zmanjšanje izgub in povečanje učinkovitosti, med drugim s pametnimi in digitalnimi rešitvami.
343. Kadar država članica zagotovi naložbo v nadgradnjo sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja brez doseganja standarda energijske učinkovitosti, se mora zavezati, da bo začela delo za doseganje navedenega standarda v treh letih po nadgradnji.

4.10.3 *Nujnost in ustreznost*

344. Oddelka 3.2.1.1 in 3.2.1.2 se ne uporabljata za pomoč za daljinsko ogrevanje ali hlajenje. Komisija meni, da lahko državna pomoč prispeva k odpravljanju nedelovanj trga s spodbujanjem naložb, potrebnih za izdelavo energijsko učinkovitih sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja. Tudi državna pomoč za energijsko učinkovite sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja, ki kot gorivo uporabljajo odpadke, vključno z odpadno toploto, lahko pozitivno prispeva k varstvu okolja, če ti sistemi ne zaobidejo načela hierarhije ravnanja z odpadki¹¹⁵.

4.10.4 *Sorazmernost ukrepa pomoči*

345. Sorazmernost bo ocenjena na podlagi načela vrzeli v financiranju, kot je določeno v točkah 47, 50 in 51.
346. Za izgradnjo in nadgradnjo distribucijskih omrežij bi hipotetični scenarij pomenil stanje, v katerem se projekt ne bi izvedel, kot je določeno v točki 51.

4.10.5 *Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino ter test tehtanja*

347. Oddelek 3.2.2 se ne uporablja za pomoč za daljinsko ogrevanje ali hlajenje. Komisija meni, da ima nadgradnja ali izgradnja sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja, ki uporabljajo najbolj onesnažujoča fosilna goriva, kot so premog, lignit, nafta in dizel,

¹¹⁵ Hierarhija ravnanja z odpadki vključuje (a) preprečevanje nastajanja, (b) pripravo za ponovno uporabo, (c) recikliranje, (d) drugo predelavo, na primer energetske predelavo, in (e) odstranjevanje. Glej točko (1) člena 4 Direktive 2008/98/ES.

negativne posledice za konkurenco in trgovino, ki verjetno ne bodo izravnane, razen če so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

- (a) podpora je omejena na nadgradnjo distribucijskega omrežja;
 - (b) distribucijsko omrežje je ali postane primerno za prenos energije za ogrevanje ali hlajenje, proizvedene iz obnovljivih virov energije;
 - (c) naložba ne povzroči večje proizvodnje energije iz najbolj onesnažujočih fosilnih goriv (na primer s priključitvijo dodatnih strank);
 - (d) določen je jasen časovni okvir, ki vključuje odločne zaveze prehodu stran od najbolj onesnažujočih fosilnih goriv, združljive s podnebnim ciljem EU do leta 2030 in ciljem podnebne nevtralnosti EU do leta 2050.
348. Kar zadeva izgradnjo ali nadgradnjo naprav za proizvodnjo toplotne energije za daljinsko ogrevanje, se lahko z ukrepi, ki spodbujajo nove naložbe v energijo na osnovi zemeljskega plina, kratkoročno zmanjšajo emisije toplogrednih plinov, dolgoročno pa poslabšajo negativne okoljske eksternalije v primerjavi z alternativnimi naložbami. Da bi se štelo, da navedene naložbe v zemeljski plin pozitivno vplivajo na okolje, morajo države članice pojasniti, kako bodo zagotovile, da bo naložba prispevala k doseganju podnebnega cilja EU do leta 2030 in cilja podnebne nevtralnosti EU do leta 2050, ter zlasti, kako bodo preprečile učinek vezanosti na to opremo za proizvodnjo energije na plin ali proizvodnjo na plin. To lahko na primer vključuje zaveze upravičenca, da bo uvedel tehnologije, kot so zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida / zajemanje in uporaba ogljika, ali nadomestil zemeljski plin s plinom iz obnovljivih virov ali nizkoogljičnim plinom ali zaprl obrat v roku, usklajenem s podnebnimi cilji Unije.
349. Pri analizi vpliva državne pomoči za sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja na konkurenco ter njegovi primerjavi s podprto gospodarsko dejavnostjo bo Komisija za vsak primer posebej opravila oceno, pri kateri bo primerjala koristi projekta v zvezi z energijsko učinkovitostjo in trajnostnostjo ter negativne učinke na konkurenco in zlasti morebiten negativen vpliv na alternativne tehnologije ali ponudnike storitev in omrežij za daljinsko ogrevanje in hlajenje.

4.11 Pomoč v obliki znižanj dajatev za električno energijo za energetske intenzivne uporabnike

4.11.1 Utemeljitev pomoči

350. Preobrazba gospodarstva Unije v skladu s sporočilom o zelenem dogovoru se delno financira z dajatvami na porabo električne energije. Za uresničitev zelenega dogovora morajo države članice določiti ambiciozne politike razogljičenja, da bi do leta 2030 bistveno zmanjšale emisije toplogrednih plinov v Uniji, do leta 2050 pa dosegle podnebno nevtralnost. V tem smislu je verjetno, da bodo države članice še naprej financirale take politike z dajatvami, zato je mogoče, da se bodo navedene dajatve povišale.
351. Za nekatere gospodarske sektorje, ki so posebej izpostavljeni mednarodni trgovini in so pri ustvarjanju vrednosti močno odvisni od električne energije, lahko obveznost plačila celotnega zneska takih dajatev predstavlja precejšnje dodatno breme. Zaradi tega

bremena se lahko pojavi tveganje, da se bodo dejavnosti v teh sektorjih preselile iz Evropske Unije na lokacije, kjer ni okoljske discipline ali pa je ta manj ambiciozna. Poleg tega se zaradi takih dajatev povišajo stroški električne energije v primerjavi s stroški neposrednih emisij, zato lahko odvrčajo od elektrifikacije proizvodnih procesov, ki je osrednjega pomena za uspešno razogljičenje gospodarstva Unije. Da bi države članice zmanjšale navedena tveganja, lahko odobrijo znižanja takih dajatev za podjetja, ki poslujejo v zadevnih gospodarskih sektorjih.

352. V tem oddelku so določena merila, ki jih bo Komisija uporabila pri oceni razvoja gospodarske dejavnosti, spodbujevalnega učinka, nujnosti, ustreznosti in sorazmernosti znižanj dajatev za električno energijo za nekatere energetske intenzivne uporabnike ter njihovega vpliva na konkurenco. Merila združljivosti v poglavju 3 se uporabljajo le za merila, za katera ni posebnih pravil v tem oddelku.
353. Komisija je uporabila ustrezne ukrepe za opredelitev sektorjev, ki so še posebej izpostavljeni tveganjem iz točke 351, in uvedla zahteve glede sorazmernosti ob upoštevanju dejstva, da lahko prevelika znižanja dajatev ali odobritev znižanj dajatev prevelikemu številu porabnikov električne energije ogrozi splošno financiranje podpore energiji iz obnovljivih virov ter povzroči posebno velika izkrivljanja konkurence in trgovine.

4.11.2 *Področje uporabe: dajatve, v zvezi s katerimi se lahko odobrijo znižanja*

354. Na podlagi tega oddelka lahko države članice odobrijo znižanja dajatev za porabo električne energije, s katerimi financirajo cilj energetske politike. To vključuje dajatve, s katerimi se financira podpora obnovljivim virom ali soproizvodnji toplote in električne energije, ter dajatve, s katerimi se financirajo socialne tarife in cene energije v odročnih regijah. Ta oddelek se ne nanaša na dajatve, ki odražajo del stroškov zagotavljanja električne energije zadevnim upravičencem. Tako ne zajema, na primer, oprostitve plačila omrežnin ali plačil, s katerimi se financirajo mehanizmi za zmogljivost. Prav tako ne zajema dajatev za porabo drugih oblik energije, zlasti zemeljskega plina.
355. Vpliv dajatev, za katere se lahko odobrijo znižanja, na tveganje preselitve iz Unije je odvisen od skupnega finančnega učinka vseh zadevnih dajatev in vseh znižanj takih dajatev, odobrenih upravičencem, ki izpolnjujejo pogoje. Zato morajo države članice za uvedbo ukrepa, ki ga je treba oceniti na podlagi tega oddelka, vključiti vsa taka znižanja v eno shemo, pri priglasitvi pa Komisiji sporočiti kumulativni učinek vseh upravičenih dajatev in vseh predlaganih znižanj. Če se država članica pozneje odloči uvesti dodatna znižanja dajatev, zajetih v tem oddelku, bo morala priglasiti spremembo obstoječe sheme.
356. Komisija meni, da lahko države članice odobrijo znižanja za dajatve iz tega oddelka le, kadar je skupna kumulativna raven (pred morebitnimi znižanji) najmanj [...] EUR/MWh.

4.11.3 Čim večje zmanjšanje izkrivljanja konkurence in trgovine

4.11.3.1 Upravičenost

357. Pomoč na podlagi tega oddelka bi morala biti omejena na sektorje, ki so zaradi upravičenih dajatev v precej podrejenem konkurenčnem položaju in pri katerih obstaja tveganje preselitve iz Unije. Tveganje preselitve je odvisno od elektointenzivnosti zadevnega sektorja in njegove izpostavljenosti mednarodni trgovini. V skladu s tem se lahko pomoč odobri samo, če podjetje deluje v sektorju, ki se sooča z vsaj 20-odstotno intenzivnostjo trgovine na ravni Unije in vsaj 10-odstotno elektointenzivnostjo na ravni Unije. Poleg tega po mnenju Komisije podobno tveganje obstaja v sektorjih, ki se soočajo z vsaj 7-odstotno elektointenzivnostjo in vsaj 80-odstotno intenzivnostjo trgovine. Sektorji, ki izpolnjujejo ta merila za upravičenost, so navedeni v Prilogi I.
358. Če država članica odobri podporo samo določeni podskupini upravičencev, ki izpolnjujejo pogoje, ali različnim kategorijam upravičencev, ki izpolnjujejo pogoje, odobri različne ravni znižanja, mora dokazati, da je navedeno odločitev sprejela na podlagi objektivnih, nediskriminatornih in preglednih meril ter da se pomoč načeloma dodeli enako za vse konkurente v istem sektorju, če so v podobnem dejanskem položaju.

4.11.3.2 Sorazmernost ukrepa pomoči

359. Komisija bo štela pomoč za sorazmerno, če upravičenci plačajo vsaj 25 % stroškov, nastalih zaradi dajatev na električno energijo, ki jih država članica vključi v svojo shemo.
360. Lastni prispevek v višini 25 % upravičenih dajatev za električno energijo lahko presega to, kar lahko krijejo posebno izpostavljena podjetja. Zato lahko država članica namesto tega omeji dodatne stroške, nastale zaradi dajatev na električno energijo, na 1,5 % bruto dodane vrednosti zadevnega podjetja.
361. Za namene točke 360 bruto dodana vrednost podjetja pomeni bruto dodano vrednost v stroških faktorjev, tj. bruto dodana vrednost v tržnih cenah, znižana za posredne davke in povišana za subvencije. Bruto dodana vrednost v stroških faktorjev se lahko izračuna kot prihodki od prodaje plus kapitalizirana proizvodnja plus drugi prihodki iz poslovanja, plus ali minus spremembe zalog, minus nabava blaga in storitev¹¹⁶, minus drugi davki na proizvode, ki so povezani s prometom, a niso odbitni, minus druge dajatve in davki, povezani s proizvodnjo. Druga možnost za izračun bruto dodane vrednosti v stroških faktorjev je, da se bruto poslovnemu presežku prištejejo stroški osebja. Prihodki in odhodki, ki so v računovodskih izkazih podjetja prikazani kot finančni ali izredni, so izključeni iz dodane vrednosti. Dodana vrednost v stroških faktorjev se izračunava na bruto ravni, ker se prilagoditve vrednosti (kot je amortizacija) ne odštejejo¹¹⁷.

¹¹⁶ „Blago in storitve“ ne vključujejo stroškov osebja.

¹¹⁷ Oznaka 12 15 0 v pravnem okviru, določenem z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 58/97 z dne 20. decembra 1996 o strukturni statistiki podjetij (UL L 14, 17.1.1997, str. 1).

362. Za namene točke 361 se uporabi aritmetična sredina za zadnja tri leta, za katera so na voljo podatki o bruto dodani vrednosti.

4.11.3.3 Oblika državne pomoči

363. Države članice lahko pomoč dodelijo v obliki znižanja dajatev, fiksnega zneska letnega nadomestila (vračila) ali kombinacije navedenega¹¹⁸. Kadar se pomoč dodeli v obliki znižanja dajatev, mora biti vzpostavljen mehanizem za naknadno spremljanje, s katerim se zagotovi, da bodo morebitna preplačila pomoči vrnjena pred 1. julijem naslednjega leta. Kadar se pomoč dodeli v obliki vračila, ga je treba izračunati na podlagi ugotovljenih ravni porabe električne energije in po potrebi bruto dodane vrednosti v obdobju, v katerem so se uporabljale upravičene dajatve.

4.11.3.4 Energetski pregledi in sistemi upravljanja

364. Za pomoč, dodeljeno na podlagi oddelka 4.11, se mora država članica zavezati, da bo preverila, ali upravičenec izpolnjuje obveznost izvedbe energetskega pregleda v smislu člena 8 Direktive 2012/27/EU. Izveden je lahko v obliki samostojnega energetskega pregleda ali v okviru certificiranega sistema upravljanja energije ali sistema okoljskega upravljanja, na primer sistema Unije za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS)¹¹⁹.
365. Država članica se mora zavezati tudi, da bo spremljala, ali so upravičenci, ki morajo izvesti energetski pregled v skladu s členom 8(4) Direktive 2012/27/EU, naredili vsaj eno od navedenega:
- (a) izvedli priporočila iz revizijskega poročila, če čas vračila zadevnih naložb ne presega treh let in so stroški njihovih naložb sorazmerni;
 - (b) zmanjšali ogljični odtis svoje porabe električne energije, tako da je vsaj 30 % njihove porabe električne energije krite iz brezogljicnih virov;
 - (c) vložili večji delež v višini vsaj 50 % zneska pomoči v projekte, ki vodijo do precejšnjega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov naprave; kjer je ustrezno, bi morala naložba voditi do zmanjšanj na raven precej pod referenčno vrednostjo, ki se uporablja za brezplačno dodelitev v sistemu EU za trgovanje z emisijami.

4.11.3.5 Prehodna pravila

366. Komisija meni, da se nepriglašena pomoč, dodeljena v obliki nižjih dajatev za električno energijo za energetske intenzivne uporabnike v obdobju pred objavo teh smernic, lahko razglasi za združljivo z notranjim trgom pod naslednjimi pogoji:

¹¹⁸ Prednost uporabe fiksnih letnih nadomestil (vračila) je, da se podjetja, ki jim je bila dodeljena pomoč, srečujejo z enakim povišanjem mejnega stroška električne energije (tj. z enakim povišanjem stroška električne energije za vsako dodatno porabljeno MWh), s čimer se omejijo morebitna izkrivljanja konkurence v sektorju.

¹¹⁹ Uredba (ES) št. 1221/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o prostovoljnem sodelovanju organizacij v Sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS), razveljavitvi Uredbe (ES) št. 761/2001 ter odločb Komisije 2001/681/ES in 2006/193/ES (UL L 342, 22.12.2009, str. 1).

- (a) pomoč je bila potrebna za razvoj gospodarskih dejavnosti, ki jih izvajajo upravičenci, in
- (b) preprečilo se je čezmerno izkrivljanje konkurence.

4.12 Pomoč za zaprtje dejavnosti premoga, šote in naftnega skrilavca

367. Oddelka 4.12.1 in 4.12.2 določata pravila o združljivosti, ki se uporabljajo za dve vrsti ukrepov, ki jih države članice lahko sprejmejo za podporo zaprtju elektrarn, ki sežigajo premog (vključno s črnim premogom in lignitom), šoto ali naftni skrilavec, potencialno pa tudi rudarskih dejavnosti za ta goriva (skupaj imenovane „dejavnosti premoga, šote in naftnega skrilavca“).
368. Spodnja dva oddelka določata merila, ki jih bo Komisija uporabila pri oceni spodbujevalnega učinka, nujnosti, ustreznosti, sorazmernosti ter učinkov na konkurenco in trgovino. Merila združljivosti v poglavju 3 se uporabljajo le za merila, za katera ni posebnih pravil v naslednjih dveh oddelkih.

4.12.1 Pomoč za predčasno zaprtje

4.12.1.1 Utemeljitev pomoči

369. Odmik od proizvodnje električne energije na osnovi premoga, šote in naftnega skrilavca je ena najpomembnejših gonilnih sil za razogljičenje v elektroenergetskem sektorju Unije. Večinoma jo spodbujajo tržne sile, kot so učinki cen ogljika in konkurenca obnovljivih virov energije z nizkimi mejnimi stroški.
370. Države članice se lahko odločijo pospešiti ta prehod, ki ga spodbuja trg, s prepovedjo proizvodnje energije iz teh goriv od določenega datuma. Ta prepoved lahko pripelje do razmer, v katerih je treba donosne dejavnosti premoga, šote in naftnega skrilavca zapreti pred koncem njihove ekonomske življenjske dobe, kar povzroči izpad dobička.

4.12.1.2 Področje uporabe in podprte dejavnosti

371. V tem oddelku so določena pravila o združljivosti za ukrepe, sprejete za nadomestilo v primeru predčasnega zaprtja donosnih dejavnosti premoga, šote in oljnega skrilavca.
372. Ukrepi, zajeti v tem oddelku, lahko pospešijo razvoj določenih gospodarskih dejavnosti ali območij. Omogočijo lahko na primer razvoj drugih, najverjetneje okolju prijaznih, dejavnosti, da se izravna zmanjšanje zmogljivosti za proizvodnjo električne energije, ki ga je povzročilo predčasno zaprtje. Brez ukrepa ta razvoj morda ne bi potekal v enaki meri. Poleg tega lahko predvidljivost in pravna varnost, ki ju prinašajo taki ukrepi, pomagata olajšati odrejeno zaprtje dejavnosti premoga, šote in oljnega skrilavca.

4.12.1.3 Spodbujevalni učinek

373. Ukrep mora spodbuditi spremembo ekonomskega ravnanja upravljavcev, ki zaprejo dejavnosti premoga, šote in oljnega skrilavca pred koncem njihove ekonomske življenjske dobe. Da bi Komisija ugotovila, ali jo spodbuja, bo primerjala učinke ukrepa s hipotetičnim scenarijem brez obveznega zaprtja in povezanega nadomestila. Hipotetični scenarij bi moral temeljiti na utemeljenih predpostavkah v skladu s

predvidenim razvojem ter odražati predvidene prihodke in stroške zadevnih obratov. Dejavnosti premoga, šote in oljnega skrilavca bi bilo treba zapreti najpozneje eno leto po dodelitvi nadomestila, razen če je vzpostavljen popravni mehanizem za posodobitev izračuna na podlagi najnovejših predpostavk. V izjemnih okoliščinah lahko država članica tudi brez popravnega mehanizma utemelji potrebo po daljšem obdobju. Ukrep ne bi smel privedi do izogibanja pravilom, ki se uporabljajo za ukrepe za zanesljivost oskrbe.

4.12.1.4 Nujnost in ustreznost

374. Nadomestilo za tak izpad dobička zaradi predčasnega zaprtja donosnih dejavnosti premoga, šote in oljne skrilavce pogosto pomaga preprečiti pravne spore z upravljavci ter zagotavlja pravno varnost in predvidljivost. Nadomestilo za izgubljeni dobiček, o katerem odloča nacionalno sodišče v skladu s pravili notranjega prava, ki se uporablja za pravdne stranke v podobnem položaju, zaradi svoje narave najverjetneje ne spada na področje uporabe nadzora državnih pomoči. To pravilo se ne uporablja za nadomestilo, o katerem odločajo organi države članice ali ki je dogovorjeno s podjetji. V takih primerih Komisija ne more izključiti prisotnosti državne pomoči pri teh oblikah nadomestila, saj ne more preveriti, ali je odobreno nadomestilo enako nadomestilu, dodeljenemu na podlagi nacionalnega prava.

4.12.1.5 Sorazmernost

375. Načeloma je treba pomoč dodeliti s konkurenčnim postopkom zbiranja ponudb, ki temelji na jasnih, preglednih in nediskriminatornih merilih v skladu z oddelkom 3.2.1.3¹²⁰. Ta zahteva se ne uporablja, kadar država članica dokaže, da postopek zbiranja ponudb iz objektivnih razlogov verjetno ne bo konkurenčen. To lahko velja na primer, kadar je število potencialnih udeležencev omejeno, če vzrok za to niso diskriminatorna merila za upravičenost.
376. Če se pomoč dodeli na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, bo Komisija domnevala, da je pomoč sorazmerna in omejena na najmanjšo potrebno.
377. Če se konkurenčni postopek zbiranja ponudb ne uporabi, bo Komisija ocenila sorazmernost za vsak primer posebej. V okviru tega bo podrobno analizirala predpostavke, ki jih je država članica uporabila za določitev izpada dobička in dodatnih stroškov zaradi predčasnega zaprtja, v ta namen pa bo primerjala pričakovano donosnost po dejanskem in hipotetičnem scenariju. Dodatni stroški ne morejo vključevati stroškov, ki bi nastali tudi v hipotetičnem scenariju, kot so stroški demontaže. Kadar se dejavnosti premoga, šote in oljnega skrilavca zaprejo več kot eno leto po dodelitvi nadomestila, mora država članica uvesti mehanizem za posodobitev izračuna na podlagi najnovejših predpostavk, razen če lahko pojasni, zakaj uporaba takega mehanizma zaradi izjemnih okoliščin v zadevnem primeru ni utemeljena.

¹²⁰ Zahteva v zvezi s 25 % iz točke 49 smernic se ne uporablja za postopke zbiranja ponudb na podlagi tega oddelka 4.12.

4.12.1.6 Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino

378. Država članica mora ugotoviti in količinsko opredeliti predvidene okoljske koristi ukrepa, po možnosti v zvezi s subvencijo na tono preprečenih emisij ekvivalenta CO₂. Komisija bo pri oceni koristi ukrepa v zvezi z razogljičenjem upoštevala tudi, ali ukrep vključuje prostovoljno ukinitve pravic do emisije CO₂ na nacionalni ravni.
379. Pomembno je zagotoviti, da se s strukturo ukrepa vsako izkrivljanje konkurence na trgu omeji na najmanjše možno. Če se pomoč dodeli na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, odprtega vsem upravljavcem dejavnosti premoga, šote ali oljnega skrilavca na nediskriminatorni podlagi, bo Komisija domnevala, da so izkrivljajoči učinki pomoči na konkurenco in trgovino omejeni. Če se konkurenčni postopek zbiranja ponudb ne uporabi, bo Komisija ocenila učinke pomoči na konkurenco in trgovino na podlagi zasnove ukrepa in njegovega učinka na zadevni trg.

4.12.2 Pomoč za izredne stroške

4.12.2.1 Utemeljitev pomoči

380. Zaprtje nekonkurenčnih dejavnosti premoga, šote ali oljnega skrilavca lahko povzroči precejšnje družbene in okoljske stroške na ravni elektrarn in rudarskih obratov. Države članice se lahko odločijo kriti take izredne stroške, da zmanjšajo družbene in regionalne posledice postopka zaprtja.

4.12.2.2 Področje uporabe in podprte dejavnosti

381. Ta oddelek določa pravila o združljivosti za ukrepe, sprejete za kritje izrednih stroškov, nastalih zaradi zaprtja nekonkurenčnih dejavnosti premoga, šote ali oljnega skrilavca.
382. Ukrepi iz tega oddelka lahko olajšajo družbeni, okoljski in varnostni prehod zadevnega območja.
383. Ta oddelek se uporablja v tolikšnem obsegu, kolikor ukrep ni zajet v Sklepu Sveta z dne 10. decembra 2010 o državnih pomočeh za lažje zaprtje nekonkurenčnih premogovnikov¹²¹

4.12.2.3 Nujnost in ustreznost

384. Komisija bo pomoč za kritje takih izrednih stroškov štela za nujno in ustrezno, če lahko pomaga zmanjšati vpliv zaprtja nekonkurenčnih dejavnosti premoga, šote in oljnega skrilavca na družbo in okolje v regiji in zadevni državi članici.

4.12.2.4 Spodbujevalni učinek in sorazmernost

385. Državna pomoč za izredne stroške se lahko uporablja samo za kritje stroškov, nastalih zaradi zaprtja nekonkurenčnih dejavnosti premoga, šote in oljnega skrilavca.

¹²¹ Sklep Sveta z dne 10. decembra 2010 o državnih pomočeh za lažje zaprtje nekonkurenčnih premogovnikov (UL L 336, 21.12.2010, str. 24).

386. Kategorije zajetih upravičenih stroškov so opredeljene v Prilogi II. Stroški, ki nastanejo zaradi neskladnosti z okoljskimi predpisi, in stroški, povezani s sedanjo proizvodnjo, niso upravičeni.
387. Zlasti kar zadeva pomoč za kritje izrednih okoljskih stroškov, se taka pomoč lahko dodeli le, kadar onesnaževalec ni znan ali ne more biti pravno odgovoren za kritje takih stroškov v skladu z načelom „onesnaževalec plača“. Onesnaževalec je subjekt, odgovoren v skladu s pravom, ki se uporablja v posamezni državi članici, brez poseganja v Direktivo 2004/35/ES¹²² ali druga ustrezna pravila Unije¹²³.
388. Brez poseganja v načelo „onesnaževalec plača“ se lahko državna pomoč dodeli subjektu, odgovornemu v skladu s pravili Unije in nacionalnimi pravili, ki se uporabljajo, le za kritje izrednih okoljskih stroškov, ki presegajo pravne obveznosti na podlagi pravil Unije in nacionalnih pravil, ki se uporabljajo, ali prejšnjih/pogodbenih zavez.
389. Kadar oseba, ki je odgovorna v skladu s pravom, ki se uporablja, ni znana ali od nje ni mogoče zahtevati, naj nosi stroške, se lahko državna pomoč dodeli za kritje vseh izrednih okoljskih stroškov. Država članica mora dokazati, da si je razumno prizadevala za identifikacijo odgovornega subjekta. Kadar je oseba, ki je povzročila onesnaženje ali drugo okoljsko škodo, znana, mora država članica dokazati, da so bili sprejeti vsi pravni ukrepi, da bi onesnaževalec nosil stroške, vključno s sodnimi postopki. Komisija lahko oceni, da podjetja ni mogoče prisiliti, da nosi stroške sanacije onesnaženosti, ki jo je povzročilo, kadar pravno ne obstaja več in kot njegovega pravnega naslednika ni mogoče obravnavati nobenega drugega podjetja, ter/ali kadar podjetje nima finančnega jamstva, da bi nosilo stroške sanacije, oziroma to jamstvo ni zadostno.
390. Znesek pomoči mora biti omejen na kritje izrednih stroškov upravičenca in ne sme presegati dejanskih nastalih stroškov. Komisija bo od držav članic zahtevala, naj jasno in ločeno opredelijo znesek pomoči za vsako kategorijo upravičenih stroškov, kot so navedeni v Prilogi II. Kadar država članica krije take stroške na podlagi ocen, preden jih upravičenec dejansko ima, mora opraviti naknadno preverjanje nastalih stroškov na podlagi podrobnih izkazov, ki jih upravičenec predloži organu, ki dodeli pomoč, vključno z računi ali potrdili, ki dokazujejo nastale izredne stroške, in ustrezno prilagoditi dodeljene zneske.

4.12.2.5 Preprečevanje neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino

391. Če je pomoč omejena na kritje izrednih stroškov upravičenca, Komisija meni, da ima omejene izkrivljajoče učinke na konkurenco in trgovino.
392. Upravičenec bi moral prejeto pomoč prikazati v izkazih poslovnega izida kot postavko prihodkov, ločeno od prometa. Kadar upravičenec po zaprtju ustreznih dejavnosti premoga, šote in oljnega skrilavca še naprej trguje ali posluje, mora za navedene

¹²³ Glej Obvestilo Komisije z naslovom Smernice o zagotavljanju skupnega razumevanja pojma „okoljska škoda“, kot je opredeljen v členu 2 Direktive 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode 2021/C 118/01 (UL C 118, 7.4.2021, str. 1).

dejavnosti uporabljati natančne in ločene račune. Dodeljeno pomoč je treba upravljati tako, da je ni mogoče prenesti na druge gospodarske dejavnosti istega podjetja.

4.13 Pomoč za študije ali svetovalne storitve v zvezi z vprašanji varstva okolja in energije

4.13.1 Področje uporabe in podprta dejavnost

393. Ta oddelek se uporablja za pomoč za študije ali svetovalne storitve, neposredno povezane s projekti ali dejavnostmi, zajetimi v teh smernicah. Pomoč se lahko dodeli ne glede na to, ali študiji ali posvetovalni storitvi sledi naložba, zajeta v teh smernicah.

4.13.2 Spodbujevalni učinek

394. Zahteva iz točke 395 se uporablja poleg zahtev iz oddelka 3.1.2.

395. Za pomoč za energetske preglede, zahtevane v skladu z Direktivo 2012/27/EU, se lahko šteje, da ima spodbujevalni učinek, le, če se energetski pregled izvede poleg obveznega energetskega pregleda iz navedene direktive. Če se poleg obveznega energetskega pregleda na podlagi navedene direktive opravi dodaten energetski pregled, se lahko šteje, da ima pomoč za ta dodatni energetski pregled spodbujevalni učinek.

4.13.3 Sorazmernost

396. Upravičeni stroški so strošku študije ali svetovalnih storitev v zvezi s projekti ali dejavnostmi, zajetimi v teh smernicah. Kadar se samo del študije ali svetovalnih storitev nanaša na naložbe, zajete v teh smernicah, so upravičeni stroški stroški delov študije ali svetovalnih storitev, ki se nanašajo na navedene naložbe.

397. Intenzivnost pomoči ne sme presegati 60 % upravičenih stroškov.

398. Intenzivnost pomoči se lahko poveča za 20 odstotnih točk za študije ali svetovalne storitve, izvedene v imenu malih podjetij, in za 10 odstotnih točk za študije ali svetovalne storitve, izvedene v imenu srednjih podjetij.

5. OCENJEVANJE

399. Da bi Komisija dodatno zagotovila omejevanje izkrivljanja konkurence in trgovine, lahko zahteva naknadno ocenjevanje shem pomoči, ki jih je treba priglasiti. Ocenjevanja bi bilo treba opraviti za sheme, pri katerih je lahko izkrivljanje konkurence in trgovine še posebej veliko, tj. za sheme, pri katerih obstaja tveganje znatnega omejevanja ali izkrivljanja konkurence, če se njihovo izvajanje ne pregleda pravočasno.

400. Naknadno ocenjevanje se bo zahtevalo za sheme, ki imajo velik proračun ali vsebujejo nove značilnosti, ali če so predvidene pomembne tržne, tehnološke ali regulativne spremembe. V vsakem primeru se bo naknadno ocenjevanje zahtevalo za sheme, pri katerih proračun državne pomoči ali obračunani odhodki presegajo 150 milijonov EUR v katerem koli zadevnem letu oziroma 750 milijonov EUR v celotnem obdobju trajanja sheme. Celotno obdobje trajanja sheme predstavlja skupno obdobje trajanja sheme in vseh njenih predhodnic, ki vključujejo podoben cilj in geografsko območje, in sicer od 1. januarja 2022. Glede na cilje ocenjevanja ter da se državam članicam in manjšim

projektom pomoči ne naloži nesorazmerno veliko breme, se zahteva za naknadno ocenjevanje uporablja samo za sheme pomoči, katerih skupno trajanje presega tri leta, in sicer od 1. januarja 2022.

401. Glede na cilje pomoči ter da se državam članicam in manjšim ukrepom pomoči ne naloži nesorazmerno veliko breme, se bo zahteva za naknadno ocenjevanje shem pomoči, ki jih je treba prigrasiti, uporabljala samo za sheme pomoči z velikim proračunom, ki imajo nove značilnosti, ali če so predvidene pomembne tržne ali tehnološke spremembe oziroma spremembe predpisov.
402. Zahteva po naknadnem ocenjevanju se lahko opusti v zvezi s shemami pomoči, ki so neposredne naslednice sheme, ki pokriva podoben cilj in geografsko območje, za katero je bila opravljena ocena ter je bilo v skladu z načrtom ocenjevanja, ki ga je odobrila Komisija, pripravljeno končno ocenjevalno poročilo, ki ni vsebovalo negativnih ugotovitev. Vse sheme, pri katerih končno ocenjevalno poročilo ni v skladu z odobrenim načrtom ocenjevanja, je treba začasno prekiniti s takojšnjim učinkom.
403. Ocenjevanje bi moralo biti usmerjeno v preverjanje, ali so bile dosežene predpostavke in pogoji, ki so podlaga za združljivost sheme, zlasti potreba po nujnosti in učinkovitosti ukrepa pomoči glede na njegove splošne in posebne cilje, ter bi moralo zagotoviti navedbe o vplivu sheme na konkurenco in trgovino.
404. Država članica mora prigrasiti osnutek načrta ocenjevanja, ki bo sestavni del ocene sheme, ki jo opravi Komisija, kot sledi:
 - (a) skupaj s shemo pomoči, če njen proračun državne pomoči presega 150 milijonov EUR v katerem koli zadevnem letu ali 750 milijonov EUR v celotnem obdobju trajanja sheme pomoči, in
 - (b) v 30 delovnih dneh po pomembni spremembi, s katero se je proračun sheme povečal na več kot 150 milijonov EUR v katerem koli zadevnem letu ali 750 milijonov EUR v celotnem obdobju trajanja sheme, in
 - (c) v 30 delovnih dneh po tem, ko so bili na uradnih računih evidentirani odhodki, ki presegajo 150 milijonov EUR v preteklem letu.
405. Osnutek načrta ocenjevanja mora biti v skladu s skupnimi metodološkimi načeli, ki jih je določila Komisija¹²⁴. Načrt ocenjevanja, ki ga je odobrila Komisija, je treba objaviti.
406. Naknadno ocenjevanje mora na podlagi načrta ocenjevanja opraviti strokovnjak, neodvisen od organa, ki dodeli pomoč. Vsaka ocena mora vključevati vsaj eno vmesno poročilo in eno končno ocenjevalno poročilo. Obe poročili je treba objaviti.
407. V primeru shem pomoči, izvzetih s področja uporabe uredbe o skupinskih izjemah izključno zaradi velikega proračuna, bo Komisija njihovo združljivost ocenila le na podlagi načrta ocenjevanja.

¹²⁴ Delovni dokument služb Komisije, Skupna metodologija za ocenjevanje državne pomoči, 28.5.2014, SWD(2014) 179 final.

408. Končno ocenjevalno poročilo je treba Komisiji predložiti pravočasno, da ta lahko oceni morebitno podaljšanje sheme pomoči, in najpozneje devet mesecev pred njenim iztekom. Navedeni rok se lahko skrajša za sheme, ki sprožijo zahtevo za ocenjevanje v zadnjih dveh letih izvajanja. Natančen obseg in načini posameznega ocenjevanja bodo določeni v sklepu, s katerim se shema pomoči odobri. Za vsak poznejši ukrep pomoči s podobnim ciljem je treba pojasniti, kako so bili upoštevani rezultati ocene.

6. POROČANJE IN SPREMLJANJE

409. V skladu z Uredbo (EU) 2015/1589 in Uredbo (ES) št. 794/2004 morajo države članice Komisiji predložiti letna poročila.
410. Države članice morajo voditi podrobno evidenco v zvezi z vsemi ukrepi pomoči. Take evidence morajo vsebovati vse informacije, ki so potrebne, da se ugotovi, ali so pogoji glede upravičenih stroškov in največjih intenzivnosti pomoči izpolnjeni. Te evidence je treba hraniti 10 let od datuma dodelitve pomoči in na zahtevo predložiti Komisiji.

7. UPORABA

411. Komisija bo te smernice uporabljala od 1. januarja 2022.
412. Te smernice bodo nadomestile Smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014–2020¹²⁵.
413. Komisija bo uporabila te smernice za oceno združljivosti vsake priglašene pomoči, v zvezi s katero bo morala odločati po 1. januarju 2022. Nezakonita pomoč bo ocenjena v skladu s pravili, ki se uporabljajo na datum dodelitve pomoči.
414. Komisija predlaga naslednje ustrezne ukrepe za države članice v skladu s točko (1) člena 108 Pogodbe:
- (a) države članice morajo po potrebi spremeniti svoje obstoječe sheme pomoči za varstvo okolja in energijo, da jih najpozneje 31. decembra 2023 uskladijo s temi smernicami;
 - (b) države članice bi morale dati izrecno brezpogojno soglasje k predlaganim ustreznim ukrepom iz točke 414(a) v dveh mesecih od datuma objave teh smernic v *Uradnem listu Evropske unije*. Če Komisija ne bo prejela nobenega odgovora, bo domnevala, da se zadevna država članica ne strinja s predlaganimi ukrepi.

8. REVIZIJA

415. Komisija se lahko kadar koli odloči pregledati ali spremeniti te smernice, če bi bilo to potrebno zaradi politike konkurence ali zaradi upoštevanja drugih politik Unije in mednarodnih obveznosti ali zaradi katerega koli drugega utemeljenega razloga.

¹²⁵ Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014–2020 (UL C 200, 28.6.2014, str. 1).